تصویر ابو عبد الرحمن الكردي

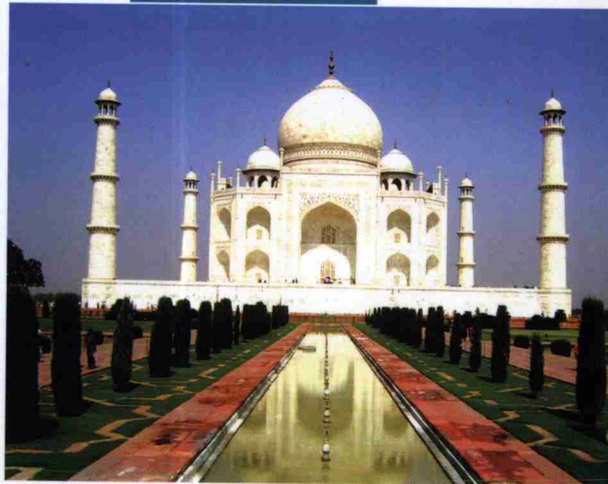
آشنایی با کشورهای جهان

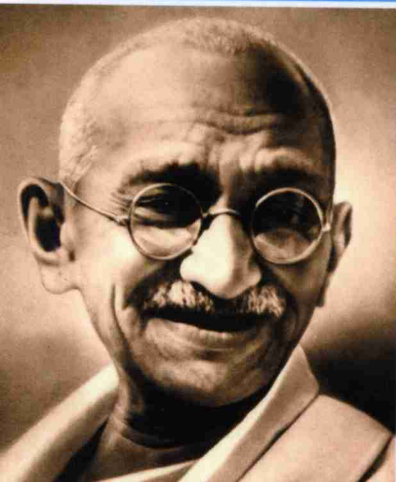

هند

محمود رضا برازش

چاپ دوم

آشنایی با کشورهای جهان

هنــد

محمود رضا برازش

تابستان ۱۳۸۶

برازش، محمود رضا، ۱۳۴۱

هند/ گردآوری و تنظیم محمودرضا برازش - مشهد انتشارات آفتاب هشتم، ۱۳۸۸

۱۲۰ ص: نقشه (رنگی) - ۴۱-۴۲

شابک جلد شومیز: ۸-۳۰-۲۸۳۹-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-2839-30-8

شابک جلد سخت: ۵-۳۱-۲۸۳۹-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-2839-31-5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا (فهرست نویسی پیش از انتشار).

۱.هند الف. محمود رضا برازش، ۱۳۴۱. ب انتشارات آفتاب هشتم. ج. عنوان

DS /۴ع۶ب ۹۵۳/۸

کتابخانه ملی ایران ۴۲۴۷-۸۵م

آشنایی با کشورهای جهان

هند

محمود رضا برازش

با همکاری: سودابه حسین زاده - حسین سنابادی- فاطمه ربیعه - محمد رضا برازش

ویراستار:رویا یداللهی

صفحه آرایی : احسان جلایری

چاپ دوم : ۱۳۸۸

۵۰۰۰ نسخه رقعی

چاپ: دقت ۳۱۲۵۰۵۲

شابک جلد شومیز: ۸-۳۰-۲۸۳۹-۹۶۴-۹۷۸

شابک جلد سخت: ۵-۳۱-۲۸۳۹-۹۶۴-۹۷۸

قیمت جلد شومیز: ۳۵۰۰۰ ریال

قیمت جلد سخت: ۴۵۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

انتشارات آفتاب هشتم. مشهد- صندق پستی ۱۸۸۶-۹۱۳۷۵

تلفن دفتر: ۸۴۳۸۱۳۲-۰۵۱۱ فروشگاه: ۲۲۲۴۷۱۹-۰۵۱۱

فهرست

پیشگفتار

انسان از همان آغاز خلقت نیازمند آن بوده که محیط اطراف خود را بشناسد. یافتن غذا، مصون ماندن از گزند حیوانات و مقابله با سرما و گرما و دیگر موارد مشابه، از نیازهای اولیه‌ای است که انسان با آن مواجه بوده است. در اوایل، جوامع به صورت قبیله‌ای و کوچ نشین بودند. آنها در ایام مختلف سال در مکان‌های خاص توقف می‌کردند و پس از مدّتی به راه خود ادامه می‌دادند و در این بین مسیر راه و مکان‌های توقّف را بررسی و بهترین را انتخاب می‌کردند. با ایجاد روستاها و شهرها، به مرور انسانها در یک نقطه ساکن شدند. گروهی از ساکنان شهرها و روستاها به دلایل مختلف به سفر پرداختند. برخی از آنان حاصل تجربیّات و یافته های خود را از این سفرها ثبت کردند. بعضی از این نوشته‌ها در قالب سفرنامه‌ها و شکل‌های مختلف نوشتاری اکنون در دسترس است.

با پیشرفت روزافزون علم و توسعهٔ ناوگان حمل و نقل در سایر جوامع، هر روزه بر تعداد سفرها و مسافران افزوده می شود. از طرف دیگر، ارتباط بین افراد در شهرها و کشورها به طرق مختلف تسهیل شده، به طوری که امروزه اصطلاح «دهکدهٔ جهانی» شکلی ملموس و معنایی عام یافته است. تردّد بین کشورها به حدّی است که وقتی افراد حاضر در خیابان‌ها یا حتی متروی شهرهای معروف جهان را بررسی کنیم، درمی‌یابیم که از نژادها، رنگ‌ها و سرزمین‌های مختلفی‌اند که برای گردش، تجارت، بازدید از دوستان و اقوام، زندگی و... به رفت وآمد می‌پردازند. به مرور، موارد مرتبط با «گردشگری» به یکی از صنایع مهم و پیشرفتهٔ دنیا تبدیل شده است. بدون شک، تردّد میلیون‌ها مسافر در طی سال، تأثیر زیادی بر اقتصاد شهرها و کشورها دارد. افرادی هم که برای مقاصدی خاص غیر از گردشگری مسافرت می‌کنند، از امکانات و نقاط دیدنی مکان‌ها و کشورهای مختلف بازدید می‌کنند. بدیهی است، افراد تمایل دارند از سفر خود حداکثر بهره را ببرند؛ و بنابراین ضرورت دارد اطلاعاتی کافی از محل مورد بازدید داشته باشند. در همین راستا، سازمان ها و شرکت های مختلفی ایجاد شده و به فعالیت در عرصه های مختلف می پردازند. تهیه و انتشار کتاب های راهنما برای شهرها و کشورهای مختلف به زبان های گوناگون از جمله فعالیت های متداولی است که توسط ناشران علاقه مند و سازمان های مربوط انجام می شود.

تعداد و تنوع این نوع کتاب‌ها با توجه به علاقهٔ افراد به داشتن این نوع اطلاعات و افزایش تعداد مسافران، هر روزه افزایش می‌یابد و این امر در بررسی و بازدید از نمایشگاه‌های کتاب و یا با مراجعه به اطلاعات کتاب‌های انتشار یافته، معلوم می‌شود. سالانه، هزاران نفر فارسی زبان از ایران و دیگر کشورها به نقاط مختلف دنیا سفر می‌کنند و کمتر کتابی برای راهنمایی ایشان منتشر شده است، به نحوی که اطلاعات کشورهای مقصد را در اختیار ایشان قرار دهد. شاید بهترین مرجع در این باره، کتاب‌های سبز وزارت امور خارجه باشد؛ ولی کتاب‌های فوق کاملاً تخصصی بوده و فاقد اطلاعات و جاذبه‌های عمومی می‌باشند. با توجه به این نیاز و خلأهای موجود، مدتی است تلاش شده است، اطلاعات مناسبی برای این امر از منابع مختلف تهیه گردد تا کمکی برای علاقه مندان و راهنمایی برای مسافران باشد. بدیهی است، جمع آوری و تنظیم این اطلاعات، کاری گروهی است. سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های برخی کشورهای مربوط نیز برای تهیهٔ منابع و تنظیم اطلاعات کمک هایی کرده‌اند که لازم است از ایشان تشکر و قدردانی نمایم. بی‌شک، این مجموعه خالی از اشکال نیست. امیدواریم با راهنمایی های خوانندگان محترم، از کاستی های آن بکاهیم.

مقدمه

هند یا «بهارات» از جمله کشورهای پرجاذبه‌ای است که توجه مردم جهان و به ویژه ایرانیان را به خود جلب کرده است. نگاه ایرانیان به هند که به کشور « هفتاد دو ملت » شهرت یافته است، متفاوت از دیگران و ریشه در روابط تنگاتنگ تاریخی ـ فرهنگی این دو کشور دارد. ایرانیان سالیان متمادی در مدیریت این کشور در کنار سلاطین و حمکرانان هند نقش به سزایی داشته‌اند که تاریخ گواه آن است.

به دلایل مختلف از جمله قرابت فرهنگی، ایرانیان بسیاری به هند مهاجرت کرده اند. از جمله برخی شاعران عصر صفوی که سبک هندی را در شعر پارسی بنیان نهادند. زبان پارسی یکی از زبان‌های متداول هند بوده و تاثیرآن امروزه به صورت برگزاری شب شعر پارسی در ایالات شمالی و حتی مرکزی مشهود است. زبان فارسی در برخی دانشگاه‌های این ایالات دارای کرسی و تدریس است و مورد استقبال نیز قرار گرفته است.

شکرشکن شوند همه طوطیان به هند　　　زین قند پارسی که به بنگاله می رود

از دید هنری نیز «تاج محل»، معروفترین و زیباترین بنای هند، نشان از معماری ایرانی دارد. تنوع فرهنگی در این کشور باستانی و بسیار غنی را در هیچ کشوری در جهان نمی توان مشاهده نمود. به طور مثال در هند سیزده زبان رسمی و دهها زبان غیر رسمی رایج است. تنوع ادیان نیز در هند زبانزد خاص و عام است. مسلمانان هند که ۱۲ در صد از جمعیت آن را تشکیل می دهند آزادانه مراسم خود را برگزاری می‌کنند. دو کشور مسلمان پاکستان و بنگلادش در زمان استقلال هند از استعمار انگلستان از آن جدا شدند با این وجود هند هم اکنون سومین کشور پرجمعیت جهان از نظر تعداد شهروند مسلمان است.

تنوع آب و هـوایی این کشـور پهناور نیز بسیار است. در شمال هند رشته کوه هیمالیا که مرتفع‌ترین رشته کوه جهان است قرار دارد که در تمام سال پوشیده از برف است. هیمالیا سرچشمه رودخانه‌های بزرگی چون گنگ، براهماپوترا، یامونا، پنجاب(پنج آب) و دهها رود دیگر است. جنوب هند آب و هـوایی استوایی دارد. گـرمای شدید در برخی مـواقع سبب تلفات نیز می‌شود. در صحرای "تار" در غرب بارندگی بسیار محدود است، اما در شمال شرق سالانه چند هزار میلی متر باران می‌بارد. تامین غذای جمعیت یک میلیارد و یکصد میلیون نفری هند و صادرات برخی اقلام کشاورزی از معجزاتی است که کشاورزان هند به کمک رودخانه‌های پر آب و مدیریت صحیح محقق کرده اند. از نظر سیاسی نیز تاریخ این کشور پرجاذبه است. مردم هند مبارزاتی استقلال طلبانه را به رهبری گاندی پشت سر گذاشتند که به رهایی این کشور از استعمار انگلستان در سال ۱۹۴۷ منجر شد. و نقطه آغازین بود که این کشور در ابعاد مختلف پیشرفت کند. به گونه ای که در راس کشورهای دموکراتیک قرار گیرد و از نظر اقتصادی سومین تولید ناخالص جهانی را به خود اختصاص دهد و در بسیاری از صنایع رشد چشمگیری یابد.

در پایان امیدوارم روابط دوستانه ی هند و ایران همچنان استوار باشد و این کتاب نیز توانسته باشد تاریخ و فرهنگ غنی، جاذبه ها، دیدنی ها و نکات جالب توجه این کشور را آن چنان که باید، به خوبی به تصویر کشد و حق مطلب را ادا کند.

مشهد مقدس

محمود رضا برازش

هند INDIA

نام رسمی: جمهوری هند

نام محلی: بهارات Baharat

اسم دیگر: هندوستان

پایتخت: دهلی نو

نوع حکومت: جمهوری چند حزبی فدرال با دو مجلس قانونگذاری، «از سال ۱۹۵۰»

رئیس حکومت: رئیس جمهور

رئیس دولت: نخست وزیر

جغرافیای طبیعی

موقعیت جغرافیایی

کشور هند در نیمکره‌ی شمالی، جنوب آسیا و بین مدار ۸ تا ۳۸ درجه‌ی عرض شمالی و نصف النهار ۶۶ تا ۹۷ درجه‌ی طول شرقی قرار دارد. مساحت هند ۳/۲۸۷/۵۹۰ کیلومترمربع است. این کشور از نظر وسعت، هفتمین کشور جهان و مساحت آن تقریباً دو برابر مساحت ایران است.

افغانستان
چین
پاکستان
نپال
دهلی
بوتان
بنگلادش
کلکته
هند
انمار
خلیج بنگال
دریای عرب
بمبئی
مدرس
ریای
دومان
اقیانوس هند
سریلانکا
اقیانوس هند

طول مرزهای خشکی هند ۱۵۲۰۰ کیلومتر و طول ساحل دریایی آن تقریباً ۵۶۸۶ کیلومتر است. این کشور از شمال به چین(۳۳۸۰ کیلومتر)، نپال(۱۶۹۰ کیلومتر) و بوتان، از شمال شرق به میانمار یا برمه(۱۴۶۳ کیلومتر) و بنگلادش، از شرق و جنوب و غرب به اقیانوس هند و از شمال غربی به پاکستان(۲۹۱۲ کیلومتر) محدود است. بنگلادش، طولانی‌ترین(۴۰۵۳ کیلومتر) و بوتان، کوتاهترین(۶۰۵ کیلومتر) خطوط مرزی را با هند دارند.

کشور هند از لحاظ جغرافیایی به چهار منطقه تقسیم می‌شود:

الف ـ منطقهٔ کوهستان هیمالیا؛

ب ـ منطقهٔ رود گنگ و شاخه های آن؛

ج ـ منطقهٔ فلات جنوبی؛

د- منطقه بیابانی شمالغربی.

آب و هـوا

با توجه به این‌که خاک هند از منطقه‌ی استوایی آغاز شده و به منطقه‌ی معـتدل منتهی می‌شود و با وجود کوهستان‌های پر برف هیمالیا، این کشـور آب و هـوایی متنـوع از قبیـل: (استوایی، سردسیر، پرباران، خشک، سرسبز جنگلی و بیابانی) دارد . این نوع آب و هوا سه فصل متمایز در سال ایجاد می‌کند. در هند، فصل سرما از اکتبر (مهر) تا آخر فوریه (بهمن) ، فصل گرما از اول مارس(اسفند) تا آخر ژوئن(تیر) و فصل بارش از اول ژوئن(تیرماه) تا آخر سپتامبر(شهریور) ادامه دارد.

میانگین حرارت در شمال هند در آخر زمستان ۱۳ الی ۱۶ درجه‌ی سانتیگراد و در جنوب هند به ۲۴ درجه‌ی سانتیگراد می‌رسد. دو ماه خرداد و تیر که اشعه آفتاب بر بیشتر شبه‌جزیره به طور عمودی می‌تابد، گرم‌ترین ماه‌های سال هستند؛ همچنین گاهی حرارت هوا در ماه خرداد در شمال هند از ۳۸ درجه‌ی سانتی‌گراد تجاوز می‌کند.

ریزش باران در هند، تابع وضع مناطق آب و هوایی این کشور است و میزان آن از ۱۰۰میلی متر (در منطقه راجستان و لاداک) تا ۲۰۰۰ میلی‌متر در مناطق سواحل غربی (آسام و بنگال) تفاوت می‌کند. در منطقه چراپونجی در ایالت مگالایای هند، سالانه حدود ۱۰ متر باران می‌بارد . سراسر هند را دو جریان هوایی حامل باران می‌پوشاند که به مون‌سون معروف است.

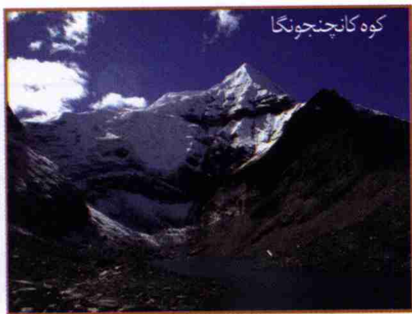
به هنگام جریان مون‌سون در جنوب غربی هند، باران فراوان می‌بارد. بیشتر باران‌های موسمی از ناحیه‌ی دریای عمان و ساحل جنوب غربی هند سرچشمه می‌گیرد. طبق گزارش فائو (**FAO**) متوسط بارندگی در هند، سالانه ۱۴۳۲ میلی متر است.

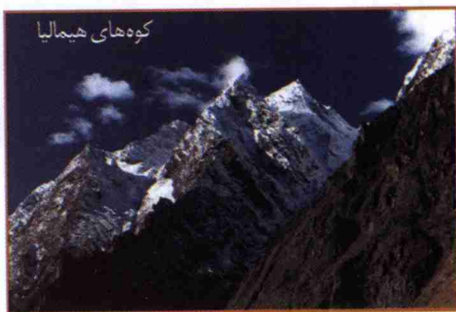
کـوه‌ها

همان‌طور که گفته شد، کوهستان هیمالیا یکی از چهار منطقهٔ جغرافیایی هند است. **کوه های هیمالیا** این سرزمین را از کشورهای همسایه‌ی شمالی ـ که عبارتند از: چین، بوتان و نپال ـ جدا می‌کند. سلسله جبال هیمالیا از سرزمین پامیر در شمال غربی تا سر حد آسام در شمال شرقی به طول ۲۴۱۴ کیلومتر امتداد یافته است. هیمالیا به دلیل طول و ارتفاعش، سدی طبیعی میان هند و چین است. و تنها رشته کوهی است که قله‌هایی با ارتفاع بیش از ۶۹۰۰ متر دارد. چهارده قله در هیمالیا بیش از ۷۸۰۰ متر ارتفاع دارند که مرتفع ترین آنها اورست با ارتفاع ۸۸۸۴ متر، بلندترین قله‌ی جهان می باشد که در نپال واقع است.

پاکستان
رشته کوه هیمالیا
نپال
اورست
۸۸۵۰
بوتان
دهلی نو
صحرای تار
کوه های آراوالی
رود یامونا
رود گنگ
رود گنگ
بنگلادش
هند
کلکته
کوه های ویندهیان
بمبئی
کوه های گات شرقی
خلیج بنگال
رود گوداوری
رود کریشنا
کوه‌های گات غربی
دریای عرب
دریای لاکشادویپ
مدرس

کوه کانچنجونگا

کوه‌های هیمالیا

بعد از آن q۲ یاکا-۲ با ارتفاع ۸۶۱۱ متر در پاکستان و پس از آن سومین قله‌ی بلند جهان، **کانچنجونگا** با ارتفاع ۸۵۹۸ متر است . رشته کوهستان شرقی مابین هند و برمه ـ که آن را کوهستان **ناگـا** یا کوهستان **پکتی** می‌نامند ـ کوهستان نسبتاً کوتاهی است که در شمال به هیمالیا می پیوندد.

در قسمت استوایی هند، در جنوب، جلگهٔ مرتفعی وجود دارد که در غرب و شرق، منطقه‌ای کوهستانی را تشکیل می‌دهد. این دو رشته کوه، گات‌های شرقی و غربی نام دارد و ارتفاع آنها در شـرق به ۶۰۰ متـر و در غرب به ۲۴۴۰ متر می‌رسد . گات‌های غربی به موازات خط ساحلـی کناره ی دریای عرب امتداد یافته است و به ساحل نزدیک ترند؛ در حالی که گات های شرقی از دریا دورترند و دشت ساحلی وسیعی را در طول خط ساحلی جنوب شرقی در کناره ی خلیج بنگال به وجود آورده اند.

کوه **پاتکایی**: این کوه و کوه‌های وابسته به آن، در مرز هند، بنگلادش و برمه قرار دارند و مجموعاً **پارواچال** یا کوه‌های شرقی نامیده می‌شوند.

آراولـی: ناحیه ای در شمال غربی هند که از قدیمی ترین مناطق کوهستانی جهان است. دامنه کوه‌های آراولی تنها بقایایی از کوه‌های عظیم الجثه‌ای هستند که در دوران ماقبل تاریخ وجود داشته‌اند و بسیاری از قله‌های آن پوشیده از برف و توده‌های غول پیکر و شگفت انگیز یخ است که منبع تامین بسیاری از رودخانه‌های بزرگ است.

ویندهیان: این کوه تقریبا تمام عرض شبه جزیره ی هند را فراگرفته است و منطقه ای در حدود ۱۰۵۰کیلومتر را با میانگین ارتفاع ۳۰۰متر در برمی‌گیرد.

نام بلندترین کوه‌های هند (ارتفاع به متر)

۱	**کانچنجونگا**	Kanchenjunga	۸۵۹۸
۲	**نینگاپاربات**	Nenga parbat	۸۱۲۵
۳	**ناندادوی**	Nanda devi	۷۸۱۷
۴	**راکاپوشی**	Raka poshi	۷۷۸۸
۵	**کامت پیک**	Kamet peak	۷۷۵۶

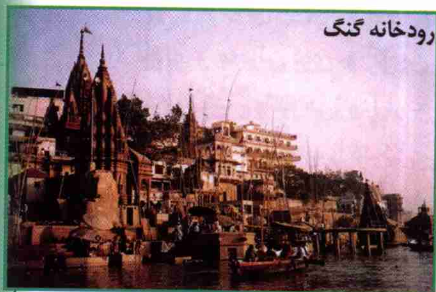
رودها

رودخانه‌ی گنگ Ganges (که گانگا هم نامیده می‌شود) با ۲۴۹۵ کیلومتر طول ، از کوهستان هیمالیا شروع و به خلیج بنگال منتهی می‌شود. شهرهای الله‌آباد و بنارس در ساحل این رود قرار دارند . گنگ مادر مقدس ترین رود هند است و هندوها آن را همچون الهه‌ای، تقدیس و عبادت می کنند. شعب عمده‌ی رود گنگ عبارتند از: بمونه، گاگره، گندک و کامبی.

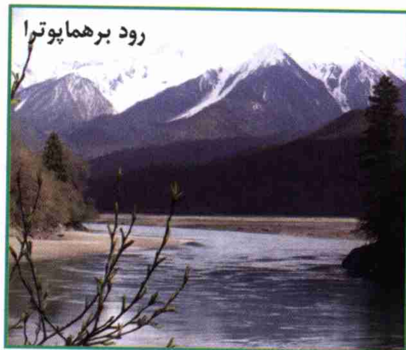

رودخانه گنگ

جمنا یا (یامونا) Yamuna رود بزرگی است در شمال هند که از کوه‌های هیمالیا سرچشمه گرفته و در جوار شهر الله‌آباد به رود گنگ متصل می‌شود . محل تلاقی این دو رود، از اماکن مقدس و زیارتگاه پیروان مذهب هندو است. شهرهای بزرگی مانند دهلی و آگره و الله آباد در ساحل آن واقع شده‌اند.

رود عظیم دیگری به **نام برهماپوترا** Brahma putra با۲۸۹۰ کیلومتر طول، از ضلع شمال شرقی هیمالیا جریان می‌یابد و از آسام و بنگال شرقی می گذرد. این رود در نزدیکی خلیج بنگال به رود گنگ می‌پیوندد. آبرفت های رودخانه‌ای فراوان این رود، باعث شده در شمال هند، بارورترین زمین‌های کشاورزی دنیا به وجود آید.

رودخانه گنگ

پس از حوزه‌های رود گنگ و برهماپوترا ، حوزه‌ی رود **گوداوری** - بزرگترین رود هند - است که۱۰درصد از مساحت هند را در برمی‌گیرد. بعد از آن می‌توان به رودهای **کریشنا**، **ماهانادی**، **کاویری**، **تاپتی** و**کائووری** اشاره کردکه از مهم‌ترین رودهای منطقه شبه جزیره‌ی هند هستند.

رود برهماپوترا

رود سند که بخش اعظم آن در پاکستان امروزی جریان دارد نیز از کوه‌های هیمالیا نزدیک به منطقه‌ی «لاداخ» هند سرچشمه می‌گیرد و از میان ایالت «جامو» و «کشمیر» می گذرد.

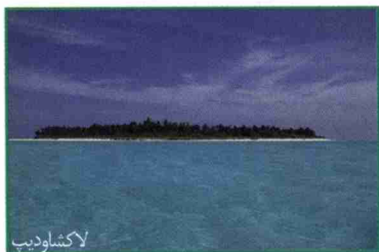
سند، بخش عمده‌ای از مسیر ۲۸۸۰ کیلومتری‌اش را به سمت جنوب در پاکستان طی می کند.

دره ی حاصلخیز رود سند، خاستگاه بعضی از اولین تمدن های شبه قاره بوده و منشأ اصلی نام «هند» است. ایالت پنجاب که از دو واژه‌ی پنج و آب تشکیل شده، در بخش شمال غربی هند و در مجاورت پاکستان قرار دارد. این ایالت در میان پنج رود به نام‌های **۱ـ جهلم؛ ۲ـ چناب؛ ۳ـ راوی؛ ٤ـ بئاس؛ ٥ـ ساتلج** واقع شده است که از کوه های هیمالیا سرچشمه می گیرند. رودهای هند، سالیانه حدود ۱۶۸۳میلیارد مترمکعب آب حمل می کنند. حدود ۱۴/۵۰۰کیلومتر از رودخانه‌های این کشور، قابل کشتیرانی است.

دریاچــه ها

هند دریاچه‌ی بزرگ و مهمی ندارد و فقط دره‌ی کشمیر، چند دریاچه دارد که سرچشمه‌ی چندین رود هستند.

مجمع الجزایر آندومان

لاکشاودیپ

جــزایر

مجمع الجزایر **آندومان** و **نیکوبار** در شرق سرزمین اصلی و نزدیکی میانمار و اندونزی و مجمع الجزایر **لاکادیو** و **محانی‌کوی** و **کامین دوی** (که اکنون **لاکشاودیپ** خوانده می‌شود) در غرب سرزمین اصلی نیز قسمتی از خاک هند را تشکیل می‌دهند. تمـام این جـزایر، آب و هوای حاره‌ای دارند و با صخره‌های مرجانی و آب‌های گرم احاطه شده اند.

بیــابان ها

منطقــه‌ی بیابانی هنــد به دو بیابان بزرگ و کوچـک تقسیـم می‌شود : بیــابان بزرگ، از **ران کوچ** در سواحل **گجرات** آغاز شده و به طرف شمال امتداد می‌یابد و شامل قسمت اعظم ایالت **راجستان** و نواحی مرزی با ایالت سند پاکستان است و بیابان کوچک نیز شامل مناطق شرقی راجستان و نواحی شمالی این ایالت است. در واقع، تنها منطقه ی بیابانی در هند به نام صحرای تار (Thar) در غرب این کشور، در مجاورت پاکستان و شرق رود سند قرار دارد.

پوشش گیاهی

هند نه تنها به دلیل جغرافیا، تاریخ و فرهنگش هویت ویژه‌ای دارد، بلکه تنوع چشمگیر اکوسیستم طبیعی آن نیز منحصربه فرد است. حدود یک سوم گیاهان موجود در هند، بومی آن منطقه هستند که در مقایسه با سایر کشورهای بزرگ دنیا رقم قابل توجهی است. حدود ۴۵هزار گونه گیاه در هند وجود دارند، گیاه شناسان، شانزده نوع اصلی گیاه جنگلی را در هند شناسایی کرده‌اند که تقریبا یک پنجم وسعت کشور را پوشش داده است. گونه‌های گیاهی در سراسر کشور هند متناسب با نوع بارش پراکنده شده‌اند. این پوشش گیاهی از جنگل‌های

خودروی حاره‌ای و همیشه سبز جزایر آندامان و نیکوبار تا گات‌های غربی و ایالت‌های شمالی تا جنگل‌های کاج مناطق مرتفع کوه‌های هیمالیا متفاوت است.

در میان این دو نوع پوشش گیاهی، موقعیت خاص هند وجود اکوسیستم‌های متفاوت را امکان پذیر می‌نماید. در گات‌های غربی، گونه‌های گوناگونی از درختان یافت می‌شود که ارزش اقتصادی زیادی دارند و از مهم‌ترین آنها می‌توان به صندل سرخ و ساج اشاره کرد.

چوب بامبو

حدود ۷۵ میلیون هکتار زمین جنگلی در هند وجود دارد . جنگل‌های همیشه سبز، بیشتر در ایالت‌های **آسام و کرالا** و قسمتی از **اوریسا** و جزایر **آندومان و نیکوبار** واقع شده‌است. درختها در این جنگل‌ها بلند و بافت جنگلی، طبقه طبقه است. در میان انبوه درختان جنگل‌های هند، درخت انبه و انجیر هندی بیشتر از بقیه به چشم می‌خورد. هندوها برای درخت انجیرهندی احترام خاصی قائلند. چوب بامبو هم یک کالای رایج تجاری است.

حیوانات

هند یکی از دوازده مرکز بزرگ تنوع زیست شناختی در سراسر جهان است. علاوه بر ۴۵هزار گونه گیاه موجود در این سرزمین، ۸۱۰۰گونه‌ی مختلف جانوری ازجمله ۳۹۶ گونه از پستانداران، ۱۲۲۸گونه از پرندگان، ۴۴۶گونه از خزندگان و ۲۰۴گونه از دوزیستان در این منطقه یافت می‌شوند. فقط سه درصد پستانداران ساکن در هند، بومی این منطقه هستند؛ در حالی که ۱۴درصد پرندگان، ۳۲درصد خزندگان و ۶۲درصد دوزیستان بومی‌اند. تنوع جانوری، بیشتر در مناطق جنوب شرقی هند به چشم می‌خورد. تقریباً تمام گونه‌های پستانداران در کشور هند وجود دارد. هند خاستگاه تعداد زیادی از جانوران بزرگ وحشی از جمله فیل آسیایی، ببر، کرگدن‌های تک شاخ، شیر آسیایی، پلنگ، گاومیش وحشـی، یوزپلنگ، خـوک خـرطوم دار، بز کـوهی، آهو و گوزن است. در میان این پستانداران، انواع مختلفی از میمون‌ها مانند میمون دُم دراز آسیایی هم وجود دارند. نسل میمون‌های دُم شیری، ساکن مناطق غربی هند، که این روزها به خاطر شکار بیش از حـد، رو به انقراض می‌رود. نوع دیگری از این میمون‌ها به نام « رزوس» در میان بسیاری از جوامع انسانی زندگی می کنند.

گربه‌های گوشت خوار، سگ، روباه و شغال، انواع دیگری از حیوانات این جنگل‌ها هستند. همچنین چهارگونه بزرگ گربه سانان، یعنی پلنگ، یوزپلنگ، ببربنگال و شیر، در پارک ملی **جی.وای** در ایالت گجرات وجود دارند. با تلاش‌هـای فـراوان، با عنـوان « نجـات ببرها» ، نسـل این گربه‌سانان ، احیا شده و رو به افزایش است. گونه‌های دیگر پستانداران مثل فیل‌ها در مناطق مختلف، به خصوص در پارک آبی ملی **پری لیک** و در مناطق **کرالا و آسام**، ساکن‌اند. از خزندگان موجود در هند می توان به انواع تمساح، مارهای کبرا، مارهای آبی و اژدرمار اشاره کرد. تعداد پرندگان بسیار زیاد است، که از آن جمله می‌توان به قرقاول، مینا، طوطی دُم دراز، نوک شاخی، لک لک گرمسیری، درنای نوک قاشقی، ماهی خورک و طاووس زیبا و تماشایی هندی ـ که پرنده‌ی ملی محسوب می‌شود ـ اشاره کرد. از سال ۱۹۳۵ در هند ۷۰ پارک ملی و بیش از ۵۰۰ منطقه ی حفاظت شده تأسیس شده است.

جغرافیای انسانی

جمعیّت

بر اساس آمار سال ۲۰۰۵، کشور هند با ۱/۱۰۳/۳۷۱/۰۰۰نفر جمعیّت، دومین کشور پرجمعیّت جهان بعد از چین است. بنابر آمار سال ۲۰۰۴، از کل جمعیّت هند ۵۱/۶ درصد مرد و ۴۸/۴ درصد زن هستند. همچنین ۷۵/۸ درصد از مردان بالای ۷ سال و ۵۴/۲ درصد از زنان بالای ۷ سال باسوادند. در سال ۲۰۰۴ میزان رشد جمعیّت، ۱/۴۴٪ گزارش شده است. جمعیّت زیاد و زاد و ولد فراوان، از معضلات این کشور است. به طوری که علی رغم کنترل های فراوان، هر ماه حدود یک میلیون نفر به جمعیّت هند اضافه می‌شود.

تراکم جمعیّت

بنا برآمار سال ۲۰۰۵، در هر کیلومترمربع از خاک هند به طور متوسط ۳۴۸/۵ نفر زندگی می‌کنند، ولی تراکم جمعیّت در نقاط مختلف این کشور متفاوت است.

بیشتر هندی‌ها در شهرها و روستاهایی زندگی می‌کنند که در مناطق حاصلخیز قراردارند. در این گونه مناطق، تفاوت در تراکم جمعیّت، بیشتر تابع وجود آب و حاصلخیزی خاک است.

بیش از ۶۰ درصد جمعیّت کل کشور درخاک های حاصلخیز رسوبی مانند اطراف رودهای گنگ، برهماپوترا و شعبات آنها و سواحل غربی دریایی هند و خلیج بنگال زندگی می‌کنند. دراین مناطق (مثلا قسمت هایی از شرق منطقه کنگاو) به خاطر تولید محصولات کشاورزی، تراکم جمعیّت، بیش از۸۰۰۰ نفر در هر کیلومترمربع است.

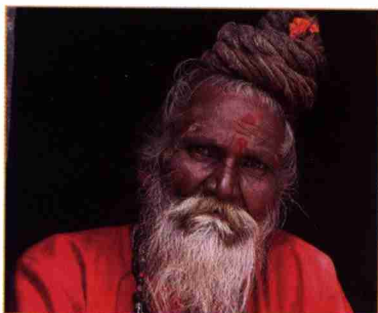
جدول ایالت‌های هند

ردیف	نام ایالت	مرکز ایالت	مساحت به کیلومتر مربع
۱	آندراپرادش(Andhra Pradesh)	حیدر آباد (Hyderabad)	۲۷۵۰۴۵
۲	آرناچال پرادش(Arunchal Pradesh)	ایتانگر (Itanagar)	۸۳۷۴۳
۳	آسام(Assam)	دیس پور(Dispur)	۷۴۴۳۸
۴	بیهار(Bihar)	پتنا (Patna)	۹۹۱۹۹
۵	چاتیسگر(Chhattisgarh)	ری پور(Raipur)	۱۳۵۲۳۷
۶	گووا (Goa)	پاناجی (Panaji)	۳۷۰۲
۷	گجرات (Gujarat)	احمدآباد (Ahmadābād)	۱۹۶۰۲۴
۸	هریانا (Haryana)	چندیگر (Chandīgarh)	۴۴۲۱۲
۹	هیماچال پرادش (Himachal Pradesh)	سیملا (Shimla)	۵۵۶۷۳
۱۰	جامو و کشمیر (Jammu and Kashmir)	سری نگر (Srinagar)	۱۰۰۵۶۹
۱۱	جارکند (Jharkhand)	رانچی (Ranchi)	۷۴۶۷۷
۱۲	کارناتاکا (Karnataka)	بنگلور (Bangalore)	۱۹۱۷۹۱
۱۳	کرالا (kerala)	تریواندروم (Trivandrum)	۳۸۸۶۴
۱۴	مادیاپرادش (Madhya Pradesh)	بوپال (Bhopal)	۳۰۸۲۰۹
۱۵	ماهارشترا (Maharashtra)	بمبئی (Bombay)	۳۰۷۷۱۳
۱۶	مانیپور (Manipur)	ایمپهل (Imphal)	۲۲۳۲۷
۱۷	مگالیا (Meghalaya)	شیلونگ (Shillong)	۲۲۴۲۹
۱۸	میزورام (Mizoram)	ایجال (Aizawl)	۲۱۰۸۱
۱۹	ناگالند (Nagaland)	کوهیما (Kohima)	۱۶۵۷۹
۲۰	اوریسا (Orissa)	بوبانسور (Bhubaneshwar)	۱۵۵۷۸۲

ردیف	نام ایالت	مرکز ایالت	مساحت به کیلومتر مربع
۲۱	پنجاب(Punjab)	چندیگر (Chandigarh)	۵۰۳۶۲
۲۲	راجستان(Rajasthan)	جی پور (Jaipur)	۳۴۲۲۳۹
۲۳	سیکیم (Sikkim)	گنگ توک (Gangtok)	۷۰۹۶
۲۴	تامیل نادو (Tamil Nadu)	مدرس یا چنایی (Madras or Chennai)	۱۳۰۰۵۸
۲۵	تری پورا (Tripura)	اگر تلا (Agartala)	۱۰۴۸۶
۲۶	اوتارپرادش(Uttar Pradesh)	لوکنو (Lucknow)	۲۳۱۲۵۶
۲۷	بنگال غربی(West bengal)	کلکته (Calcutta)	۸۸۷۵۲
۲۸	جزایر آندومان و نیکوبار (Andaman and Nicobar Islands)	پورت بلیر (Port blair)	۸۲۴
۲۹	لاکشادویپ (Lakshadweep)	کاوراتی (Kavaratti)	۳۲
۳۰	پاندیچری (Pondicherry)	پاندیچری (Pondicherry)	۴۹۲
۳۱	دهلی(Delhi)	دهلی(Delhi)	۱۴۸۳
۳۲	اوترانچال (Uttaranchal)	دهرادون (Dehra dun)	۶۳۱۵۷
۳۳	چندیگر (Chandigarh)	چندیگر (Chandigarh)	۱۱۴
۳۴	دادرا و نگرهاولی (Dadra and Nagar haveli)	سیلواسا (Silvassa)	۴۹۱
۳۵	دامان و دایو (Daman and Diu)	دامان (Daman)	۱۱۲

نــژاد

طبق بررسی دانشمندان، کلیه‌ی ساکنان اولیه‌ی هند، از نقاط دیگر عالم به هند مهاجرت کرده‌اند و یا از هند به عنـوان منزلگـاهی جهت مهاجرت به نقاط دیگر استفاده می‌کرده‌اند. همین مهاجرت‌ها و رفت و آمدها موجب پیدایش نژادهای مختلف در هند شده است و اکنون جمعیّت هند، ترکیبی است از پنج نژاد عمده که عبارتند از:

۱ـ نژاد **نیگریتو** که قامت کوتاه و پوست تیره، جمجمه‌های گرد و صورت‌های پهن و مسطح دارند. اینها بیشتر منسوب به نژادهای قدیمی آسیای جنوبی و اقیانوسیه‌اند و با نژادهای آفریقایی متفاوت هستند؛

۲ـ نژاد **ویدید** که مردم قبایل مرکزی و جنوبی هند را تشکیل می‌دهند. این افراد قامت کوتاه و بدن‌های قوی و صورت گرد و کوچک دارند؛

۳ـ نژاد **مدیترانه‌ای** که قامتی متوسط، پیشانی بلند، بینی قلمی، لب‌های کلفت، موهای سیاه و پرپشت و مجعد و ظاهری تیره رنگ دارند. این نژاد در صحراهای جنوب هند ساکن هستند و به آنها دراویدین نیز می‌گویند؛

۴ـ نژاد **ایندید** که در هند شمالی و دکن مرکزی و سواحل غربی ساکن هستند. آنها جمجمه‌های دراز، صورت‌های کوچک وکشیده با پوست قهـوه‌ای روشـن و موهای سیاه دارند. این مـردم از حیث نژاد با مردم اروپا از یک اصل هستند؛

۵ـ نژاد **مغولی** که در منطقه های کوهستانی شمـال و شمـال شرقی ساکن هستند.

آنها اندام کوتاه، صورت‌های پهن، گونه ی برآمده، چشم های باریک، موهای کم دارند و پوست و ظاهری که به زردی می‌گراید.

بدیهی است این نژادهای مختلف در طول قرن ها با یکدیگر آمیخته شدند و سکنه ی هند کنونی را تشکیل داده‌اند. به طور کلی، نژاد ایندید در شمال و نژاد مدیترانه ای در جنوب، از بقیه ی نژادها بیشترند و به نسبت، خالص‌تر مانده‌اند.

زبان و خط

هند کشوری واحد است با چند زبان مختلف؛ زبانی که همه آن را متوجه شوند، وجود ندارد و تاکنون برای زبان واحد به نتیجه نرسیده اند. ایالت‌ها را بیشتر بر اساس زبان تقسیم کرده اند. زبان‌های فراوان رایج در هند از زبان‌های مختلف نژادهای گوناگون که از ابتدای تاریخ، وارد هند شده‌اند، مشتق می‌شوند. در قانون اساسی، زبان رسمی هند، هندی و خط رسمی، **دواناگری** (سانسکریت) و ارقام و اعداد، مطابق شکل بین‌المللی تعریف شده است. این قانون اساسی، تمام زبان‌های عمده‌ی کشور را به عنوان زبان‌های ملی و زبان هندی را به عنوان زبان رسمی اتحادیه ی قبول کرده‌است. زبان‌های ملی هند عبارتند از:

۱ـ آسامی(هندوآریایی)
۲ـ بنگالی(هندوآریایی)
۳ـ گجراتی(هندوآریایی)
۴ـ هندی(هندوآریایی)
۵ـ کانادایی(دراویدی)
۶ـ کشمیری(هندوآریایی)
۷ـ مالایالام(دراویدی)
۸ـ مراتی(هندوآریایی)
۹ـ اروپایی(هندوآریایی)
۱۰ـ پنجابی(هندوآریایی)
۱۱ـ سانسکریت(هندوآریایی)
۱۲ـ سندی(هندوآریایی)
۱۳ـ تامیل(دراویدی)
۱۴ـ تلگو(هندوآریایی)
۱۵ـ اردو(هندوآریایی)

مذهب

هند سرزمین ادیان مختلف و به تعبیری، موزه ی ادیان انسانی است. در این کشور، حدود ۸۱٪ از مردم، هندو،۱۲٪ مسلمان (۹٪ سنی و۳٪ شیعه)، ۲/۳٪ مسیحی، ۲٪ سیک و ۰/۸٪ بودایی هستند.

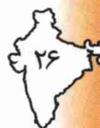
هندوئیسم

این آیین که ریشه بسیار قدیمی دارد، برخلاف ادیان الهی، نقطه‌ی آغاز روشن و اصول مشخصی ندارد و تحولات زیادی را پشت سرگذاشته است و بهتر است آن را نوعی شیوه‌ی زندگی به شمار آوریم تا دین. این آیین در طول تاریخ به سه شکل وجود داشته است: شکل نخستین آن، **ودائی** بود و سپس به صورت آیین برهمنی و در آخر به شکل آیین هندوئی کنونی درآمده است. هندوها معتقد به خدایان متعـددی هستند و این خدایان بی شمار را مظاهر مختلف نیروی الهی واحدی می‌دانند و در حقیقت به یک نوع وحدت وجود ایمان دارند. ایمان به تناسخ نیز از اصول مبادی هندوئیست که بر طبق آن، معتقدند هر عملی که انسان انجام بدهد، چه نیک و چه ناپسند، در حیات آینده ی خود آثار آن را خواهد دید. در این آیین، هیچ اصول اعتقادی وجود ندارد که تمام هندوها مجبور به پذیرش آن باشند و به جای آن تعدادی سوال وجود دارد که هر هندو باید از زندگی، خداوند و خودش بپرسد. **آنچه سروتی، آنچه اسمریتی و سروتی** کتاب های مقدس پیروان هندو است و کتاب های اربعه ودا به منزله انجیل برای مسیحیان و قرآن برای مسلمانان است.

همچنین خدای برهما، خدای ویشنو و خدای شیوا سه مظهر الهی در آیین هندو هستند. از این خدایان، خدای بلدیا قریه، خدای خانواده و خدای فرد که آن را **اشتادواتا** گویند، منشعب می‌شود. ریشه واژه هندو " ایندو" است که نام سانسکریت رود سند است.

اسـلام

دین اسلام اولین بار در سال ۶۴۴ میلادی از طریق ایران به کشور هند راه یافت و هم اکنون هند از حیث تعداد تبعه مسلمان رتبه سوم جهان را پس از اندونزی و پاکستان به خود اختصاص داده است. ظهـور و گسترش اسلام در هند مسیر تاریخ شبه قاره را دستخوش تحولات بنیادی کرد. هر چند فتوحات سپاهیان اسلام در هند ابتدا چندان پایدار نبود، اما مسافرت و مهاجرت علما و دانشمندان اسلامی به این سرزمین پهناور، زمینه‌های مساعدی را برای تبلیغ و آشنایی هندیها با مبانی اسلام فراهم آورد. اسلام پیش از آنکه به صورت یک قدرت نظامی به هند وارد شود به عنوان یک مذهب به هند راه یافته بود. تماس ها و مبادلات گوناگون علمی و فرهنگی و ترجمه متقابل علوم اسلامی و هندی بویژه در قرن های سوم و چهارم هجری زمینه ساز تمدنی بزرگ در این خطه گردید.

ارتباط میان مسلمانان غیرهندی و هندی‌ها چنان محکم و استوار شد که مسلمانان توانستند حدود ۸۰۰ سال بر قسمت اعظم شبه قاره هند فرمانروایی کنند. مسلمانان فاتح، هیچگاه در هند به عنوان مهاجم نامیده نشدند؛ بلکه اغلب آنان هند را وطن خود قرار دادند. بدین سبب هند در تمام دوران حکومت مسلمین، کشوری مستقل بود. دوران طلایی حکومت اسلامی بر هند با فتح دهلی توسط بابر بنیانگذار سلسله تیموریان در سال ۱۵۲۷ آغاز و در دوران حکومت اکبر به اوج خود رسید. وجود عالمان لایق و مردان کاردان و صنعتگران خلاق در این دوران باعث شکوفایی تمدن و فرهنگ اسلامی در این سرزمین پهناور گردید، به گونه‌ای که هندی‌ها اکبر را پایه گذار تمدن قرون وسطی در هند نامیده اند . در ابتدا بسیاری از هندیان و مهاراجه‌ها، مسلمان شیعی بودند و روی پرچم هایشان حدیث پیامبر اسلام که فرمودند: «**حسین منی و ان من حسین**» نقش بسته بود و مهاراجه جی پور نقش و نام حضرت امام حسین (ع) را بر شانه می‌گذاشت. امروزه حدود ۲۵درصد از مسلمانان هند، شیعه هستند. **لوکنو** پایتخت ایالت **اوتارپرادش و کشمیر**، دو مرکز عمده ی تجمع و فعالیت شیعیان هستند. مدرسه‌ی دینی شیعیان در **لوکنو** موسوم به **مدرسه الواعظین** اهمیتی قابل ذکر دارد. همچنین دارالعلوم دیوبند و دانشگاه اسلامی علیگر از دیگر مراکز علمی مسلمانان در هند هستند. این مرکز را **مولانا محمد قاسم نانوتوی** برای آگاه کردن مسلمانان از علوم و مسائل اسلامی در سال ۱۸۶۷ در دهکده‌ی دیوبند تاسیس کرد و به دنبال آن در سال ۱۸۷۵ **سرسیداحمدخان** سنگ بنای دانشگاه اسلامی را در شهر علیگر برای آشنا نمودن مسلمانان با علوم جدید و زبان انگلیسی نهاد. امروزه دانشگاه علیگر معتبرترین مرکز آکادمیک اسلامی و پشتوانه بزرگ علمی و فرهنگی مسلمانان در هند به شمار می‌آید. این دانشگاه کتابخانه‌ای عظیم با گنجینه های کم نظیر و نادر علمی و فرهنگی دارد که به همت سرسیداحمدخان جمع آوری شده و محفوظ مانده است.

هم اکنون در هند بینش عمومی درباره ی اسلام و تشیع بسیار ضعیف است و دولت هند نیز سیاست خود را بر تضعیف بنیادهای فرهنگی مسلمانان نهاده است. یکی از نقاط ضعف شیعیان در هند، عدم وجود یک رهبری قوی است. هنگام رهایی هند از استعمار انگلستان و اعلام استقلال آن، دو کشور پاکستان و بنگلادش که بیشتر مسلمانان در آنجا مستقر بودند، از هند جدا شدند و کشورهای مستقلی را تشکیل دادند. البته این تفکیک با مشکلاتی همراه بوده و هست.

مسیحیت

دین مسیحیت برای اولین بار در **کرالا** وارد شد. عده‌ای معتقدند که مسیحیت را شخصی به نام **توماس** در قرن چهارم ، به هند آورده و عده‌ای دیگر معتقدند که دین مسیح را اولین بار مسیحیان نسطوری که از ایران آمده بودند در قرن پنجم میلادی به آن سرزمین آورده اند.

مارکوپولو که در سال ۱۲۹۳ از **کرالا** دیدار کرده بود، گروهی مسیحی نسطوری و یهودی را در آن محل دیده و از آنها یاد کرده‌است.

بعضی از قدیمی‌ترین و مشهورترین کالج ها در هند، آنهایی هستند که توسط هیأت‌های مذهبی با راهنمایی **الکساندرداف** تأسیس کرده اند؛ از جمله کالج **ویلسون** در بمبئی (تأسیس سال۱۸۳۲)، کالج مذهبی **مدرس** (تأسیس سال۱۸۳۷)، کالج **نوبل** در **ماسولی پاتام** (سال ۱۸۴۴) و کالج **سنت جونز** در **اگرا** (سال۱۸۵۳). یکی از فعالیت های مبلغان مسیحی پرداختن به امور عمومی مردم مانند آموزش بهداشت به قبایل بوده‌است.

سیک

لغت سیک از کلمه‌ی سانسکریت **سیسیا** به معنی نظام ویاسیک به معنی ساختار، گرفته شده است. آیین سیک از تأثیر یگانه پرستی اسلام و چندگانه پرستی آیین هند و در مرزهای پنجاب ـ یعنی جایی که دو مذهب نخستین بار با یکدیگر برخورد کردند ـ زاده شد. بنیانگذار این مذهب، یک مرشد هندی به نام **ناناک** بود. وی با این ادعا که اسلام و هندوئی وجود ندارد و تنها یک خداوند هست که همانا حقیقت مطلق است، کوشید این دو مذهب را آشتی دهد. جانشینان ناناک تغییرات زیادی برای قطع وابستگی شدید سیک‌ها و هندوها اعمال کردند و پس از مدتی، روحیه‌ی جنگجویی و نظامی‌گری بر آیین سیک مسلط شد. سینگ به معنای شیر است و پسوند نام فامیلی اغلب سیک هاست که نشان از این روحیه دارد. در زمان یکی از رهبران این آیین، **گوبیندسنگ**، آیین سیک، شکل جدیدی به خود گرفت. آنها می بایست در میان عامه مردم مشخص می بودند و از قوانین کاف های پنجگانه پیروی کنند که عبارتند از:

۱ـ **کش**: ریش و موهای خود را بلند کنند؛

۲ـ **کنگا**: شانه های فلزی به موهای خود بزنند؛

۳ـ **کچه**: شلوارهای کوتاه برای تحرک جنگاورانه بپوشند؛

۴ـ **کرا**: به دست راست خود دستبند فلزی داشته باشند؛

۵ـ **کرپان**: همیشه با خود شمشیر یا چاقو حمل نمایند.

همچنین در آیین سیک، استعمال دخانیات، نوشیدن مشروبات الکلی، ازدواج با زن مسلمان و خوردن گوشت جانوری که به طریق اسلامی ذبح شده باشد، حرام است.

آیین بودا

این آیین را **سیدهارتاگوتاما** (۴۸۳_۵۶۳_ ق.م) به وجود آورد و شامل تجربه‌ی شخصی او در مورد حیات و شناخت راه نجات از آن بود. چون نام خانواده سیدهارتا، شاکیا بود، او را **سیدهارتا شاکیامونی** یعنی حکیم و دانای خاندان شاکیا خواندند و پس از آن که مراحلی را طی کرد و به ارشاد و هدایت خلق پرداخت، او را **بودا** یعنی منور و درخشان لقب دادند. در آیین بودا، از روح، خدا یا خدایان و آغاز و انجام جهان، کمترین بحثی به میان نمی‌آید. وقتی پیروان بودا از او درباره ماوراء الطبیعه می‌پرسند، می‌گوید: آنچه را من کشف نکرده‌ام بگذار تا همچنان کشف نشده بماند و یا وقتی درباره‌ی ابدیت عالم می‌پرسند، پاسخ می‌گوید: بحث در ابدیت عالم و پایان آن برای ما سودی ندارد و من به این دنیا نیامده‌ام تا امثال این مسائل را تشریح کنم، بلکه آمده‌ام راه نجاتی برای فرار از دردهای این زندگی نشان دهم. به طور کلی، فلسفه ی تعالیم بودا براین نکته استوار است که حیات، مایه ی رنج است و رنج، امری عام و بی انقطاع است. منشأ این رنج پایان ناپذیر هم عطش هستی است که انسان را از حیاتی به حیات دیگر می‌برد. پس برای رهایی از رنج، باید این عطش هستی را از طریق نفی هرگونه میل و خواستی از بین برد.
از نظر بودا راه نیل به مقصود، عبارت است از: باور پاک، خواست پاک، گفتار پاک، معیشت پاک، عمل پاک، یاد پاک و اندیشه ی پاک. مبانی و احکام معتقدات بودائیان درکتاب مقدس آیین بودا گردآوری شده که به زبان سانسکریت **پی تاکاش** نام دارد. پی تاکاش به معنای **سبدهای قانون و خرد** است.

مجسمه‌های بودا را که بودائیان در سراسر ممالک شرق می پرستند و عبادت می کنند، به سه شکل می‌سازند:

نوع اول به صورت مردی است که چهار زانو نشسته و هر دو دست را به حالت وعظ و تعلیم بلند کرده است؛ نوع دوم، دو دست را روی یکدیگر گذاشته و به تفکر فرو رفته است؛ نوع سوم، یک دست را بر روی زانو نهاده و با دست دیگر به زمین اشاره می کند. «علامتی که در وسط پرچم هند است» چرخه ی قانون بودا (دارما چاکرا) است که به نماد ملی تبدیل شده است. امروزه در هند، آیین بودا طرفداران چندانی ندارد و فقط حدود دو درصد هندیان بودایی هستند. تعداد طرفداران بودا در کشورهای شرق و جنوب شرق آسیا متفاوت است.

آیین جیـن

واژه جین به معنای پیروی، مقصود و پیروزی بر هوس است. آیین جین، **رفتار پاک** را شرط اصلی رستگاری می‌داند و با برخی اعمال آیین برهمنی، مانند سرودها، نیایش، قربانی و پرستش خدایان مخالف است. در فلسفه ی این آیین، جهان هستی، مرکب از **جیوا و آجیوا** است. جیوا به معنای ارواح یا ذرات جاندار که در عالم پراکنده‌اند. این ذرات نه خلق شده اند و نه فانی و نابود می شوند.ذاتاً جاندار و شبیه یکدیگر و دارای نیروی ابدی هستند.

در معتقدات این آیین، زندگی و رنج ها وقیود آن ناشی از اتحاد جیوا و آجیوا است و نجات از این رنج و آلام در این است که موجبات تفـرقه و جدایی این دو، یعنی ماده و روح را فراهم آوریم. در فلسفهٔ جین، زندگی با مرگ پایان نمی پذیرد، بلکه هر مخلوقی محکوم است به طور مدام متولد شود و بمیرد. بنابراین، زندگی، عذابی قطع نشدنی است و هیچ کس نمی تواند از شر زندگی رهایی یابد. خدایان نیز از این قاعده مستثنی نیستند، ولی آنها از آن رنج نمی برند چون گرفتار قیود مادی نیستند .

تعالیم آیین جین بر اساس ریاضت کشی و ترک دنیا استوار است و حتی به پیروان خود دستور می‌دهـد هرگـز لبـاس نپـوشند و فضیـلت را در برهنگی می داند. علاوه بر برهنگی، امساک و روزه های کشنده، نیازردن جانداران، دوری از خشونت و جنگ (آهیساما)، ترک بخل و حسد، دوری از کینه و انتقام جویی، دوری از دروغ، بردباری و شکیبا بودن در برابر خشونت های دیگران و اعتماد نکردن به زن، از احکام دیگر آیین جین هستند. پیروان آیین جین به آسیب نرساندن به جانوران، بسیار اهمیت می دهند. پیروان این آیین، کمتر از یک درصد از جمعیّت هند را تشکیل می دهند و عمدتاً در ساحل غربی و در ناحیه بمبئی تمرکز دارند.

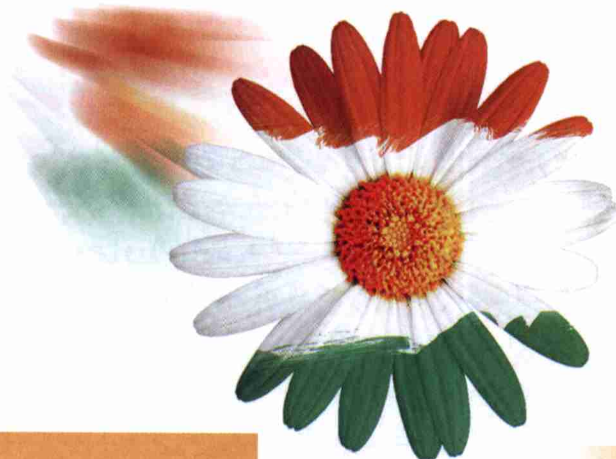
مکتب اشرام

هند همیشه در اذهان جهانیان به عنوان سرزمین ماوراءالطبیعه‌ها و قدرت های فوق انسانی مشهور بوده است. کلمه مرتاض همیشه با هند، عجین بوده و عملیات محیرالعقول مرتاض یادآور توانمندی‌های روحی و روانی انسان‌ها است. چنین مکاتبی هنوز در هند وجود دارند و بسیاری از غیر هندی‌ها را هم به خود جلـب نموده اند که از آن میـان مکتب **اشـرام** را می‌تـوان نام برد. فلسفه‌ی این مکتب، سوق دادن روح و روان انسان به سمت قدرتی خارق العاده است که طی آن، روان بتواند کاملا بر جسم سلطه یابد. نکته‌ی جالب توجه اینکه مکتب اشرام و طرفداران آن در گذشته فقط در جنگل های انبوه بنگال و یا بر قله کوه‌ها دیده می شدند، ولی امروزه شاید به خاطر آن که واقعاً انسان می‌خواهد به هر نحو ممکن خود را از سلطه‌ی زندگی مادی برهاند و به روح و روان خویش بپردازد، اشرام به درون شهرها و نقاط متمدن نیز راه یافته است. در هند جنوبی بسیاری از طرفداران این مسلک و سنت را می بینیم که رهبـری برای خـود دارند و آنچـه را او می‌گوید، چـون وحـی مُنـزَل اجـرا می کنند. آنها مـدام « راما» را یاد می‌کنند و از او طلب مغفرت می نمایند.

هر آنچه را که به رهبرشان مربوط شود، مقدس می دانند و حتی اگر محل سکونت او بالای کوهی باشد ، آن کوه نیز مقدس می شود و به قدری به عقاید خود پایبند هستند که حتی رهبرشان با القای روحی می تواند بیماری هایشان را شفا بخشد.

از میان رهبران آنها **«سری ساتیا سای بابا»** از معروف ترین آنهاست و قدرت تله پاتی و بهبود دهنده ی وی، زبانزد معتقدانش است. مکتب اشـرام در اولین قدم، طـرفداران خود را با **«یوگا»** آشنا می‌سازد و سعی می‌کند تا از این راه ، آرامش و سکونی را در ایشان ایجاد کند؛ آن وقت، مرحله‌ی تنهایی را برای آنها توصیه می کند که می‌بایست مدت های مدید، در اطاقی تنها بمانند و به تفکر بپردازند. عبادت و امید بستن به خدا اولین عنصر وجودی آنهاست و به مـرور از آنچـنان قدرت القایی برخوردار می شوند که به گفته ی خودشان «جسم را فراموش می‌کنند و از آن فراتر می روند». آنها خود را عاشـق جنبندگـان می دانند. همگی آنان گیاه خوار و از دخانیات و الکل به شدت گریزانند. طرفداران این مکتب در معابد خود گرد می آیند و با کمترین مواد غذایی، گرسنگی خود را رفع می کنند. شرکت در بحث و گفتگو، کلاس‌های مخصوص فلسفه، یوگا، موسیقی و آموزش پزشکی، از کارهای اصلی آنان به شمار می رود.

پرچم

به موجب قانون اساسی هند، پرچم ملی این کشور از سه نوار افقی مساوی به رنگ‌های زعفرانی، سفید و سبز تشکیل می‌شود. در وسط نوار سفید، نقش چرخی موسوم به **«دهارماچکرا»** وجود دارد که از ستون تاریخی شهر **سارنات** بنارس اقتباس شده است. رنگ این چرخ، سرمه‌ای است و ۲۴ شعاع دارد. در سال۱۹۲۱ که کمیته‌ی عمومی حزب کنگره در شهر **بیزوادا** در **آندراپرادش** ، با ریاست مهاتماگاندی تشکیل شده بود، جوانی از اهالی آن ولایت، پرچمی مرکب از دو رنگ قرمز و سبز ساخته و به نشانی دو عنصر هندو و مسلمان تقدیم گاندی کرد. وی آن را پسندید و یک قسمت دیگر به رنگ سفید به آن افزود که نماینده‌ی سایر مذاهب هند باشد و چرخ را هم نقش آن قرار داد که رمز حرکت و ترقی است.

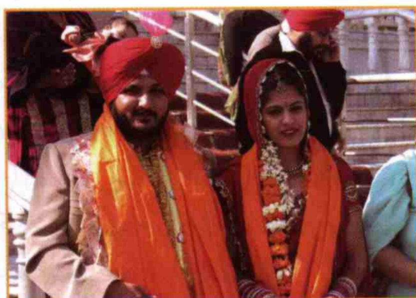

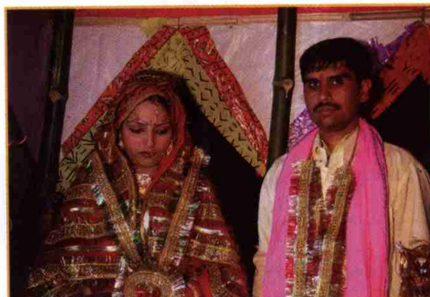

دهارماچکرا

در سال ۱۹۳۱، وقتی که کمیته عمومی حزب کنگره، این پرچم را پرچم ملی کشور قرار داد، تصریح کرد که این رنگ ها ربطی به مذهب ندارد، بلکه رنگ زعفرانی، علامت شجاعت، سفید، علامت صدق و صلح و سبز نشانه‌ی ایمان است.

فرهنگ و آداب و رسوم

هرچند مردم هند در زندگی انفرادی و انزوا از سایر ملل ممتاز هستند و مذهب هندو و اعتقاد به سیستم اصناف و طبقات، آنها را به تنهایی و دوری از معاشرت ناگزیر ساخته است، ولی زندگی اجتماعی و انس و الفت که از خصایص طبیعت بشری است، در آن کشور از دیرباز، آدابی ایجاد کرده که تا امروز معمول و متداول است.

در شهر و روستا، معابد هندوان، جایگاه تجمع و محل تلاقی و برخورد اجتماعی ایشان است. در آن جاست که مسائل مذهبی و مشکلات محلی را حل و فصل می‌کنند. در حقیقت، معابد، میعادگاه و محل ملاقات مردم هند است و حتی پسران و دختران جوان در آنجا مقدمات ازدواج خود را فراهم می‌کنند. در این معابد است که مجالس جشن و ضیافت محلی و انواع بازی‌ها و تفریحات و نمایش‌ها برگزار می‌شوند.

سالی یک بار در هرمعبد، جشن بزرگی به نام «خدای آن پرستشگاه» برپا می‌شود و جماعت کثیری از اهل محله، یا از محلات مجاور در آن جشن شرکت می‌کنند و با انواع خوراکی‌ها و شیرینی‌ها و شربت های خنک پذیرایی می شوند.

قاعده‌ی مهمانی و مهمان نوازی از سنن قدیم کشور هند است. در هر مجلسی، مهمان محترم را به حمایلی مزین می‌سازند، یعنی حلقه‌ای از گل و یا گلابتون و گاهی از زر و سیم ساخته و بردوش او می‌اندازند . این حمایل که به هندی **سهیرایاهار** گفته می‌شود بزرگترین علامت تشخص و احترام است که از طرف میزبان به میهمان تقدیم می‌شود. هر هندو در هر سال برای هموطنان و بزرگان محل خود چند ضیافت بزرگ برگزار می کند.

این مهمانی‌ها در مجلس عروسی که آن را« **شادی**» می‌گویند، به حد کمال می‌رسد. مجالس عروسی در خانه‌ی عروس برگزار می‌شود که درآن جا خانم‌ها عروس را با گل و جواهر زینت و آرایش می‌کنند و هر قدر که عروس به زر و زیور و جواهرات آراسته‌تر باشد، محترم‌تر است.

ازدواج و مراسم آن در هند، ویژگی های خاص خود را دارد؛ از جمله جهیزیه ی عروس که پول یا جواهری است که خانواده ی عروس به داماد می پردازند. مسائل ازدواج از جمله مورد فوق، مشکلاتی را نیز به همراه دارد.

از آنجا که در خانه های مردم هند ـ هندو و مسلمان ـ کمتر صندلی دیده می‌شود، در تمام مجالس هندی ـ چه رسمی و چه غیر رسمی ـ میهمانان بر روی قالی یا حصیر می نشینند و مشغول گفتگو می شوند.

همچنین خانواده ها کمتر روی حصیر و تشک یا بر روی زمین می‌خوابند و چون زمین، مرطوب و حشرات، فراوان است، اغلب بر روی تخت‌هایی که با نوارهای کتانی یا گونی و پنبه دوخته می‌شوند و **کات** یا **چارپایی** نام دارد ، می خوابند.

جشن ها

اعیاد هندوها مانند طبقات و پیروان آن، متنوع و گوناگون است ومی گویند عدد آن به هفتاد عید و جشن می رسد. معروف‌ترین و قدیمی‌ترین اعیاد هندو، عید **هولی**(Holi) است. مردم در اول بهار، سه شبانه روز به شادی و جشن می پردازند. آنان آب معطر آمیخته به رنگ قرمز و زرد بر یکدیگر می‌پاشند و پیشانی را به علامت سرخ و زرد و بنفش می آرایند. ایام این عید در ماه مارس در شب‌های بدر است. **گانش چاتورتی**(Ganesh chaturthi)جشنی است، که در گرامی داشت خدایی که سر فیل دارد و بسیار محبوب است، برگزار می‌شود؛ **بوداجایانتی**(Buddha jayanti)که در آن تولد بودا را جشن می‌گیرند ؛ **دیوالی**(Diwali)که جشن چراغ ها برای راهنمایی راما در راه بازگشت به خانه است، **پونگل**(Pongol)جشن تامیل‌ها در پایان فصل برداشت محصول و **جانماشتامی**(Janmashtami)که در آن تولد کریشنا را جشن می‌گیرند، از دیگر اعیاد مهم این سرزمین است.

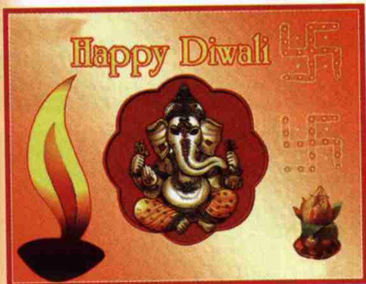

عید هولی

عید هولی

دولت هند ایام مقدس مسلمانان را نیز به رسمیت شناخته و ادارات دولتی را تعطیل می‌کند. این ایام عبارتند از: روزعاشورا (روز دهم محرم)، عید فطر ، عید قربان ، ایام میلاد و وفات نبی اکرم (ص) که برای اهل سنت، روز دوازدهم ربیع الاول و برای شیعیان، روز هفدهم ربیع الاول است. در ماه رمضان مسلمانان در هند شب ۲۷رمضان را به عنوان شب قدر، شب زنده داری می کنند.

مسیحیان هند نیز مثل دیگر مسیحیان، عید میلاد مسیح و عید پاک و دیگر اعیاد مرسوم را جشن می گیرند.

جامعه‌ی سیک ها اعیاد هندو را معتبر می‌شناسند و عینا مانند سایر طبقات برهمنی، آن اعیاد را رعایت می کنند. به علاوه، روز تولد «گرونانک»ـ مؤسس مذهب سیک ـ و همچنین روز تولد گروگوویندسینک (آخرین گرو) را تعطیل و مراسم جشنی برپا می‌کنند. در هند، چند روز نیز مختص عید پارسیان است. که از آن بین می‌توان به «پتینی» در ماه سپتامبر، عید نوروز در اول فروردین، جشن نوزدهم فروردین (که مانند سیزدهم فروردین در ایران است)، جشن خرداد (که روز تولد زرتشت است) و جشن کبیسه (۵روز آخر هرسال) اشاره کرد.

خوراک

برای هندی‌ها غذا بخش مهمی از فرهنگشان است و غذاهای هندی نیز مثل فرهنگ ، جغرافیا و آب و هوای هند، متفاوت است. هندی‌ها معتقدند غذا بر رفتار، روحیه و سلامت فرد تأثیر می گذارد. غذاهای هندی غنی و متنوع هستند و هر منطقه غذاهای خاص خودش را دارد. آشپزی هندی تحت تأثیر رسوم هندو و اسلامی و نیز سبک‌ها و اجزای آشپزی ایرانی، پرتغالی و بریتانیایی قرار گرفته است. چون طبق آیین هندو فقط خوردن گوشت گاو ممنوع است، به

همین خاطر، بسیاری از هنـدوها گـوشت گوسفند، خوک، مرغ و ماهی می خورند. در میان هندوها گیاه خواری نیز رواج دارد .

دراغلب غذاهای هندی بعضی مواد مهم، همیشه هست: ادویه، سبزی و محصولات لبنی مثل **گی**(کره ی تصفیه شده)، ماست و دلمه ی شیر. استفاده از ادویه های مختلف و تند مانند **مرچ و کاری** مشهـورترین ویـژگی آشپزی هندی است. ادویه‌هایی که معمولاً در غذاهای هندی یافت

دال

می‌شود، عبارتنداز: فلفل، شنبلیله، میخک، آنغوزه، دارچین، زردچوبه، زنجفیل، هل و گشنیز که با مخلوط کردن این ادویه ها کاری‌های مختلف می سازند. ترشیجات مانند ترشی **انبه و چتنی** و دیگر چاشنی های تند در هند بسیار رایج است. مصرف چای یا قهوه نیز بسیار متداول است.

در جنوب هند، اغلب مردم گیاه خوارند.**حبوبات** از قبیل عدس، نخود و انواع لوبیا منبع اصلی پروتئین غذایی گیاه خواران هندی است و برنج، غذای اصلی آن‌هاست. غذاهای جنوب هند معمولا به صورت بریان یا آب پز تهیه می شوند و به ندرت چرب هستند. نارگیل یکی از اجزای اصلی غذاهاست و در تهیه‌ی همه‌ی انواع غذاها از سبزی های ادویه دار و خورش های غلیظ گرفته تا

روتـی

غذاهای **دال و پنکیک برنجی (دوسا)** به کار می رود. **تهالی** یکی از غـذاهای معـروف جنوب هند است و طرفـداران زیادی دارد که از برنـج و ادویه‌هایی با طعم و مزه های مختلف تهیه می‌شود. این غذا را در شهر در ظرف های بزرگ روی میز می‌آورند و در روستاها بر روی برگ موز می‌خورند. ضرب المثلی هنـدی می گـوید: « **بگـذار از تهالی دستپخت تو بخـورم تا بگویم چگونه آدمی هستی**». هندی‌ها معتقدند آشپزی که تهالی را درست می کند، باید از روح و جان خود در آن مایه بگذارد و اگر آدم نیک سرشتی نباشد، غذای خوبی تهیه نخواهد کرد.

چاپاتی

راساگولا

ALL NATURAL
HOMEMADE TASTE
NO EGGS!

اغلـب هنـدی‌ها غذاهای پر ادویه و تند را دوست دارند. ولی تندی غذاهای جنوب هند در سراسر کشور زبانزد است.

در شمال هند، گوشت بیشتر مصرف می شود و با وجودی که مصرف برنج زیاد است، گندم غذای اصلی است که به صورت نان های ورقه‌ای و مسطح که در تابه می‌پزند، مصـرف می‌گردد (**چاپاتی و روتی**). غذاهای سرخ شده در شمال، بیش از جنوب هند رایج است و ادویه ی کاری، خوراک عدس، شیر دلمه شده و **چانتی** (نوعی چاشنی تندمزه) تقریبا در تهیه ی انواع غذاها به کار می رود

هندی‌ها به شیرینی علاقه‌ی زیادی دارند و به ویژه به دسرهایی که از لبنیات و شیر تهیه شده و نارگیل ، گلاب، گردو، بادام و فندق خرد شده یا دارچین به آنها افزوده شده باشد؛ مانند: **راساگولا، گلاب جامون، راسامالایی، شاهی تکرا، کولفی و خیر**

بسیاری از هندی ها عادت دارند بعد از غذا برگ **تنبول** بجوند. برگ تنبول را که **پان** می نامند، به دور دانه های خرد شده‌ی تنبول، پوره‌ی لیمو و ادویه‌های خاص پیچیده و به آهستگی می‌جوند. جـویدن تنبـول، دهان را قرمـز رنگ می‌کند. هندی ها به شکل سنتی برای مصرف غذا روی زمین می نشینند و به جای کارد و چنگال از انگشتان دست راستشان استفاده می کنند. در جنوب هند بسیاری از افراد ترجیح می دهند غذایشان را به جای بشقاب، در برگ موز صرف کنند؛ ولی در شمال هند، استفاده از بشقاب رایج است.

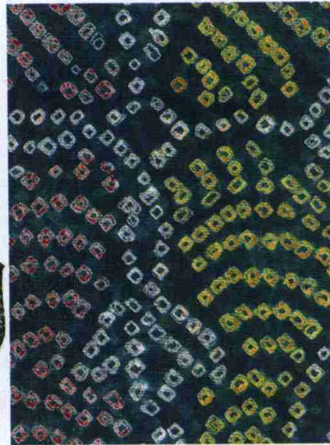

پوشـاک

از آنجا که آب و هوای هند گرم و سوزان است، برخی از مردم در بیشتر ایام سال، تقریبا نیمه برهنه‌اند و فقط کمی از اطراف کمر را می‌پوشانند. پوشاک برخی دیگر، بیشتر **«کوترا»**، پیراهن بلند بدون یقه‌ای است که ممکن است ساده یا گلدوزی شده باشد. عـده‌ای **«لنگی و دهوتی یا دوتی»** می‌پوشند که پارچه‌ای سفید و طولانی به طولی حدود ۵/۵ متر و به عرض ۲/۲ متر است. این پارچـه را دور کمر می‌پیچند و نیمه ای از آن را مانند لنگ از وسط دو پا گذرانده و از عقب به کمر می‌بندند. آن دسته از مردم ثروتمند که شخصیت مهمتری دارند، از دهـوتی بلندتری استفاده می کنند، دنباله ی آن را برروی کتف می‌اندازند و هنگـام راه رفتن، دنباله‌ی دیگـر را به دست می‌گیرند. هند ملک هزار**دستار** و هزار**گفتار** است. زیرا استفاده از عمامه‌های متنوع و لباس های گوناگون در هر ناحیه هند متداول است. در بسیاری از مناطق، مردان دستارهای رنگی به سر می کنند که از دستارهای بلند و گشـاد و رنگـارنگ راجستانی‌ها تا دستـارهای آهـاری سیک ها متفـاوت است. مسلـمانان هند، قبا و پیـراهن و شلـوار- که آن را **«پایجامه، قمیـص و شیروانی»** می گویند ـ به تن می کنند. بعضی دیگـر در جنـوب هند، نیم تنه‌ی دکمه دار و بلند می‌پوشند و عمامه برسر می گذارند.

به تازگی نزد طبقه ی جوان، لباس اروپایی و کراوات رایج شده است. در هند شمالی، هندوها و مسلمانان، نیم تنه ی بی آستین می‌پوشند. پوشیدن پیراهن بلند سفید با شلوار نیز مرسوم است.

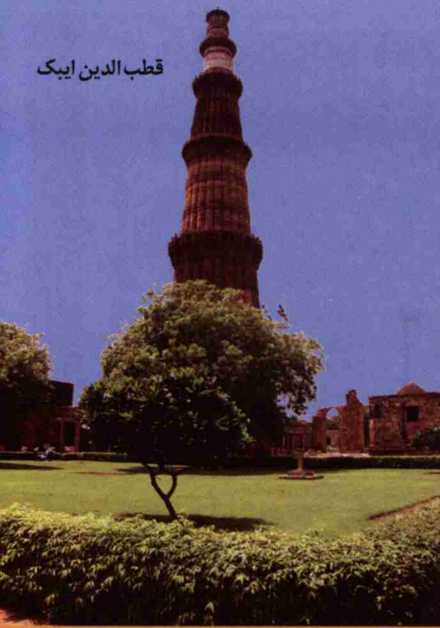
لباس معمول زنان هند **ساری** نام دارد که از جنس پنبه تا ابریشم و شال پشمی و پارچه های زربفت، با انواع و قیمت‌های مختلف می دوزند. ساری، پارچه‌ای طویل به طول تقریبی ۶/۶ متر و عـرض ۱/۷ متر است که به دور کمـر پیچیده می شود. قسمت بلندتر را در جلـو مانند دامن می اندازند و قسمت کوتاهتر را روی کتف ها قـرار می دهند. اندازهٔ ساری های مدرن، قدری کوتاه‌تر است(به طـول۵/۵ متر) و حاشیه‌ی آن نیـز از آن جداست. بلـوزهای کوتاه و تنگی که زیر سـاری به تن می کنند، **چولی** نام دارد.

روش پوشیدن ساری، همچنین جنس و رنگ آن می تواند نمایانگر موقعیت ، سن، شغل، منطقه و دین زنان باشد. در بعضی مناطق به ویژه راجستان، زنان علاوه بر ساری، چولی را با یک دامن چین دار به تن می کنند. در کشمیر و پنجاب مثل سایر مناطق هند، زنان معمولا شلوارهایی مثل **پیـژاما** که آن را **سلوار** می‌نامند و یک تونیک بلند گشاد به نام **کامیز** به تن می‌کنند. بر خلاف پسران جوان و تحصیل کرده که کم و بیش لباس اروپایی می‌پوشند، دختران تحصیل کرده‌ی جوان، پوشیدن ساری را بر لباس اروپایی ترجیح می‌دهند. حتی در شهرهای اروپا و امریکا دختران هندی با ساری بیرون می‌آیند. در بلاد شمالی و راجپوتانا و مخصوصاً پنجاب، زن‌ها نیم تنه، شلوار و پیراهن بلند که از دو طرف دو چاک کوچک دارد می‌پوشند و شالی نیز جلوی گردن و دو کتف به پشت می اندازند و آن را **دوپته** می‌نامند. در میان بیشتر زنان مسلمان، رسم حجاب هنوز به شدت رعایت می شود. آنان جامه ی سفیدی می‌پوشند که دو شبکه در برابر چشم و بینی دارد و بقیه‌ی بدن را از سر تا پا در آن می‌پوشانند.

بیشتر زنـان هنـدو جوراب نمی‌پوشند. در شمال هند فقط کفش راحتـی می‌پوشند، پوشیدن کفش‌های پاشنه بلند به رسم خانم های اروپا و جوراب، بسیار نادر است، پوشیدن کفش چرمی چون از پوست حیوانات است ـ نزد هندوان حرام شمرده می شود.

خال پیشانی که به هندی **تیلک** و به اصطلاح مذهبی **پتو** می‌گویند، مخصوص زنان هندو است و چنان است که یک خال گرد به رنگ قرمز یا زرد یا سیاه در وسط دو ابرو می‌گذارند. این عادت که سبب افزایش زیبایی چهره‌ی زنان است، به سایر طبقات غیر هندو نیز نفوذ کرده و زنان مسیحی یا پارسی هم گاهی با خال هندو دیده می‌شوند.

قطب الدین ایبک

هنرهای مورد توجه

معماری

معماری هر ملت، بهتـرین نمـاینده و کامل‌ترین مظهـر تکـامل اجتماعی و ترقی فکری آن ملت است. در هنـد از زمـانی که نوع بشـر در آن شبه قاره‌ی عظیم شروع به پیمودن مراحل تمدن کرد تا به امروز، هنر معماری، مدارج تکامل و ترقی و توقف و همچنین انحطاط را طی کرده و با تغییراتی که در اوضاع و احوال اجتماعی هند در هرعصر و زمان روی می‌داده، آن فن باستانی نیز دستخوش تغییرات و تحولات شده است. همراه سلاطین مسلمان که از قرن (دهم میلادی) به بعد، از مغرب به هند وارد شدند و تمدن جدیدی در شمال هند برپاکردند، سبک ساختـمان و فن معماری آن کشور نیز تغییر کلی یافت. منـاره **«قطب الدین ایبک»** قدیمی ترین نمونه ی بنای اسلامی است. تاثیر سبک معماری اسلامی و به خصوص ایرانی در تاج محل به خوبی مشهود و نمایان بوده و کمتر سبک هندی در آن احساس می شود.

تاج محـل

پس از آن، صنعتگران ماهر و استادان چیره دست از سرزمین های ایران و ماوراء النهر به هند رهسپار شدند و بناهای قدیم و معابد هندو را مشاهده کردند و به تدریج سبک مستقل و معروفی به نام معماری هندو- اسلام در معماری جهان معروف شد. مسجد (**قبه الاسلام**) دهلی که برفراز بتکده‌ی قدیمی هندو در اوایل قرن هفتم هجری بنا شده است، قدیمی‌ترین مسجد اسلامی در شمال هند است.

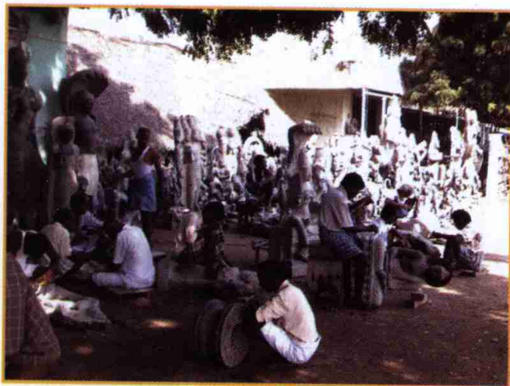
در قرون اخیر که زمان انتشار و بسط تمدن اروپایی است، معماری هند تحت نفوذ انگلستان قرار داشت و رنگی تازه به خود گرفت. به جای ساختن معابد ، مساجد و تکایا، عمارات مدرن ساخته شد؛ مانند عمارات حکومتی، مدارس عالیه، هتل‌ها، تئاترها، مریض خانه‌ها، ایستگاه‌های راه‌آهن و سایر ساختمان‌ها که از خصوصیت‌های تمدن جدید است، بسیار ساخته شد. کاخ رئیس جمهور (**راشتراپتی بهلون**) در دهلی نو، عمارت موزه، یادبود **ویکتوریا** (Victoria Memorial) در کلکته و تئاتر ملی در بمبئی، بهترین نمونه ی ساختمان های مدرن است. بتخانه های جدید که (**برلا**) نام دارند و در دهلی نو و (**ماتورا**) و شهرهای دیگر ساخته شده اند، که گام جدیدی در سبک معماری معابد هندو است.

عمارت ویکتوریا

مجسمه سازی

معبد کایلاسا در الوار

مجسمه سازی از قدیمی‌ترین صنایع هنری هند است. این هنر از زمان‌های قدیم تا به امروز به طور متوالی در تمام تاریخ هند نمایان است. مجسمه برنزی دخترک رقاصه، که در خرابه‌های **مهانجودارو** به دست آمده، یکی از بهترین نمونه‌هایی است که هنر مجسمه‌سازان عصر باستان هند را نشان می‌دهد. مجسمه‌هایی که از بودا در هند کشف شده، بهترین نمونه ی تصویر آن مرد بزرگ است که در قرن‌های گذشته در زادگاه وی ساخته شده است. پیکره تراشی روی صخره ها از مجسمه ای کوچک و بدون ظرافت تا یک معبد کامل که صنعتگران ماهر از سنگ یکپارچه ساخته اند و در مقیاسی چنان بزرگ که کوه راشمور در مقایسه با آن حقیر می نماید، متفاوت است. طی یک دوره ی هزار ساله، راهبان بودائی، هندو و جین، بیش از شصت معبد کامل از سنگ یکپارچه در آجانتا و الوار در بخش مرکزی هند تراشیده اند. معبد **کایلاسا در الوار** ـ که معروفترین آنهاست ـ بزرگترین پیکره ای است که از سنگ یکپارچه تراشیده شده و منحصر به فرد است. در بسیاری از غارها سقف نیز کنده کاری شده است. در دین اسلام، پیکره تراشی به شکل انسانی ممنوع است و به همین دلیل در مساجد و سایر ساختمان های مسلمانان، کار تزیین با آیات قرآنی ، اشکال هندسی و گل صورت گرفته است. مجسمه‌سازان عصر حاضر که به تقلید از مکتب‌های اروپا پیکره هایی می‌تراشند، نتوانسته‌اند هنر نیاکان خود را احیا کنند.

نقاشی

تاریخ نقاشی در هند مانند تاریخ تمدن آن کشور، بسیار قدیم و کهن است. قدیمی ترین اثر نقاشی که از زمان‌های باستان آن کشور به عصر ما رسیده، نقوش دیواری است که در غارهای موسوم به (**اجنتا**) کشف شده‌است. این غارها در نزدیکی شهر اورنگ آباد دکن، در دره‌ای نعلی شکل، در کنار جنگل های انبوه و در محلی بسیار مصفا واقع شده‌اند .

در قرن نوزدهم ، تماس هند با تمدن و فرهنگ اروپایی، باعث ایجاد تحولی بزرگ در هنر آن کشور شد و نقاشان هندی به تقلید و اقتباس از صورتگران انگلیسی و فرانسوی و هلندی و ایتالیایی برخاستند . از آن میان، **راجاراوی ورما**، در پیـروی از فن و تکنیک هنر مغـرب زمین به شهـرت رسید. **هاول** نقاش دیگری است از اهل کلکته که پیشـوای نهضت جدید شمرده می‌شود و مکتب نقاشی مدرن در زمان او آغاز شد. پس از آن، نقاشان، نقاشی با رنگ روغن را ترک کرده، و به نقاشی با آبرنگ روی آوردند. آنها از موضوعات تاریخی هند نقش‌هایی برروی پرده کشیدند که هر یک شاهکار جداگانه‌ای است و دوباره به اصول نقاشی قدیم باستانی بازگشتند. درهمین ایام، پیروی و تقلید از نقاشی چین و ژاپن نیز در هند متداول شد؛ به طوری که بعضی از آثار این عصر، ترکیبی از طرح‌های چینی و رنگ‌آمیزی ژاپنی و زمینه ایرانی است.

امروزه در هند نقاشان زیادی با سکونت در شهرهای بزرگ گالری‌های هنری برپا می کنند. مخصوصاً گالری‌های هنر در دهلی نو، مجموعه هایی از ذوق و استعداد آنان را به معرض نمایش می‌گذارد.

همچنین آثار قلمی و مینیاتورهای هنرمندان هند که از قرن هجدهم باقی مانده ، در موزه‌های هند و انگلستان (موزه ی بریتانیا، موزه ی آلبرت و کتابخانه ی دفتر هند) موجود است و همچنین در کتابخانه و موزه های ایران نیز از آثار هنری و اشیای قیمتی و باستانی هند وجود دارد.

موسیقی

هند از نظر موسیقی کلاسیک که با سازهای خاص هندی نواخته می‌شود، خیلی غنی است. سبک‌های‌موسیقی که‌در معبدهای هندو به عنوان موسیقی روحانی تکـامل یافته‌اند، با موسیقی سکولاری که تیموریان از ایران و آسیای مرکزی به هند آوردند، مخلوط شد. در مجموع، کشور هند دو سبک موسیقی دارد:

نوع اول؛ سبک (هند) است که در شمال کشور رواج دارد و نوع دوم، سبک (کارناتیک) است که در جنوب کشور رایج است. سبک شمالی، از موسیقی ایران و آسیای میانه بسیار متأثر شده، ولی سبک جنوبی، اصالت قدیم خود را هنوز حفظ کرده است. آلات موسیقی ایرانی نیز در شمال، بسیار انتشار یافته است، ولی در جنوب، آلات موسیقی قدیمی هندو همچنان باقی مانده‌اند؛ به طوری که دو سبک از یکدیگر به طور کامل متمایز شده اند. اما هر دو سبک بر پایه ی اصول آهنگین به نام **(راگا)** ساخته می شود که در زمینه‌ی آن یک چرخه‌ی ریتمیک به نام تالا نواخته می شود. وینا ، تارهندی ، طبل و گنگ از قدیمی‌ترین ابزارها و اسباب نوازندگی در هند است که تصویر آنها در نقوش اعصار باستانی نیز دیده می‌شود. رباب، سارود، سی تار، طنبور و دلربا از آلاتی هستند که در قرون اسلامی در هند رایج شده اند. راوی شانکار(RAVI SHANKAR)، مشهورترین نوازنده ی تار است، وی موسیقی هند را به تمام جهان معرفی کرد. در دهه‌ی ۱۹۶۰ آوازه‌ی موسیقی شانکار به بیتل‌ها رسید و آنها شاگرد او شدند. در نتیجه، موسیقی کلاسیک هندی به سبک **راک اندرول** نیز راه یافت. شانکار در ۷۳ سالگی هنوز در مکان‌هایی مثل **کارنیگی هال** موسیقی اجرا می کرد و همراه با خانواده‌اش، به شهر **سن دیگو** در جنوب کالیفرنیا مهاجرت کرد.

سینما

سینمای هند در طی سال‌های دهه‌ی چهار قرن بیستم به نحو چشمگیری رشد و گسترش یافت و در سال ۱۹۵۰ توانست با تولید ۲۴۱ فیلم بلند، بعد از امریکا (با۳۸۳ فیلم)، در رده دوم تولیدکنندگان عمده‌ی فیلم در جهان قرارگیرد. در آن زمان، غالب تولیدات سینمای هند به همان تفکر سنتی هندی، مبتنی بر نظام طبقاتی پایبند بودند. این تفکر در فیلم‌های عاشقانه‌ی سوزناک و ملودرام‌های خانوادگی ـ که در پایان، خود پیام‌های کلیشه‌ای اخلاقی صادر می کرد ـ بسیار مشهود بود .

در مقابل این نوع فیلم‌ها که در اکثریت بودند، روشنفکران سینمای هند مثل **گاتاک**، **محبوب خان**، **راج کاپور** و تا حدودی **ساتیاجیت رای** قرار داشتند که به طرح و بیان مضمون‌های اجتماعی در آثار خود علاقه‌مند بودند. فیلم‌های **همشهری**(گاتاک)، **آواره** ، **واکسی** و **آقای ۴۲۰** ،راج کاپور و **مادرهند** (محبوب خان) نمونه هایی از فیلم‌های اجتماعی مذکور هستند.

به طور کلی، سینمای هند در دهه ی پنجم، دوران پر رونقی را پشت سرگذاشت. این رونق هم در سینمای تجاری و هم در سینمای هنری هند قابل تشخیص بود و در مجموع، شرایطی را فراهم آورد که صنعت فیلم هند بیشترین تولید را در سطح جهان داشت. تولیدات پرفروش سال‌های دهه‌ی پنجاه وشصت، موجب شدند فیلم‌های تجاری و پر رونق هندی، الگویی برای تولید فیلم‌های هندی در دهه‌های هفتاد، هشتاد و نود باشند. این فیلم های طولانی و آکنده از رقص و آواز، حادثه و داستان‌های تکراری و نیز کلیشه‌ای اخلاقی داشتند. هدف جریان فیلم‌سازی هند در این دوران و دوره ی بعد، صرفاً ایجاد سرگرمی بود. لازم به ذکر است که بمبئی و مرکز سینمایی آن **بالیوود**، (که سالانه حدود ۸۰۰ فیلم تولید می کند) مهم ترین و بزرگترین شهر تولید کننده فیلم های سینمایی در جهان و هند است.

تئاتر

فن تئاتر و نمایش درهندوستان از زمان‌های باستان، هم در معابد و هم در قصرها برای تماشای عامه‌ی مردم و نیز به جهت سرگرمی سلاطین بزرگ اجرا می شده و تا عصر حاضر، تحول چندانی نداشته است. قدیمی‌ترین نمایشنامه‌ای که به زبان سانسکریت از عهد قدیم به زمان ما رسیده است، تئاتری منسوب به **لهاسا** است.

هم اکنون در دهلی، پایتخت هند و در شهرهای بزرگ و مرکز ایالت ها، نهضت تازه‌ای برای توسعه و ترویج هنر تئاتر به دست هواخواهان جوان ایجاد شده‌است، که آثار برخی نویسندگان اروپا را ترجمه می کنند و به معرض نمایش می‌گذارند.

همچنین نمایشنامه‌های قدیم هندی را به طرز نوین در می‌آورند و در فصل زمستان که هوا مناسب است، در سالن های تئاتر اجرا می کنند.

یکی از زیبـاترین انواع نمایش‌های هندی، تئاتر سایه است که در آن شخصیت‌ها به صورت سایه‌هایی بر پرده نقش می بندند و ماجراهایی را می آفرینند. اکثر این نمایش ها و هنرهای هنـدی، نشـأت گـرفته از سنت ها و خصوصاً اسطـوره هاست که معـروف‌ترین آن افسـانه‌ی (رامایانا) است. اگـرچه تئاتر سـایه را در اکثر مناطق هند می توان مشاهده کرد، اما مهد آن را باید ایالت کرالا دانست.

هنـرهای دستـی

صنایع دستی هند از قدیم، در دهکـده ها و روستـاها رواج داشته است. از ظـروف سفـالی بدوی گـرفته تا بهترین آثار زرگری و ظریف‌ترین زربفـت‌ها در این کشـور ساخته می‌شـود. ظرف‌های گلـی پیدا شده در (**موهنجـادارو**) و خرابه‌های (**هراپا**) بهترین دلیل بر وجود صنایع قدیمی در آن سرزمین است.

شهرهای **بنارس**، **مرشدآباد** در بنگال، **احمد آباد** و **سورت** در بمبئی و **تروچیراپالی** در مدرس، به صنعت نساجی در زمینه تولید منسوجات زری بافی و ابریشم کاری و نخ شهـرت داشـته و دارند. شهـر **میســور** نیز به خـاطر پارچه‌های ابریشمی و تافته و اطلس معروفیت بسیار دارد.

ساری‌های ساخت این شهرها شهرت جهانی دارند. شال‌های ابریشمی و پشمی و سوزن کاری کشمـیر نیز بسیار مشهـور است. شال ترمه‌ی کشمیر از دیرباز در ایران معروف بوده‌است.

شهرهای کشمیر، میسور، (**تراونکور و گجرات**) در صنعت چوب و منبت‌کاری روی آن در جهان معروف هستند.

شهرهای مرشدآباد و کتک، سبک عاج کاری مخصوصی دارند. میناکاری ـ که در **اردو** هم به همین نام موسوم است ـ در شهرهای بنارس، دهلی، لوکنو، رام پور و جی پور به همراه زرگری و جواهرسازی، بسیار ترقی کرده است. در کشمیر، لوکنو، اگره، مظفرآباد و گرداسپور مصنوعات ظریفی به سبک های گوناگون ساخته شده و در بازارها در معرض تماشا و تحسین جهانیان قرار دارد.

یکی دیگر از محصولات هند، داروهای گیاهی است. پزشکی سنتی در این سرزمین، علم است و بسیاری از مردم آن را قبول کرده اند؛ به طوری که حتی در بیمارستان‌های بزرگی چون بیمارستان کرالا، داروهای سنتی عرضه می کنند. روغن نارگیل، روغن ببر و روغن مار که هر کدام از نظر هندی ها خاصیّتی دارند، از پرفروش ترین داروهای سنتی است.

ادبیات

کتیبه های آشوکا (Acoka) قدیمی ترین کتیبه‌های نوشته شده در هند هستند. این کتیبه‌ها در قرن سوم قبل از میلاد به زبان سانسکریت نوشته شده‌اند. کاربرد سانسکریت در کتیبه نویسی، ادبیات بودایی و ادبیات **جینی** ـ که استفاده از آن ابتدا در این کیش معمول نبود ـ همواره روبه افزایش بوده است. **کالیداس**(KALIDAS) نخستین نام مشهور در ادبیات سانسکریت و بزرگترین شاعر و درام نویس هند است. وی در حدود قرن پنجم یا ششم میلادی می‌زیسته است و درام معروف **شاکونتالا**، اثر برجسته ی اوست. این اثر و دیگر آثار وی همچون **مگادوتا** یا **ابرپیغامبر** او را در مقام بزرگترین شاعر سانسکریت قرار داده است. این شاعر در اروپا نیز شهرتی بسزا دارد. گوته ـ شاعر بزرگ آلمان ـ درام شاکونتالا را ترجمه کرده و کالیداس را به عظمت ستوده است.

در ادبیات هند، اشعار زیادی نیز وجود دارد که گاهی قصایدی کوتاه و گاه قطعاتی بلندترند. این اشعار معمولاً به شکل صدبیتی هستند که یا جنبه ی غزل محض دارند و یا غزل‌های تعلیمی هستند . به علاوه از همان قرون اول میلادی، اشعار حکمی و پند و اندرز بیشماری وجود داشته که گاه از یک متن منثور درباره ی موضوع‌های گوناگون جدا شده‌اند و گاه، خود مستقل بوده‌اند. حکایت هندی **پانچا تانترا** و قصه های سانسکریت، از **ودا** است که در آن اشاراتی به افسانه‌ها و سرگذشت‌های خیالی از نوع عامیانه مشاهده می‌شود.

رمان به زبان سانسکریت بسیار کم است و به دشواری می‌توان این عنوان را بر آنها نهاد. نخستین رمان هند از نظر تاریخی، کتابی به نام **دان دین** است. این کتاب را ـ که مربوط به قرن ششم یا هفتم میلادی است ـ شاهکار نثر ادبی سانسکریت می‌دانند. همچنین نمایشنامه‌های تاریخی، همانند حماسه‌های تاریخی نیز وجود دارند که در آن سلاطین و شخصیت‌های بلند پایه را به روی صحنه می‌آورند و صفات برجسته ی آنان به گونه‌ای مبالغه آمیز تحسین و تکریم می شود. امروزه نیز، تعداد فراوانی نمایشنامه‌ی سنتی یا نوگرا به زبان سانسکریت نوشته می شود.

از بهترین آنها می‌توان از نمایشنامه‌های **پروفسور و راگوان** از مدرس و **ماهالینگا** و **شاستری** را نیز از مدرس و **نارایانا** نام برد. همچنین داستان‌های بسیاری از نویسندگان معاصر هندی در دسترس افراد انگلیسی زبان است. مشهورترین نویسندگان امروزی هند، **آر. کی. ناریان، وی. اس. نایپول و ای . روی** هستند .

از زمان حکومت هخامنشیان در ایران تا پایان حکومت مغول در هند، روابط تجاری، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و مذهبی میان دو کشور ایران و هند وجود داشته است. این دو کشور همواره از طریق مبادله ی اندیشه در زمینه های ادبیات، هنر، دین و سایر مؤلفه‌های فرهنگی بر یکدیگر تأثیر گذارده اند. همواره از زمان های قدیم یک خویشاوندی نژادی و وابستگی زبانی بین مردم این دو سرزمین وجود داشته است و زبان فارسی تا امروز، پیوستگی خود را با زبان سانسکریت حفظ کرده است. از نظر اعتقادی نیز باید گفت که توازنی کاملا آشکار در حیطه افکار و باورها میان مردم ایران و هند وجود دارد. بر اساس اینگونه سوابق تاریخی و همچنین به دلیل فرمانروایی حاکمان مسلمان و فارسی زبان بر هند آنها از اهمیت و ضرورت یادگیری زبان فارسی که تأثیر بسزایی بر مشاغل مختلف و روابط و موقعیت‌های اجتماعی آنها داشت، آگاه شدند. در نیمه ی اول قرن دهم میلادی، **ابوریحان بیرونی** ـ که همراه با شاه محمود غزنوی به هند آمده بود ـ به مطالعه‌ی زبان سانسکریت و گردآوری مطالب لازم برای اثر معروف خود به نام **ماللهند** ـ که به عنوان **هندالبیرونی** شهرت دارد ـ (گزارش مفصلی از مذهب ، فلسفه، ادبیات، تاریخ، قوانین، آداب و رسوم و نجوم کشور هند) پرداخت. در این زمان ، ارتباطات اجتماعی میان هندی‌ها و مسلمانان به اندازه ای عمیق شده بود که موانع نژادی بین مردم این دو سرزمین فروریخته و به دنبال آن تمدن و فرهنگ اسلامی به سرعت در هند گسترش یافته بود. زبان فارسی یکی از زبان‌هایی است که هندی‌ها ارتباطی عمیق با آن برقرار کرده و به خوبی از عهده ی یادگیری آن برآمدند. آنها توجه خود را به احداث آثار تاریخی و تألیف آثار ادبی، به ویژه در زمینه‌ی شعر، فرهنگ نویسی، نامه نگاری، خاطره نویسی، وقایع نویسی، روزنامه نگاری و هندشناسی به زبان فارسی، معطوف کردند.

زبان فارسی، زبان رایج در دربار و فرامین اجرایی و همچنین رسانه ای ارتباطی برای انتقال فرهنگ، بین دو کشور هند و ایران در دوران حکومت حاکمان مسلمان به شمار می رفت. بنابراین در این دوران، شرح وقایع تاریخی، اسناد حکومتی، فرامین دولتی، کتیبه ها و سکه‌ها همه به زبان فارسی نوشته شده اند. در دوره‌ی صفوی، تعداد زیادی از شاعران ایرانی به دلایل مختلف به هند مهاجرت و مسافرت کردند. مردم هند، به خصوص آنان که با ایرانیان اشتراکات مذهبی و زبانی داشتند ، برای شاعران ایرانی ارزش و احترام خاصی قائل بودند. همچنین کتابها و ادبیات فارسی و عربی که مسلمانان، هم زمان با پادشاهی اکبرشاه با خود به هند آورده بودند، منبع خوبی برای هندی‌ها گردید. و همین مسأله باعث شد شاعران و ادیبان هندی از کلمات و واژه‌های فارسی در اشعار و آثار خود استفاده کنند.

باید پذیرفت که زبان فارسی، نه تنها زبان مادری و یا لهجه‌های محلی، بلکه تمام جوانب زندگی هندی‌ها را تحت تأثیر قرار داد. اما اوج شکوفایی شعر فارسی که تحت حمایت اکبر و جانشینانش جهانگیر و شاه جهان به وقوع پیوست، از بارزترین ویژگی‌های حکومت مغولان در هند، به شمار می‌رود. صفویان ایران و تیموریان هند، روابط دوستانه ای با یکدیگر داشتند و این موجب مبادله‌ی شعرا، ادبا و سیاستمداران میان دو طرف گردید؛ چنان که اصفهان و آگرا دو محله از یک شهر به نظر می‌رسیدند و تحت حمایت فرمانروایان مغول، سبک ویژه‌ای که با نام **سبک هندی** شناخته شد، پای به عرصه‌ی وجود نهاد. ادیبان هندی در زمینه‌ی شعر فارسی، نه تنها شیوه‌ی غزل سرایی قدیم را دنبال کردند، بلکه تعدادی از آنها نیز مثنوی‌های خوبی سرودند.

(مانولارلانکیرن) نخستین شاعر هندوی دربار اکبرشاه بود که به خوبی، به زبان فارسی شعر می‌سرود. **صائب تبریزی** ـ شاعر بزرگ ایران ـ نیز تعدادی از غزل‌های ارزشمند **تاسانی** را همراه با غزل‌های خود ثبت کرده بود. شعر تاسانی، مملو از افکار و تصورات عمیق عرفانی است. از دیگر شاعران دربار اکبر شاه می توان به **بهوپت رای بیراجی و امیربیگ** اشاره کرد که به زبان فارسی شعر می‌سرودند. با گذشت زمان هندی‌های بیشتری به مطالعه زبان فارسی پرداختند و آثاری(در زمینه نظم، نثر و فرهنگ نویسی) نیز به همین زبان از خود به جای گذاشتند؛ مانند: **چندربهان برهمن** با اثر معروف خود به نام **چهارچمن**، **میرزا عبدالقادر بیدل**، **امیرخسرودهلوی**، **فیضی کاشانی**، **ذوقی رام حسرت** (دو دیوان شعر)، **منشی هارکوپای تافته**، **منشی رام داس محیط**(خمسه‌ی عشقیه) ، **آندرام مخلص**(مرآه الاصطلاح، بهارعجم، تیک چندبهار، جواهرالحروف، نوادرالمصادر)، **سیالکوتی مل وارسته**(مصطلحات الشعرا)، **وندانگرایا**(پاراسی پراکاش) و... با ورود اروپائیان به هند، به خصوص در دوران استعمار انگلیس به مرور از نفوذ و عمومیت زبان فارسی در هند کاسته شد؛ به طوری که هم اکنون تعداد بسیارمحدودی از مردم هند، با زبان فارسی آشنا هستند.

ورزش

تاریخ ورزش در هند به دوران هند باستان باز می‌گردد. در آن دوران تعدادی از بازی‌ها تغییر یافت و تکمیل شد. ورزش‌هایی نظیر شطرنج، چوگان، جودو و کاراته در هند به وجود آمد و از اینجا بود که این بازی‌ها به کشورهای خارجی معرفی شد و در آنجا پیشرفت کرد. بسیاری از بازی‌های المپیک امروزه، گونه‌های تکامل یافته بازی‌های قدرتی و سرعتی هند و یونان باستان هستند.

درحال حاضر، ورزش هاکی یکی از ورزش‌های پر طرفدار در هند است و ورزشکاران هندی تاکنون توانسته‌اند هشت مدال طلای المپیک را در این رشته از آن خود کنند و جام دیویس را نیز در رشته‌ی تنیس تصاحب کردند. از بازی‌های پر طرفدار دیگر، ورزش کریکت است.

هند در این رشته‌ی ورزشی بازیکنان حرفه‌ای بسیاری دارد و مقام‌های جهانی قابل توجهی کسب کرده است. **کاپیل دو**(KAPIL DEV) ؛ کریکت باز هندوستانی در سال ۱۹۵۹ میلادی در **چاندیگاره** واقع در پنجاب متولد شد. در سن ۲۴سالگی به مقام قهرمانی کریکت جهان نایل شد. در سال ۱۹۹۲ ، پس از **ریچارد هدلی** دومین کریکت باز جهان شد که توانسته بود به امتیاز چهارصد دست یابد. وی در سال ۱۹۸۳، هند را در مسابقات جام جهانی کریکت به کسب مقام نخست رساند.

بسکتبال، والیبال و بدمینتون از دیگر ورزش‌های مـورد توجه در هنـد هستند. تعداد ورزشکاران حرفه ای در هند، اندک است و دولت در زمینه‌ی حمایت از ورزش، از بسیاری از کشورهای جهان عقب تر است. به همین دلیل، هند معمولا در بازی های جهانی درخششی نداشته است.

در کوهستان های هند، ورزش های فراوانی چون اسکی سواری با کمک بالگرد، قایق سواری در رودخانه ها و انواع کوهنوردی و صخره نوردی انجام می شود. در سواحل هند نیز امکانات فراوانی از استراحت در آفتاب تا قایق سواری با قایق های بادی و غواصی برای علاقه مندان فراهم شده است.

ورزشکاران کشور هند در المپیک ۲۰۰۴ آتن یونان، ۱ مدال نقره کسب کردند و رتبه ی ۶۵ را به خود اختصاص دادند. در بازی های آسیایی ۲۰۰۶دوحه ی قطر نیز ورزشکاران این کشور، ۱۰مدال طلا، ۱۸مدال نقره و ۲۶مدال برنز کسب کردند و رتبه‌ی هشتم را در آسیا به دست آوردند.

زیربنای اقتصادی

اقتصاد هند به طور عمده به کشاورزی وابسته است و تقریباً نیمی از تولید ملی کشور، مربوط به کشاورزی است. بعد از استقلال هند، این کشور بر اساس چند برنامه ی ۵ ساله، امور اقتصادی خود را تنظیم کرده است. تحت این برنامه‌ها سعی شده که اقتصادی مختلط و صنعتی ـ که نظارت و کنترل وسیعی برای دولت پیش بینی می‌کند ـ جای اقتصاد استعماری انگلیس‌ها را بگیرد. دستاوردهای اقتصادی هند چشمگیر است و این کشور اکنون دهمین کشور صنعتی جهان است؛ ولی به خاطر جمعیّت زیاد، این کشور هنوز با مشکلات اجتماعی و اقتصادی روبه رو است و بانک جهانی، هند را در لیست کشورهای کم درآمد قرار می دهد. در چند دهه‌ی اخیر، بخش صنعت هند، پیشرفت‌های زیادی داشته و این کشور در بسیاری از زمینه‌های، صنعتی از مرحله‌ی خودکفایی گذشته است.

در حال حاضر، از بین بردن فقر، ایجاد اشتغال، کنترل جمعیّت، توسعه ی منابع انرژی و افزایش تولیدات کشاورزی و صنعتی، از سیاست‌های اقتصادی دولت هند است. بر اساس آمار سال ۲۰۰۵ بانک جهانی، هند با ۳/۸۱۵ میلیارد دلار درآمد ملی، چهارمین قدرت اقتصادی دنیا بعد از آمریکا، چین و ژاپن بوده است (در همان سال، ایران با ۵۴۰ میلیارد دلار درآمد ملی در رتبه بیستم جهان قرار گرفت.) کشاورزی ۱۹/۹٪ صنعت ۱۹/۳٪ و خدمات ۶۰/۷ ٪ در درآمد ملی هند سهم داشته‌اند. درآمد هر هندی در سال به طور متوسط، حدود ۳۷۰۰ دلار است و در رتبه ی ۱۳۶ جهان قرار دارد. رشد اقتصادی هند در سال ۲۰۰۶ حدود ۸/۵٪ گزارش شده که رقم بسیار قابل توجهی است و پس از چین، دومین رقم رشد اقتصادی را در بین کشورهای بزرگ جهان دارد. همچنین بدهی های خارجی کشور هند در سال ۲۰۰۶حدود ۱۳۲ میلیارد دلار و ذخائر ارزی و طلای آن ۱۶۵ میلیارد دلار گزارش شده است.

واحد پـول

واحد پول هند **روپیه** است. تا قبل از سال ۱۹۵۷ هر روپیه به شانزده **آنه** و هر آنه به دوازده **پایی** تقسیم می شد؛ ولی از این تاریخ به بعد واحد پول آنه از بین رفت و اکنون هر روپیه معادل یک صد **پیسا** است. هر روپیه حدودا ۲۱۳ ریال ایرانی تقریبا معادل ۲۱ تومان و هر دلار آمریکا معادل ۴۵ روپیه است.

منابع طبیعی ـ معدنی

کشور هند با توجه به وسعت زیاد و تنوع اقلیمی، منابع معدنی متنوعی دارد. آهن، آهک، زغال سنگ، بوکسیت و منگنز از مهم ترین تولیدات معدنی کشور هند هستند. این کشور چهارمین کشور جهان از نظر میزان استخراج زغال سنگ و ششمین کشور از لحاظ استخراج بوکسیت است.

مسأله افزایش قیمت نفت در سال های اخیر باعث شده است که هند با جدّیت بسیار به دنبال اکتشاف نفت و بهره برداری از منابع داخلی باشد . شرکت نفت و گاز هند در این زمینه تاکنون در منطقه ی بمبئی و مناطق شمال شرقی کشور به توفیقاتی رسیده است و تقریباً یک سوم از نیاز نفت هند، از منابع داخلی تأمین می شود.

واردات و صادرات

با این که کشور هند، روزانه حدود ۷۸۵ هزار بشکه نفت خام و سالانه ۲۰ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی استخـراج می‌کند، ولی حدود ۲۰درصد از واردات کشـور هند را انواع سوخت‌ها تشکیل می‌دهند. انواع ماشین آلات ، سنگ‌های قیمتی، موادشیمیایی و کالاهای الکترونیکی، از دیگر کالاهای وارداتی هند هستند.

کشور هند در سال ۲۰۰۶ با ۱۱۲ میلیارد دلار صادرات، بیست و نهمین کشور صادرکننده و با ۱۸۸ میلیارد دلار، هفدهمین واردکننده‌ی جهان بوده است.

با توجه به نرخ رشد مناسب و سرمایه گـذاریهای مختلفی که در بخش‌های گـوناگون انجام می‌شود، نیاز هند به واردات انرژی، رو به افزایش است؛ به طوریکه برآورد می‌شود، در سال ۲۰۰۷ نیاز به واردات، روزانه حدود ۲.۱۰۰.۰۰۰ بشکه نفت خام و ۷/۸ میلیون مترمکعب گاز دارد.

با توجه به وجـود ذخائر فـراوان نفت و گاز در ایران، ایجـاد خطوط انتقـال گاز ایران به هند می‌تواند از برنامه‌های مهم دو کشور به شمار آید . مهمترین صادرات این کشور، شامل منسوجات، جواهرآلات ، لوازم فنی و مهندسی، مواد شیمیایی و لوازم چرمی است.

مهمترین شرکای تجاری هند در سال ۲۰۰۵

صادرات	آمریکا (۱۸/۷٪)	چین (۸/۹٪)	امارات متحده‌ی عربی (۸/۴٪)	انگلستان (۴/۷٪)	هنگ کنگ (۴/۲٪)
واردات	چین (۷/۳٪)	آمریکا(۶/۴٪)	بلژیک (۵/۱٪)	سنگاپور (۴/۷٪)	استرالیا (۴/۲٪)

صادرات هند طی سال‌های گذشته رو به افزایش بوده و علاوه بر کالاهای صنعتی، برخی کالاها و خدمات فنی و مهندسی نیز به کشورهای پیشرفته‌ی جهان صادر می‌کند . از آن جمله می‌توان به صادرات برنامه‌ها و خدمات رایانه‌ای اشاره کرد.

صنایع مهم

هند قبل از استقلال دارای تعداد محدودی کارخانه نساجی و قند بود و در اکثر زمینه‌ها هیچگونه فعالیتی نداشت، ولی پس از استقلال، کوشش فراوانی جهت صنعتی کردن کشور به عمل آمد ، تا جایی که اکنون این کشور دهمین کشور، صنعتی جهان بشمار می‌رود.

از آنجایی که کشورهای صاحب تکنولوژی اتمی از کمک به کشورهای جهان سوم، برای خودکفایی در زمینه‌ی انرژی هسته‌ای، اکراه دارند ؛کشور هند درصدد تکمیل تکنولوژی هسته ای

خود برآمد؛ این کشور با انفجار آزمایشی بمب‌های اتمی و اقدامات دیگر از قبیل استخراج ، فرآوری و غنـی سازی اورانیم خود را به عنـوان یکی از دارندگـان این تکنولـوژی معـرفی کـرده است.

هند، چنـدی است وارد صنعت هواوفضا نیز شده‌است. پرتاب موفقیت آمیز اولیـن ماهـواره ی هنـدی به نام **(آریابهاتا)** در آوریل ۱۹۷۵ در بالا بردن روحیه‌ی دانشمندان هندی، بسیار مؤثر بوده است. همچنین در سال ۱۹۸۰، هند موفق به ساختن موشک و پرتاب ماهواره ی **روهینی** به فضا شده است. پس از این تاریخ، هند، چندین موشک و ماهواره ی دیگر نیز به فضا فرستاد و موفق شد وارد باشگاه کوچک فضایی ـ که کمتر از ده عضو دارد ـ شود.

به طور کلی، صنایع هند را می توان به چهار دسته تقسیم کرد:

الف ـ صنایع مادر (زغال سنگ و آهن)؛

ب ـ صنایع سرمایه‌ای(صنایع مهندسی و فلزی غیر از آهن و فولاد)؛

ج ـ صنایع لوازم نیمه ساخته یا واسطه‌ای (منسوجات و تولیدات شیمیایی)؛

د ـ لوازم مصرفی (مثل شکر و کاغذ).

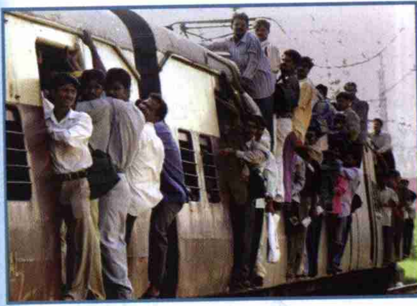
در سال ۲۰۰۵ کشور هند با تولید ۳۸/۱ میلیون تن آهن و فولاد هشتمین تولیدکننده ی فولاد جهان بوده است؛ همچنین این کشور با تولید ۱/۴۰۶/۰۰۰ خودرو در سال ۲۰۰۵، رتبه‌ی دوازدهم را در این صنعت اخذ نموده و بالاتر از روسیه و ایتالیا قرار گرفته است. بزرگترین کمپانی خودروسازی هندی **«تاتا»** (TATA) نام دارد. در سال ۲۰۰۵، این کمپانی۴۱۹/۴۴۵ خودرو تولید کرده است. همچنین هند از نظر تولید برق در همان سال در رتبه‌ی ششم جهان را قرار دارد. هند در بسیاری صنایع دیگر نیز رشد قابل توجهی نموده و از کشورهای مطرح جهان است. شش کمپانی بزرگ هندی، جزء پانصد کمـپانی بزرگ جهان است. از این نظر، هند در رتبه‌ی چهاردهم جهان قرار می گیرد.

حمل و نقـل

امکـانات حمل و نقل یکی از مهمترین پشتوانه‌های اقتصادی هر کشوری است.

ساخت شبکه‌های ارتباطی، نیاز به زمان و هزینه‌های فراوانی دارد. در هند، وسائط نقلیه‌ی گوناگونی، جمعیّت یک میلیارد نفری را جابجا می‌کند. این کشور با ۶۳/۲۳۰ کیلومتر طول شبکه‌ی ریلی، چهارمین کشور پس از آمریکا، روسیه و چین از نظر طول خطوط راه آهن است. تقریباً تمام نقاط هند، زیر پوشش شبکه‌ی راه آهن قرار دارند. از نظر جاده نیز هند با ۳/۳۸۳/۳۴۴ کیلومتر، بعد از آمریکا در مقام دوم جهان قرار دارد. در سال ۲۰۰۵ ، برآورد شده است که حدود ۹/۰۳۰/۰۰۰ خودرو در هند تردد می‌کردند و پیش بینی می شود این رقم در سال ۲۰۱۰، به ۱۴/۳۵۰/۰۰۰ خودرو برسد.

در کشور هند، ۳۴۱ فرودگاه ساخته شده است که از مهمترین آنها فرودگاه های شهرهای بمبئی، دهلی، چنایی و کلکته است. فرودگاه بین المللی بمبئی، پرترددترین فرودگاه در کشورهای آسیای جنوبی از نظر تردد است. راه های آبی داخلی، اهمیت زیادی برای حمل و نقل ارزان قیمت دارد. بر این اساس، حدود ۴۸۵ کیلومتر کانال در هند ایجاد شده و با در نظر گرفتن بخش‌هایی از رودخانه که قابل کشتیرانی اند، حدود ۱۴/۵۰۰ کیلومتر راه آبی در هند وجود دارد. ناوگان کشتیرانی هند، حدود ۳۱۶ کشتی با ظرفیت بیش از هزار تن در اختیار دارد. بمبئی، کلکته، چنایی یا مدرس، جواهر لعل نهرو، هالیدا(Halidia)، کاندلا(Kandla) از مهمترین بنادر هند به شمار می روند.

کشاورزی

هند، علی رغم پیشرفت فوق العاده در بسیاری صنایع، به طور سنتی، کشوری بر پایه‌ی کشاورزی محسوب می‌شود. در قرون گذشته، محصولات کشاورزی هند، مثل ادویه جات و چای، باعث جلب توجه هر چه بیشتر اروپائیان به این کشور می‌شد. هم اکنون نیز تأمین غذای بیش از یک میلیارد و یکصد میلیون نفر جمعیّت بر عهده‌ی بخش کشاورزی است. هند در تولید بسیاری از محصولات کشاورزی، جزء بزرگترین تولیدکنندگان جهان محسوب می‌شود. حدود ۷۰ درصد جمعیّت فعال هند در بخش کشاورزی و دیگر بخش‌های تابعه‌ی آن مشغول به کار هستند

در دهه‌ی ۱۹۶۰ این کشور وارد کننده‌ی مواد غذایی بود؛ ولی در حال حاضر به علت بهبود تکنیک آبیاری، استفاده‌ی مناسب از کودهای شیمیایی، استفاده از بذرهای اصلاح شده و به کارگیری ماشین آلات مختلف، محصولات کشاورزی افزایش یافته و هرساله مقدار زیادی برنج، قهوه، چای، کنف و... از هند به دیگر کشورها صادر می‌شود. کشور هند در حدود ۱۶۲ میلیون هکتار زمین زراعی، ۱۱ میلیون هکتار مرتع و ۸ میلیون هکتار، تحت پوشش گیاهان دائمی دارد. در این کشور، حدوداً ۳۲۳ میلیون راس گاو و گاومیش و ۱۸۴ میلیون رأس گوسفند و بز نیز وجود دارد. طبق گزارش فائو **FAO** ، هند در سال ۲۰۰۲، حدود ۵/۲۲۱ میلیارد دلار واردات محصولات کشاورزی، جنگلی و شیلات داشته و در همان سال حدود ۷/۰۴۹ میلیارد دلار از این محصولات را صادر کرده است.

مهمترین محصولات و شرکای تجاری هند(FAO)

شرکا	واردات	اندونزی	مالزی	آرژانتین
	صادرات	آمریکا	بنگلادش	امارات متحده عربی
محصولات	واردات	روغن نخل	روغن سویا	Cashew nuts
	صادرات	برنج	Cashew she	گندم

میزان تولید محصولات مهم کشاورزی(۲۰۰۳ فائوFAO)

نام محصول	میزان تولید(هزارتن)
غلات	۲۳۲۷۸۵
گوشت	۵۹٤۱
میوه و سبزیجات	۱۲٦۵۸۲
گیاهان غده‌ای و ریشه‌ای	۳۳۰۰
حبوبات	۱۳۰۰۳
آجیل و گیاهان روغنی	۸۸۱۱
گیاهان قندی	۲۸۱٦۰۰
توتون	۵۹۵
گیاهان الیافی	٤۳۲۰

جنگلداری

هند سرشار از منابع طبیعی است. بارندگی فراوان، رودهای پرآب و تنوع آب و هوایی، باعث رویش گیاهـان مختلفی می شـود. صنعت جنگلـداری هند به دلایل مختلف، اهمیت زیادی دارد. طبق گـزارش فائو **FAO** در سال ۲۰۰۲ در هند، حدود ۳۷۳.۷۷۵.۰۰۰ متر مکعب چوب برای مصارف غیر از سوخت و ۳۰۰.۵۶۴.۰۰۰ مترمکعب چوب برای سوخت برداشت شده است که رقم قابل توجهی است. در همان سال، ۱/۱۱۵ میلیون دلار واردات و ۸۳ میلیون دلار صادرات محصولات جنگلی داشته است.

شیلات

هند با دارابودن ۵،۶۸۶ کیلومتر ساحل و رودخانه های مختلف، امکانات مناسبی برای صنعت شیلات و پرورش آبزیان دارد. طبق گزارش فائو **FAO** در سال ۲۰۰۲ در هند، حدود ۴.۵۳۴.۰۰۰ تن انواع ماهی و آبزیان صید شده است. در همان سال ۳۶ میلیون دلار واردات و ۱/۴۱۲میلیون دلار صادرات این محصولات دریایی بوده است.

صنعت جهانگردی

کشور هند با قدمت تاریخی زیاد و آب و هوایی متنوع ، جاذبه های فراوانی برای جذب توریست دارد. تعداد افراد شاغل در صنعت گردشگری هند، حدود ۴۲ میلیون نفر در سال ۲۰۰۶ اعلام شده است. در همان سال، حدود ۴میلیون نفر گردشگر از هند بازدید کرده اند. رشد جذب توریست، طی دو سال گذشته، سالانه ۱۳٪ بوده است.

توریست های خارجی بازدیدکننده از هند (به میلیون نفر)

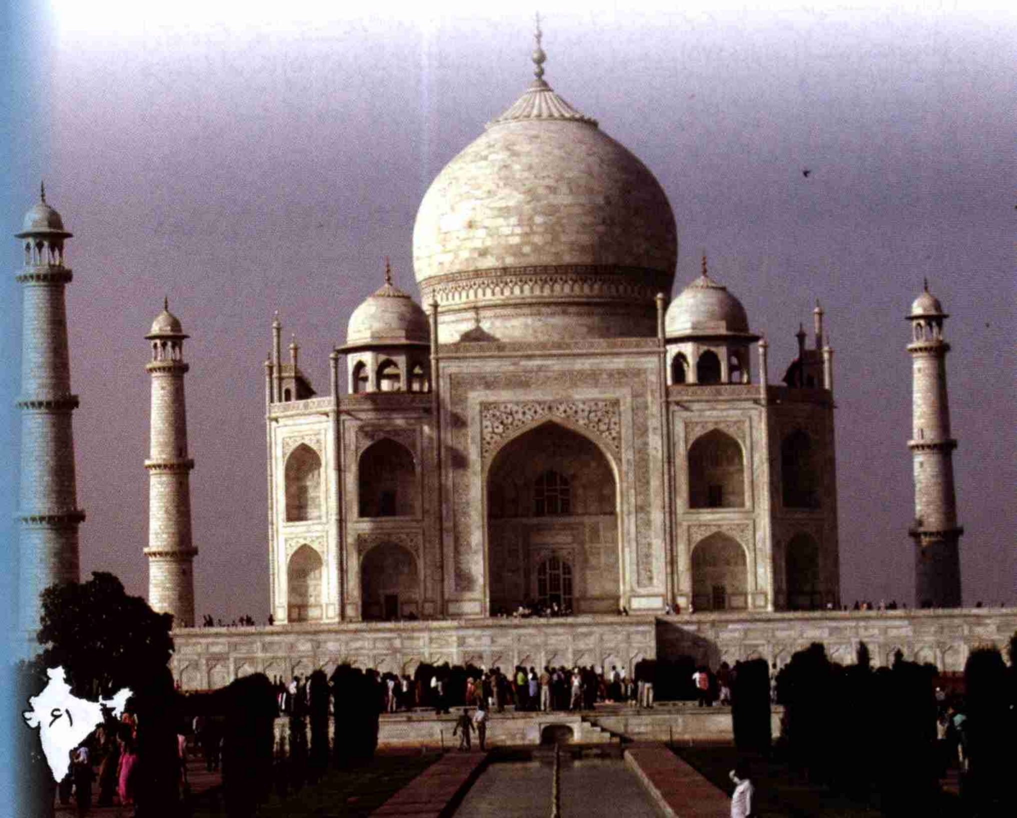
سال	۲۰۰٦	۲۰۰۲	۲۰۰۰	۱۹۹۹	۱۹۹۵
تعداد گردشگر	٤	۲/۳٦۰	۲/٦٤۰	۲/٤۸۰	۲/۱۲۰

همچنین در سال ۲۰۰۴، حدود ۳۰۰میلیون هندی از مناطق دیدنی کشور خود بازدید کرده اند. این رقم در سال ۲۰۰۲، حدود ۲۷۰میلیون نفر بوده است. مکانی که بیشتر مورد بازدید گردشگران قرار می گیرد، عمارت زیبای تاج‌محل در آگرا است. به طوری که در سال ۲۰۰۳، بیش از سه میلیون نفر از این بنای زیبای تاریخی دیدن کرده‌اند. حدود ۶۰٪ توریست‌ها را ایالت های شمالی و ۴۰٪ را ایالت های جنوبی کشور جذب کرده اند.

درآمد حاصل از صنعت توریسم در هند

سال	۲۰۰۵	۲۰۰٤	۲۰۰۲	۲۰۰۰
درآمد (میلیارد دلار)	۵/۷	٤/۷۵	۲/۹٦	۳/۱٦

در سال‌های اخیر نیز تعداد گردشگرانی که با مقاصد غیر از گردشگری معمولی به هند مسافـرت می‌کـنند نیز رو به افزایش است. از آن جمله می‌توان به توریست‌های پزشکی که با توجه به ارزانی و کیفیت نسبتاً مناسب تجهیزات پزشکی ، برای معالجه به این کشور سفر می‌کنند؛ اکوتوریست‌ها که گردشگرانی هستند که از محیط‌های طبیعی خاص دیدن می‌کنند و (Slum tourists) گردشگرانی که به بازدید از مناطق و محله های زاغه نشین ، فقیرنشین و قبرستان ها علاقه مند هستند و ... اشاره کرد. همچنین در سال ۲۰۰۲ ، بیش از ۵ میلیون هندی برای دیدن کشورهای دیگر به خارج از هند سفر کرده اند. کشورهایی که هندی‌ها بیشتر به آنجا سفر کرده اند، شامل: سنگاپور (۳۷۵ هزارنفر)؛ آمریکا (۲۷۵هزارنفر)؛ انگلستان (۲۲۰هزارنفر) و چین (۱۷۵هزارنفر) است. نکته‌ی قابل توجه، این است که طبق گزارش سال ۲۰۰۵ ، سازمان گردشگری جهانی، کشور فرانسه با ۷۵ میلیون نفر گردشگر، بیشترین جاذبه ی گردشگری را داشته است؛ پس از آن اسپانیا، آمریکا، چین و ایتالیا در رده های بعدی قرار دارند و هند علی رغم جاذبه های فراوان گردشگری، جزو ۲۵ کشور برتر این صنعت نیست.

تاریخچه

دراویدی‌ها از جمله نخستین اقوامی بودند که در حدود ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد در دره‌ی سند ساکن شدند و شهرهای متعدد و پرستشگاه های گوناگونی ساختند که **هاراپا و موهنجودارو** از آن جمله‌اند. بعدها آنان به دست مهاجمانی که از اطراف به آنجا یورش بردند، نابود شدند و جز ویرانه‌هایی چند، اثری از تمدن آنان باقی نماند. حدود۱۶۰۰ سال پیش از میلاد، اقوام هند و اروپایی از راه افغانستان و ایران به شبه قاره ی هند وارد شدند و به نام آریایی‌ها بر سرزمین مزبور تسلط یافتند. آنان که به سلاح‌های فلزی و ارابه‌های جنگی مجهز بودند، با تقسیم سرزمین هند و تأسیس چند کشور، تمدنی را پایه گذاری کردند که به تمدن **ودایی** معروف شد.

ایرانی‌ها و یونانی‌ها ـ که خود قومی آریایی و از نژاد هند و اروپایی هستند ـ طی سده های ششم تا چهارم پیش از میلاد به این سرزمین حمله بردند؛ ولی هیچ‌گاه از دره سند به این سو وارد نشدند و مرزهای خاوری خود را به رود سند محدود ساختند. از این پادشاهان می توان داریوش کبیر را نام برد که در سال ۵۱۸ قبل از میلاد به هند حمله برد و تا پنجاب را به امپراتوری بزرگ ایران اضافه کرد. طی سال های ۶۵۰ تا ۳۲۵ قبل از میلاد، امپراتوری **ماگادها** در ایالت **بهار** یا **بیهار** کنونی تأسیس شد و به تدریج، آیین های بودا و جین و زبان و خط سانسکریت رواج یافت. این امپراتوری در سال ۳۲۵ قبل از میلاد، به دست **ساندراکوتوس** یا چاندراگوپتا برافتاد و سلسله ی ماوریا تأسیس شد. بزرگترین شاه سلسله ی ماوریا، **آشوکا** ـ نوه‌ی **چاندراگوپتا** ـ نام داشت. وی سراسر هند و افغانستان را به تصرف خود درآورد و در ترویج کیش بودا تلاش فراوان کرد. او از بزرگترین فرمانروایان تاریخ هند است.

امپراتوری ماوریا پس از آشوکا رو به زوال نهاد و سلسله‌ی **سونگا** که بیشتر بر حوزه‌ی رود گنگ تسلط داشت، بر سرکار آمد و پس از آن در سال های ۷۵ تا ۲۵ پیش از میلاد، خاندان کانوا به حکومت رسیدند. **کانوا** نیز از بزرگترین فرمانروایان تاریخ هند است.

سپس قوم **کوشان** یا **یوئه چی** که چینی تبار بودند، هند را تصرف کردند و کشور مستقلی بنا نهادند. کوشان‌ها در سال ۲۴۱ میلادی به اطاعت شاپوراول ساسانی پادشاه ایران درآمدند.

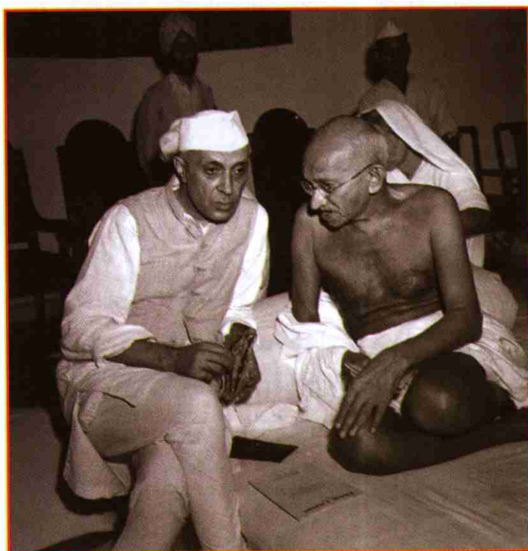
در سال ۳۰۸ میلادی خاندان **گوپتا** قدرت را در دست گرفتند و هند را به عصر طلایی فرهنگی وارد کردند. در این زمان **سموده گوپتا** که از سال ۳۳۵ تا۳۷۵ میلادی سلطنت کرد، بخش اعظم دکن را به تصرف خود درآورد. امپراتوری گوپتا تا حدود سال ۵۴۴ میلادی در بنگال به حیات خود ادامه داد. در اواخر سده ششم میلادی سردار هندی موسوم به **هرشه** زمام امور هند را در دست گرفت و با پیروزی‌های خود امپراتوری وسیعی از **آسام** تا **کاتیاوار** تشکیل داد؛ ولی پس از مرگ او هند تجزیه شد و حکومت ملوک الطوایفی درآن سرزمین برقرار گردید.

با ظهور اسلام، هندیان در برابر نفـوذ مسلمـانان مـدتی مقاومت کردند، اما در سال ۷۱۲ میلادی مسلمانان، اطراف رود سند و ناحیه‌ی **مولتان** را تصرف کردند و در سدههای هشتم و نهم، قسمت‌های دیگری را به تصرفات خود افزودند. آیین اسلام در حوزه‌ی سند به سرعت رواج یافت. در پایان سده‌ی دهم میلادی، سلطان محمود غزنوی، عازم هند شد. وی در حمله‌های خود، سرزمین های زیادی را فتح کرد و معبدهای بسیاری را ویران نمود. جانشینان سلطان محمود از ادامه‌ی تصرف هند منصرف شدند و آرامش را به هند بازگرداندند. پیروزی مسلمانان بر بیشتر نواحی هند در سال ۱۱۹۲ ، کامل شد و تا زمان استیلای اروپائیان ادامه یافت. (**معزالدین محمدسام غوری**)، شاه مسلمان هند در سال ۱۱۹۶ حکومت نواحی تحت تصرف خود را به **قطب الدین ایبک**، یکی از سرداران ترک واگذار کرد . پس از مدتی، زد و خورد میان افغان‌ها و ترکان بر سر تصاحب متصرفات اسلامی شدت گرفت. سـرانجام، افغـان ها بر ترکان پیروز شدند و **جلال‌الدین فیروزخلجی** در سال ۱۲۹۰ میلادی، سلسله‌ی **خلجیـان**، را تأسیس کرد. پس از سلسله‌ی خلجیان نوبت به خاندان **تغلقیه** رسید. این خاندان از سال۱۳۲۰ تا ۱۴۱۲ برهند سلطنت کرد. **محمدبن تغلق** که در سال ۱۳۲۵ به سلطنت رسید، از بزرگترین سلاطین مسلمان هند بشمار می‌رفت. او تقریبا سراسر هند را به تصرف خود درآورد. با حمله‌ی تیمور لنگ، سلسله تغلقیه منقرض شد. در سال ۱۵۲۶ ، **ظهیرالدین محمد بابر** - یکی از نوادگان امیر تیمور- سلسله‌ی تیموریان هند یا مغولان هند را تأسیس کرد و به **مغول کبیر** معروف شد. پس از او **همایون شاه** و سپس **اکبرشاه** به سلطنت رسیدند و دوران شکوفایی حکومت تیموریان آغاز شد. اکبر شاه از هنر و ادبیات، بسیار حمایت کرد و جانشینان او نیز هر کدام از امپراتوران معروف و تأثیرگذار هند شدند. از جمله معروف‌ترین آنها **شاه جهان** و **اورنگ زیب** هستند که از آنها کاخ ها و مساجد زیبا و باشکـوه و دژهای عالی، آرامگـاه‌ها و باغ های حیرت انگـیز بر جای مانده است. تاج محل و باغ‌های **شالیمار** شواهدی از فرهنگ بسیار پیشرفته‌ی این دوران هستند. سخت گیری‌های اواخر سلطنت اورنگ زیب با شورش و قیام های مسلحانه روبه رو گردید و پس از وی دوره‌ی انحطاط آغاز شد .

با استقرار پرتغالی ها، مدت۲۰۰ سال قدرت های اروپایی برای دست یافتن بر ثروت‌های هند با یکدیگر به رقابت برخاستند. انگلیسی‌ها بتدریج بر حریفان دیگر پیشی گرفتند و دست آنان را از هند کوتاه کردند و سلاطین تیموری را مطیع و دست نشانده ی خود ساختند. در سده‌ی نوزدهم، انگلیسی‌ها بر دره‌ی ثروتمند سند و دشت‌های حاصلخیز ساحلی مستولی شدند و باقیمانده‌ی سرزمین هند نیز، نزدیک نیم قرن زیر تسلط مهاراجه ها و دیگر امیران بود.

تاریخ هند در قرن بیستم

علیرغم سیاست معروف استعمارگران (**تفرقه بیانداز و حکومت کن**)، شورش ها و اعتراضات پراکنده ی مردم هند در نقاط مختلف این کشور، بتدریج با تشکیل حزب کنگره‌ی ملی هند در سال ۱۸۸۵ شکل منسجمی به خود گرفت. با پیوستن **مهاتماگاندی** به آن در سال ۱۹۱۵ و تحت رهبری‌های وی، سیاست مبارزه منفی توانست اقشار مختلف مردم را در مبارزه‌ی گسترده علیه انگلستان فعال کند. این مبارزه‌ی طولانی مدت، سرانجام سبب شد که انگلستان در ۱۵اوت ۱۹۴۷ از شبه قاره‌ی هند خارج شود و بر اساس اکثریت دینی، دو کشور پاکستان(مسلمان) و هند(هندو) به وجود آید.

قانون اساسی تازه ی هند در ۲۶ ژانویه‌ی ۱۹۵۰ تدوین شد و انتخابات آزاد صورت گرفت. هند با لغو امارت‌های مهاراجه نشین و پیوستن مستعمرات سابق فرانسه و پرتغال، به قلمرو خود، قدرتش را تثبیت کرد و توسعه داد. اولین نخست وزیر هند، **جواهرلعل نهرو** بود. نهرو از رهبران حزب کنگره‌ی ملی و همرزمان نزدیک گاندی بود. نهرو با سیاست های صحیح خود، هند را به بزرگترین کشور مبتنی بر دموکراسی در جهان تبدیل کرد. همچنین هند تحت رهبری وی از نظر اجتماعی، علمی و اقتصادی شروع به توسعه کرد.

پس از مرگ نهرو که در ۱۹۶۴ اتفاق افتاد، **لعل بهارشستری** به نخست وزیری رسید. شستری نیز در سال ۱۹۶۶ درگذشت و دختر نهرو، بانو **ایندیراگاندی** نخست وزیر شد. در ۱۰مارس ۱۹۷۰ بانو گاندی دوباره به نخست وزیری برگزیده شد و تا آوریل ۱۹۷۷ در این مقام باقی بود. درآن سال موراجی دسای از حزب جاناتادال به پیروزی رسید، ولی در ژانویه‌ی ۱۹۸۰ خانم گاندی دوباره نخست وزیر شد. در نوامبر ۱۹۶۹ خانم گاندی و هواخواهانش با انشعاب از حزب کنگره، گروهی به نام حزب جدید کنگره تشکیل دادند که تقریبا جنبه‌ی سوسیالیستی داشت.

فشار سال ۱۹۸۰ آسامی‌ها به دولت، برای اخراج بنگالی‌ها به شورش‌های زیادی منجر شد و صدها تن که بیشتر بنگالی بودند، جان خود را از دست دادند. اعتصابات وسعت یافت و منجر به قطع نفت آسام شد که برای هند ارزش حیاتی دارد، طی این سال‌ها هند به اتحادجماهیرشوروی نزدیک شد و یک سری معاهدات چند میلیارد دلاری با شوروی منعقد کرد.

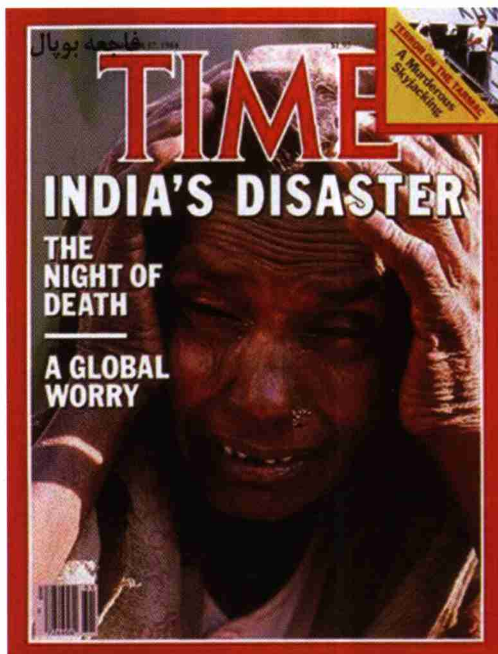
در سال ۱۹۸۴ ، ملی گرایان سیک که خواستار تشکیل ایالت خود مختار سیک بودند با سربازان دولتی در مکان‌های مختلف از جمله معبد طلایی ـ که مقدس‌ترین معبد سیک‌هاست . درگیر شدند.

پس از گذشت مدتی از این درگیری ها ، بانو ایندیرا گاندی را افراطیون سیک ـ که از محافظان وی بودند ـ کشتند و به جای او پسرش راجیوگاندی به رهبری حزب کنگره و به نخست وزیری هند رسید. فاجعه نشت گازهای سمی از کارخانه‌ی شیمیایی **بوپال** (Bohpal) در دسامبر۱۹۸۴ منجر به کشته شدن ۳۸۰۰نفر و مجروح شدن هزاران نفر دیگر شد.

در سال ۱۹۸۷ برای بحران سریلانکا، هند، نیروی صلح اعزام کرد و تامیلی‌ها و سینهالی‌ها را برای برقراری صلح و آتش‌بس، تحت فشار گذاشت. در مارس ۱۹۹۰ ،اختلاف میان هند و پاکستان بر سر کشمیر بالا گرفت و آنها را تالبه‌ی پرتگاه جنگ جلو برد. در مبارزات انتخابی می ۱۹۹۱ ،حدود ۲۸۰ تن کشته شدند و روز بعد، راجیوگاندی طی یک حمله‌ی انتحاری به دست یکی از اعضای جنبش آزادیبخش تامیل به قتل رسید. انتخابات مزبور یکی از خشونت بارترین انتخابات تاریخ استقلال هند است.

در سال ۱۹۹۲ ، بنیادگران هند،عملیات خشونت بار دیگری علیه مسلمانان ساکن در شهرهای شمالی بمبئی اجرا کردند. به گفته ی هندوها مسجد **آیودها** که در سال ۱۵۲۸ ساخته شده، زادگاه خدای راماست. اختلاف میان هندوها و مسلمانان برسر این مسجد، به کشته شدن ۱۳۰۰ تن در شهرهای مختلف هند منجر شد. همزمان با وسعت گرفتن این گونه بحران‌های اجتماعی، زمین لرزه ی سپتامبر ۱۹۹۳ به مرگ بیش از ده هزارتن انجامید.

در سال ۲۰۰۰، تقویت و توسعه‌ی زیرساخت‌های رایانه‌ای کشور هند به اوج خود رسید و این کشور با حضور بیش از چهارمیلیون نفر متخصص امور برنامه نویسی توانست موقعیت خوبی را در تولید و صدور نرم افزارهای رایانه ای کسب کند. این در حالی است که اقدامات بسیاری صورت گرفته که شبکه‌ی اینترنت تا روستاهای این کشور نیز گسترش یابد و کافی نت های ثابت و سیار در بسیاری از روستاها، روستاییان را حتی در امر بازاریابی برای محصولاتشان یاری دهد. بسیاری از شرکتهای مهم رایانه ای جهان، دفاتری را برای استفاده از نیروی کار ارزان این کشور برای توسعه ی نرم افزارهای خود در شهرهای مختلف هند از جمله حیدرآباد تأسیس کرده‌اند.

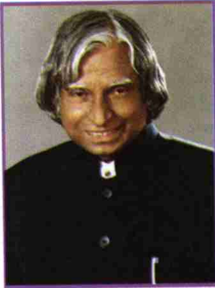
در حمله‌ی تروریستی ۵ مرد مسلح به سلاح‌های اتوماتیک و مواد منفجره به پارلمان هند، در دسامبر ۲۰۰۱، هر پنج نفر کشته شدند و ۹ نفر از غیر نظامیان حاضر در صحنه نیز کشته شدند. دولت هند، نیروهای مخالف کشمیری را مسؤول این عملیات شناخت و به دولت پاکستان اعتراض کرد. کمی قبل از آن در ماه نوامبر نیز در انفجار یک اتومبیل حامل مواد منفجره در مقابل پارلمان جامو و کشمیر، ۳۸ نفر کشته شدند. در جریان افشای یک معامله بین چند خبرنگار که به عنوان فروشنده ی دوربین‌های حرارتی با مقامات دولتی و ارتشی هند، به آنان رشوه پرداخته بودند، وزیر دفاع هند، مجبور به استعفا شد و پنج تن از مقامات عالی رتبه‌ی ارتش نیز به محاکمه کشیده شدند. در طی سال ۲۰۰۲ ، مناقشات هند و پاکستان بر سر مسأله جامو و کشمیر، دوباره اوج گرفت و با توجه به اینکه هر دو طرف، مجهز به سلاح‌های اتمی هستند، احتمال وقوع یک جنگ هسته ای، شبه جزیره‌ی هند را تا مدت ها در صدر توجه جهانیان قرار داد. هند با بیش از یک میلیاردنفر جمعیّت، چهارمین قدرت اقتصادی جهان و با داشتن توان هسته ای و موشک‌های فضایی، اکنون یکی از کشورهای قدرتمند و تأثیرگذار در نظام جهانی است.

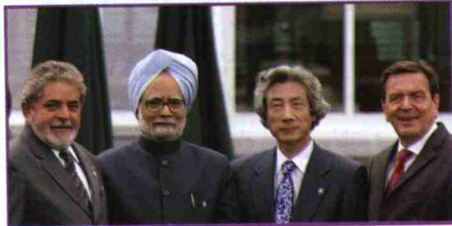

سیاست و حکومت

طبق قانون هند، حکومت این کشور به صورت یک حکومت مستقل سوسیالیستی غیرمذهبی و جمهوری دموکراتیک است و مقرر شده که عدالت و آزادی‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مردم و آزادی بیان، عقیده، ایمان و مذهب، برادری و وحدت ملت تأمین شود.

هند یک کشور فدرالی است و به صورت پارلمانی اداره می شود. این کشور دارای سه قوه‌ی مقننه، مجریه و قضائیه است.

رئیس جمهور، رئیس قانونی، و تشریفاتی قوه‌ی مجریه است. رئیس جمهور باید تبعه‌ی هند، با حداقل ۳۵سال سن و حائز شرایط انتخابات باشد. مدت تصدی وی ۵ سال است و می‌تواند مجدداً به این مقام انتخاب شود. رئیس جمهور، فرمانده‌ی کل قوای ارتش فدرال هند است. شورای وزیران نیز زیر نظر نخست وزیر، رئیس جمهور را در انجام وظایفش یاری می کنند و پیشنهادات لازم را به او ارائه می‌دهند. در واقع نخست وزیر قوه مجریه را اداره می کند.

قوه‌ی مقننه (سازمان قانونگذاری) هند ـ که پارلمان نامیده می‌شود ـ مرکب است از رئیس جمهور و دو مجلس که شورای ایالـت (مجلـس عـالی) و مجلـس مـردم (مجلس عوام) خوانده می‌شود.

قوه‌ی قضائیه (دیوان عالی کشور) هند مرکب است از یک رئیس و حداکثر ۱۳ قاضی انتصابی. قضات تا سن ۶۵ سالگی می‌توانند در دادگاه مزبور خدمت نمایند. قانون اساسی هنـد، استقـلال قضات دیـوان عـالی را با روش‌های مختلف تضمین کرده است. در کشور هند، کلیه‌ی افراد بالای ۲۱ سال حق رای دادن و شرکت در انتخابات را دارند.

احزاب مهم کشـور

سابقه ایجاد احزاب سیاسی در هند، طولانی است. عدم گرایش به حزب سیاسی خاص، نبودن یک حزب حاکم قوی، تقسیم احزاب بر مبنای ملی و ایالتی و وجود احزاب فراوان، از خصوصیات احزاب سرزمین هند است. حزب کنگره، حزب لوک دال، حزب کمونیست، حزب جاناتا، حزب کنگره یو، حزب مارکسیست و حزب ایالتی نگلودسام، از جمله احزاب مهم کشور هند هستند.

علاوه بر احزاب، داروسته‌های مختلف نیز در شکل دادن به سیاست هند تأثیر زیادی دارند. در این میان می توان به گروه های هندو مذهب و گروه های اسلامی(مثل جماعت اسلامی و حزب مسلم لیگ) اشاره کرد.

سیاست‌های داخلی و خارجی

هند بهترین روش تضمین منافع ملی را استقرار صلح و برقراری همکاری‌های فرهنگی و اقتصادی در سطح بین‌المللی و تقویت دوجانبه همزیستی بین دولت های مختلف می‌داند. ایدئولوژی سیاسی حکومت هند، سکولاریسم (عدم وابستگی به مذهب) است. البته در هند، مذاهب و ادیان مختلفی وجود دارد و هر کدام به نوعی بر سیاست داخلی وخارجی این کشور نفوذ و تأثیر دارند . به طور کلی، دولت هند، سیاست خارجی خود را بر مبنای زیر پایه گذاری نموده است:

۱ـ پیروی از اصول نهضت عدم تعهد که به موجب آن هند، وارد هیچ یک از دو بلوک شرق یا غرب نشود و از یک سیاست خارجی مستقل مثبت پیروی کند؛

۲ـ مبارزه با استعمار و امپریالیسم؛

۳ـ مخالفت با تبعیض نژادی؛

۴ـ گرایش هند به تقویت آسیا؛

۵ـ تعالی و تقویت سازمان ملل متحد؛

۶ـ پیروی از اصول **پنچه شیله** (پنچه شیله لغتی سانسکریت به معنی **پنج اصل** است که برای اولین بار در قرارداد چین و هند بر سر تبت در سال ۱۹۵۴ به آن اشاره شد)؛

۷ـ عضویت در جامعه ی کشورهای مشترک المنافع.

عضویت در سازمان‌های بین المللی

هند از طرفداران حفظ موجودیت و تقویت سازمان ملل متحد است. این کشور در اکثر سازمان‌های وابسته به آن، عضویت داشته و همواره در فعالیت‌های سازمان ملل به طور فعال مشارکت می‌کند. هند، بارها وفاداری خود را به اصول سازمان ملل متحد و حمایت از آن اعلام کرده و ابتکاراتی برای رهایی کشورهای در بند استعمار در مذاکرات و جلسات این سازمان ارائه داده است.

هند نقش مهمی در ایجاد صندوق وام سرمایه‌ای سازمان ملل و صندوق مخصوص توسعه ایفا کرده است. هند به همراه آلمان، ژاپن و برزیل با توجه به توسعه و پیشرفت‌های خود تقاضای عضویت دائم در شورای امنیت و اضافه شدن به پنج عضو دائم فعلی را دارد. سازمان کشورهای مشترک المنافع ، یونیسف، یونسکو و سازمان تجارت جهانی از دیگر سازمان‌های بین المللی

و مهمی هستند که هند در آنها عضو است. هند از مؤسسین و اعضای مؤثر گروه کشورهای غیرمتعهد نیز هست.

ارتباط با ایران

ایران و هند به حکم قدمت تمدن خود در قرون متمادی و رهبری فرهنگی و معنوی در این منطقه از جهان، علائق بسیار نزدیک سیاسی ـ فرهنگی ـ اقتصادی و بازرگانی داشته اند. قبل از نفـوذ انگلستان بر شبه قـاره‌ی هند، دو کشـور به مناسبت‌های مختلف، سفرای متعددی مبادله کرده‌اند. تا مرداد۱۳۲۶(اوت۱۹۴۷) ـ که هند مستقل شد ـ روابط و مناسبات ایران و هند، در حقیقت، جزئی از روابط سیاسی ایران و انگلیس بوده است. پس از استقلال هند، سرکنسولگری ایران در دهلی ـ که قبلا تأسیس شده بود ـ به سفارت تبدیل گردید و مناسبات ایران و هند وارد مرحله ی تازه ای شد. در ۲۴اسفند ۱۳۲۸ (۱۵مارس ۱۹۵۰) قرارداد مودت بین دولت ایران و دولت نوبنیـاد هند انعقاد یافت و بر اثر تمـاس ها و مسـافرت‌های مقامات بلـندمرتبه‌ی دو کشور، عهدنامه های دوستی و تجارت و دریانوردی در سال‌های ۱۳۳۰ و ۱۳۳۶ و موافقتنامه‌های فرهنگی و بازرگانی در سال‌های ۱۳۳۷ و ۱۳۴۳ بین دو کشور امضا شد. در سال‌های ۱۳۴۴ و ۱۳۵۰، روابط دو کشور بر اثر اختلافات هند و پاکستان به سردی گرائید، اما نیازهای متقابل، باعث بهبود مجدد روابط شد.

وزیر خارجه‌ی وقت ایران در آذر۱۳۵۲ در رأس هیأتی به هند، سفرکرد و با مقامات هندی مذاکراتی در خصوص مسائل منطقه‌ای و بین المللی انجام داد. در پاسخ، وزیر امورخارجه هند همراه هیاتی برای شرکت در کمیسیون وزیران به تهران سفرکرد و در پایان مذاکرات، پروتکلی در تاریخ سوم بهمن ۱۳۵۲ بین دو طرف به امضا رسید.

روابط فرهنگی

پس از نفوذ و سلطه ی استعمار انگلیس بر شبه قاره ی هند، بااین که دو کشور از نظر سیاسی، رابطه ی مستقیمی نداشتند، اما روابط بین دو ملت، کماکان ادامه داشت. بعد از استقلال شبه قاره در اوت۱۹۴۷ ، اولین موافقتنامه‌ی فرهنگی میان دو کشور سال ۱۹۵۷(آذر۱۳۳۵) در دهلی نو به امضا رسید.

پس از آن برای اجرای کامل موافقتنامه‌ی مزبور، سران دو کشور، دو موافقتنامه‌ی دیگر نیز در سال‌های ۱۳۵۲و۱۳۵۷ امضا کردند.

این برنامه در دی ماه۱۳۵۹ منقضی شد. بر اساس موافقتنامه‌ی مذکور، یک باب خانه ی فرهنگ ایران در دهلی نو و شعبه‌ی آن در بمبئی تأسیس شد. این خانه‌ها ابتدا زیرنظر وزارت فرهنگ و آموزش عـالی و پس از آن وزارت فرهنگ و هنر و اکنـون زیر نظـر وزارت ارشـاد اسلامی اداره می‌شوند. علاوه بر خانه های مزبور، چندین انجمن دوستی و روابط فرهنگی در دو کشور در زمینه توسعه و گسترش روابط فرهنگی فیمابین فعالیت داشتند. فعالیت‌های انجمن مزبور، پس از پیروزی انقلاب اسلامی متوقف شد.

آقای دکتراسحق ـ دانشمند و ایران شناس هندی ـ **انجمن ایران** را در کلکته، در سال۱۹۴۴ تأسیس کرد. این انجمن، نشریه ای تحت عنوان **ایندیا ایرانیکا** منتشر می‌کند. انجمن مزبور تاکنون چندین سمینار راجع به ابوریحان بیرونی، ابوعلی سینا، مولاناجلال الدین رومی، ملاصدرا، عمرخیام، شیخ سعدی، حافظ و چند تن دیگر از ادبای ایران در هند برگزار کرده است. انجمن ایران، هم اکنون نیز فعال است. انجمن فرهنگی ایران و هند در بمبئی(تأسیس در سال ۱۹۶۰) و انجمن ایران دوستان(تأسیس در سال ۱۹۲۲) و انجمن زرتشتیان ایرانی، دیگر انجمن های ایرانی در هند هستند

لازم به ذکراست که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، قراردادهای اقتصادی و بازرگانی زیادی نیز بین دو کشور منعقد گردید.

رابطه‌ی هند با ایران پس از انقلاب اسلامی

روابط هنـد با ایران در سال های۵۶-۵۵ نسبتاً نزدیک و دوستانه بود و علت این امر هم کمک‌های عمده‌ی رژیم سابق به هند بود. همزمان با مبارزات و تظاهرات گسترده‌ی ملت مسلمان ایران در سال ۱۳۵۷ ، دولت هند به نمایندگان حضرت امام خمینی اجازه داد تا از این کشـور بازدید کـرده، با رهبران مذهبی و اجتماعی این کشور ملاقات کنند. آنان نیز طی مصاحبه‌هایی با مطبوعات هند، افشاگری‌های لازم را به عمل آوردند و پیام امام خمینی به ملت هند، به طور برجسته ای در مطبوعات این کشور چاپ شد. پس از پیروزی انقلاب، دولت هند از اولین کشورهایی بود که یک هیأت رسمی به ایران اعزام کرد و هیأت مزبور در قم به حضور امام خمینی رسیدند.

در آذرماه ۱۳۵۸، اولین سفیر جمهوری اسلامی ایران، استوارنامه ی خود را به رئیس جمهور هند تسلیم کرد. هنـد نیز اواخر سال ۱۳۵۸ سفیر خود را به تهران اعزام نمود و به این ترتیب،

روابط سیاسی بین دو کشور، حالت عادی به خود گرفت.

دولت گاندی، همواره از انقلاب اسلامی ایران به خاطر جنبه‌های ضد استعماریش پشتیبانی کرد و در طی نخست وزیری خانم گاندی رجال سیاسی دو کشور، پیوسته با یکدیگر ملاقات می‌کردند. پس از ترور خانم گاندی، نیز روابط سیاسی و اقتصادی دو کشور به شکلی مطلوب ادامه یافت.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و با توجه به سوابق دیرینه‌ی علمی و فرهنگی دو ملت ایران و هند و توجهات خاص مقام معظم رهبری برای تجدید حیات این پیوند و حفظ آثار ارزشمند اسلامی در سرزمین پهناور و کهنسال هند برای بهره گیری و آگاهی نسل های آینده ، اقدام به معرفی بخشی از آثار مشترک علمی و فرهنگی دو ملت گردید. چون آغاز این حرکت، مقارن با بزرگداشت چهارصدمین سال **علامه قاضی نورالله شوشتری** ـ فقیه و محدث ایرانی ـ بود، مرکزی به نام مرکز **میکروفیلم** نور در هند تاسیس شد. هدف از تشکیل این مرکز، آشنایی و معرفی و حفظ میراث مشترک فرهنگی ایران و هند با توجه به مشترکات اسلامی، انجام مطالعات و تحقیقات علمی در راستای احیا و معرفی آثار اندیشمندان دو ملت، ایجاد ارتباط با محققان و پژوهشگران و کمک به کارهای تحقیقاتی آنان در زمینه‌ی فرهنگ مشترک ایران و هند و ایجاد ارتباط میان کتابخانه‌ها و مراکز شرق شناسی هند با کتابخانه‌ها و مراکز شرق شناسی و مؤسسات مطالعات اسلامی ایران برای آشنایی و همکاری‌های بیشتر علمی و فرهنگی این مراکز بود. در سال های اخیر بحث خط لوله‌ی انتقال گاز ایران به هند و پاکستان و توسعه‌ی فعالیت‌های هسته‌ای صلح آمیز ایران و فشار امریکا برای عدم همکاری هند با ایران در زمینه‌های مختلف، همچون احداث خط لوله‌ی فوق از جمله موارد مهم مذاکره‌ی مقامات دو کشور بوده است.

نام و آدرس سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های ایران در هند

سفارتخانه‌ی دهلی نو
آدرس: دهلی نو، خیابان باراکامبا، پلاک۵؛
تلفن:۲_۲۳۳۲۹۶۰۰ (۱۱-۰۰۹۱)
نمابر:۲۳۳۲۵۴۹۳ (۱۱-۰۰۹۱)
http://iran-embassy.org.in

خانه ی فرهنگ ایران در هند (دهلی نو)
تلفن:۴-۲۳۳۸۳۲۳۲ (۱۱-۰۰۹۱)
نمابر:۲۳۳۸۷۵۴۷ (۱۱-۰۰۹۱)
http://newdelhi.icro.ir؛

صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ـ دهلی نو
آدرس:C-۲۱۶, Defence Colony, New Delhi - ۱۱۰۰۲۴
تلفن:۳-۲۴۳۳۳۷۸۲ (۱۱-۰۰۹۱)
نمابر:۴۱۸۲۵۱۶۸ (۱۱-۰۰۹۱)
Email: dehli_ir@yahoo.com
/Website: http://www.irib.ir

خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران(ایرنا) ـ دهلی نو
آدرس: C-۷۵۹, New Friends Colony, New Delhi - ۱۱۰۰۶۵
تلفن:۲۶۹۳۳۹۸۴ (۱۱-۰۰۹۱)
نمابر:۲۶۹۳۳۹۶۵ (۱۱-۰۰۹۱)
Email: irna@del2.vsnl.net.in
/Website: http://www.irna.ir

مجتمع آموزشی جمهوری اسلامی ایران ـ دهلی نو
آدرس: Iranian School-۷۹, Golf Link
تلفن:۲۴۶۹۷۷۳۴ (۱۱-۰۰۹۱)
نمابر:۲۴۶۳۵۱۵۳(۱۱-۰۰۹۱)

سازمان مدارس خارج از کشور، دهلی نو
آدرس: Tilak Marg, New Delhi – ۱۱۰۰۰۱ ۱۸
تلفن:۲۳۳۸۲۸۸۸-۲۳۳۸۳۲۳۲ (۱۱-۰۰۹۱)
نمابر:۲۳۳۸۷۵۴۷ (۱۱-۰۰۹۱)
/Website: http://newdelhi.icro.ir
Email: newdelhi@icro.ir

کنسولگری بمبئی
آدرس: بمبئی، خیابان ساحلی نیپین- پلاک۴۷،
تلفن:۲۳۶۳۱۰۲۹-۲۳۶۳۰۰۷۳(۲۲-۰۰۹۱)
نمابر:۲۳۶۹۴۶۶۶-۲۳۶۳۷۰۰۲ (۲۲-۰۰۹۱)
E-mail: cg@iriconmumbai.com
/Website: http://www.iriconmumbai.com

کنسولگری حیدرآباد:
Imam Khomeini Road, Banjara Hills,,۸-۱/۲-۵۰۲-۲ Hyderabad
تلفن:۲۳۳۵۴۳۵۴-۲۳۳۵۲۷۲۲-۲۳۳۵۰۷۲۸ (۴۰-۰۰۹۱)
نمابر:۲۳۳۵۵۰۶۱ (۴۰-۰۰۹۱)
/Website: http://www.iranconsulatehyd.org

خانه‌ی فرهنگ ایران در هند(بمبئی)
آدرس:۳۳
.Maharishi Karve Marg, Opp
Churni Road Station
تلفن: ۲۳۸۶۶۶۳۴-۲۳۸۲۵۷۶۰ (۲۲-۰۰۹۱)
نمابر:۲۳۸۶۹۶۷۵ (۲۲-۰۰۹۱)

مجتمع آموزشی جمهوری اسلامی ایران ـ بمبئی
تلفن:۲۲۰۳۳۹۲۵ (۲۲-۰۰۹۱)

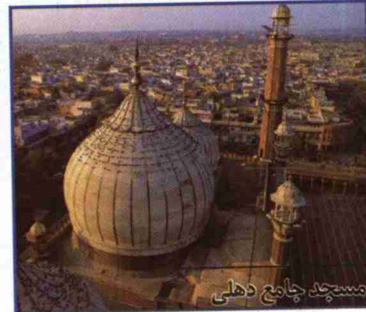

مناطق دیدنی و معروف

چاندنی چوک

مسجد جامع دهلی

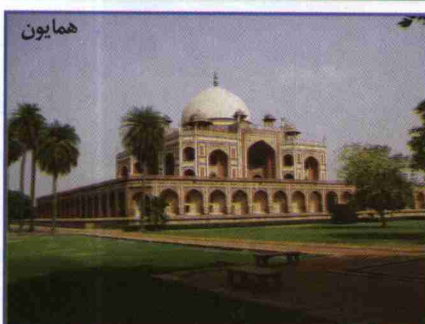
دهلی (Delhi)

مورخان معتقدند دهلی همان شهری است که در حماسه‌ی **مهابهارت** به اسم **ایندرابراستا** از آن نام برده‌اند. در قرن دوازدهم، دهلی تحت سلطه و نفوذ راجپوت‌ها بود. آخرین پادشاه هند که بر دهلی فرمانروایی کرد، **پریت وی راج** نام داشت که در سال ۱۱۹۲ در نبرد بین هندوها و مسلمین مهاجر کشته شد. از آن زمان به بعد تا زمان تسلط انگلیس بر هند، دهلی تحت نفوذ و سلطه مسلمانان بود و آثار باعظمتی که هم اکنون در دهلی دیده می‌شود، از زمان فرمانروایی مسلمانان، باقی مانده‌است.

دهلی به دو قسمت **دهلی جدید و دهلی قدیم** تقسیم شده است.**چاندنی چوک**(Chandni chowk)که خیابان اصلی دهلی قدیم است و در عین حال که بسیار تماشایی است، فوق‌العاده کثیف و دودآلود و پرجمعیّت است. علت دودآلود بودن چاندنی چوک، آن است که آشپزخانه‌ها و رستوران‌های این منطقه دودکش ندارد. این خیابان، مناظر تماشایی بسیار زیاد دارد که از آن میان می‌توان به ادویه فروشی‌ها اشاره کرد. تعداد گاوهایی که آزادانه در این خیابان رفت وآمد می‌کنند، گاهی حتی از تعداد عابران زیادتر است و عجیب این است که این گاوها مقررات عبور و مرور را به نحو احسن رعایت می‌کنند و هرگز صدمه‌ای به عابران نمی‌رسانند. بزرگترین مسجد جهان در نزدیکی همین خیابان قرارگرفته و **لال قلعه یا دژقرمز** Red fort ـ که در دوران فرمانروایی مغول‌های گورکانی، قصر بود- نیز روبه روی همین خیابان است.

دژقرمز

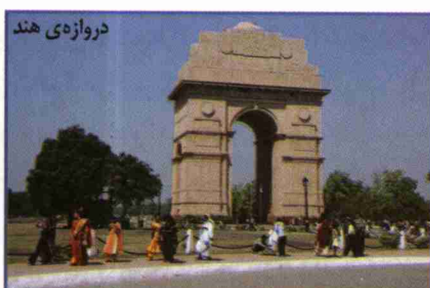

جنترمنتر

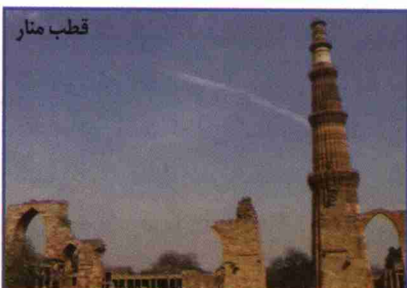

همایون

شری لکشمی ناراین

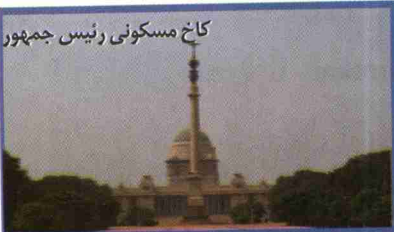
از دیگر جاهای دیدنی این شهر، رصدخانه **جنترمنتر**، معبد **بیرلا**، میدان **کنات**، **باغ وحش**، **پراناقلعه**، آرامگاه **همایون**(Humayun tomb)، معبد **شری لکشمی ناراین**، مزار **نظام الدین**، مسجد **قوت الاسلام**، بنای پارلمان، دروازه‌ی هند، باغ‌های مغول، پارک **بوداجایانتی**، **کوینزگاردنز**، باغ‌های **قدیسه** و باغ‌های **روشن آرا** است.

قطب منار (Qutb minar) در فاصله‌ی ۱۸ کیلومتری دهلی و در حوالی یکی از پایتخت‌های قدیم هند، یعنی **مهرائول** (Meheraul) قراردارد. این بنا یک برج پنج طبقه به طول ۷۳متر است که محیط فوقانی آن ۱۸متر و محیط تحتانی‌اش ۴۶متر است. این برج را **قطب الدین ایبک** به مناسبت پیروزی در جنگ با هندوان بنا کرد. ویرانه ی قصر **پریت وی راج** ـ آخرین پادشاه هندوی دهلی ـ نیز در نزدیکی قطب منار واقع شده است.

دروازه‌ی هند

قطب منار

دهلـی نو(New Delhi)

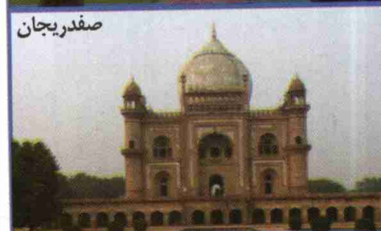
دهلی نو با۱۴۸۵۰ کیلومترمربع مساحت در شمال هند و در ساحل غربی رودخانه ی یامونا در جنوب دهلی قرار گرفته است. این شهر پایتخت هند، مرکز سیاسی و مرکز شبکه حمل ونقل آن است. در این شهر حداقل دما در ماه ژانویه(دی ماه)، به ۷/۳درجه‌ی سانتیگراد و حداکثر دما در ماه می(خرداد)، به ۳۹/۶ درجه‌ی سانتیگراد می رسد.

این شهر که به خاطر باغ‌ها و بناهای تاریخی‌اش معروف است، در سال۱۹۳۱ به عنوان پایتخت هند انتخاب شد. سپس به عنوان دومین کلان شهر هند با چالش‌های زیادی روبه رو شد - که یکی از آنها جمعیّت زیاد است. دهلـی با ۱۵/۰۴۸/۰۰۰نفـر جمعیّت(۲۰۰۵)، پس از بمبئی، دومین شهر پرجمعیّت هند و هشتمین شهر پرجمعیّت جهان است. شهر دهلی به خاطر بازارهای رنگارنگ، باغ های باشکوه و بناهای تاریخی زیبایش بی‌نظیر است. ساختمان پارلمان، کاخ مسکـونی رئیس جمهـور و ساختمان مسجـد **جاما** از نقاط دیدنی این شهر هستند. در این شهر می‌توان از بهترین موزه ها ، گالری‌های هنری و مراکـز فرهنـگی بازدید کرد. همچنین دهلی برای دیدار مکـان‌های تاریخی و فرهنگی اطرافش شهر ایده آلیست و دلیلش هم وجود جاده ها و مسیرهای هوایی خوب برای رفتن به این مکان ها است.

نام فرودگاه بین المللی دهلی، International Airport Indira Gandhi است که در سال ۲۰۰۵، ۱۰/۲ میلیون نفر را جابه جا کرده است. دومین فرودگاه پرتردد هند، پس از بمبئی است.

بمبئی (Mumbai – Bombay)

بمبئی که آن را **دروازه هند** (Gate way of india) نیز می‌نامند، کلمه ای است پرتقالی و معنی آن **ساحل زیبا** است. نام دیگر آن، **آساموم بی** (Asumumbay)است. **این شهر**، سابقا دهکده‌ی کوچکی به نام **هپتانسیا** (Heptansia) یعنی **هفت جزیره** بود و بعد از آنکه پرتقالی‌ها آن را اشغال کردند، **بامبای**(Bambi) نام گرفت. اکنون بمبئی با جمعیّت ۱۸/۱۹۶/۰۰۰نفر در سال ۲۰۰۵، پرجمعیّت ترین شهر هند، ششمین شهر پرجمعیّت جهان و یکی از بزرگترین بنادر دنیاست. این شهر در جزیره‌ی سالست (Salsette island) قرار دارد که تقریباً به بخش اصلی متصل است.

دروازه هند

بمبئی در غرب هند و در سواحل دریای عرب واقع شده است. میزان بارندگی سالانه‌ی آن، حدود ۲/۱۷۰میلی‌متر است و ۹۵درصد این بارندگی‌ها که از بادهای جنوب غربی **مانسون** منشأ می‌گیرد، طی چهارماه ژوئن(تیر) تا سپتامبر (مهر) می‌بارد. حداقل دما در ژانویه(دی) به ۷ درجه‌ی سانتی‌گراد و حداکثر دما در می (خرداد) به ۴۲درجه‌ی سانتی‌گراد می‌رسد. پرتقالی‌ها این شهر را در هنگام ازدواج شاهزاده **کاترین برگانزا** با **شارل دوم انگلیس**، برای جهیزیه به پادشاه انگلیس بخشیدند.

بمبئی شهری نسبتاً بزرگ و زیبا است، در کناره‌ی ساحل غربی قرار گرفته و یکی از بزرگترین بندرگاه های طبیعی جهان بشمار می‌آید. این بندر، محل دریافت بسیاری از واردات هند است. همچنین اغلب کالاهایی که در هند شرقی ساخته می شود، از این بندر حمل ونقل می‌شود و به همین دلیل به پایتخت تجاری کشور هند نیز شهرت یافته است.

ساحل جوهو

شهر بمبئی یکی از مراکز تولید پارچه‌ی کتانی و نساجی هند است. صنایع عمده‌ی این شهر، چاپ و انتشار، ساخت و تعمیر کشتی، کارخانه‌های جواهر آلات، چرم، دارو، شیمیایی، ماشین آلات و تولیدات سرامیک است.

ویکتوریا

بمبئی همچنین بزرگترین شهر تولیدکننده‌ی فیلم سینمایی در سراسر جهان نیز به حساب می‌آید. دیدنی‌های بمبئی عبارتند از: ساحل **چوپاتی**، ساحل **جوهو**، پارک ملی **سانجی گانودحی**، پارک وحش بویوالی، موزه پرنس اوف ولز، موزه آلبرت ویکتوریا، گالری هنر جهانگیر، تئاتر **پریتهوی**، پارک **کمالانهرو**، باغ ویکتوریا، هاجیلای پارک و **قلعه‌ی فراموشی**.

هتل تاج محل

از مؤسسات مهم این شهر می‌توان به دانشگاه بمبئی و مؤسسه ی تکنولوژی اشاره کرد.

شهر آتشکده‌های متعددی دارد، زیرا محل اصلی سکونت زرتشتیان هند است. قلعه‌ی فراموشی که روی تپه‌های **مالابار** قراردارد، محلی است که زرتشتیان، اجساد مردگان را به خورد لاشخورها می‌دهند. در وسط این بنای گرد، گودالی است که پس از آنکه لاشخورها کار اجساد را تمام کردند، استخوان‌های مردگان را در گودال مزبور می‌ریزند. مرکز تئاتر **پریتهوی** به اجرای تئاترهای معروف شهرت فراوانی دارد و انواع برنامه‌های هنری و فرهنگی دیگر- مانند رقص‌ها و موسیقی‌های سنتی سراسر ایالت‌های کشور درآن اجرا می شود.

دانشگاه بمبئی

در نزدیکی بمبئی، یک جزیره ی صخره ای به نام **غاراپوری**(Gharapuri) وجود دارد که بیشتر به نام پرتقالی الفانتا(Elephanta) شهرت دارد. در این جزیره غار بزرگی است که یک

معبد هزار ساله ی بسیار تماشایی در آن قرار دارد. از حجاری‌های دیدنی این معبد، بتی است که سه صورت دارد و در واقع، چهره‌ی خدای هندوها را در نقش برهما، ویشنو و شیوا مجسم می‌کند.

معبد چرخدار خدای خورشید از دیگر دیدنی‌های شهر بمبئی است. حجاری‌های برجسته‌ی قسمت خارجی این معبد به شکل دوازده جفت چرخ، تراشیده شده و به گونه‌ای طراحی شده‌است که انگار معبد به این عظمت بر روی دوازده چرخ قراردارد. ارتفاع برج اصلی این معبد، ۱۲۰متر است.

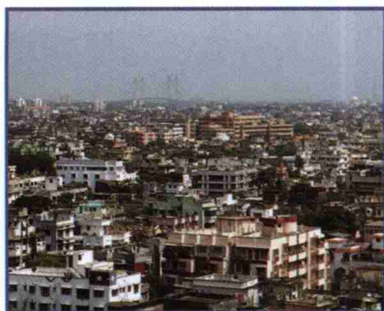

مراکز خرید بمبئی جدیدترین مدل‌های لباس و محصولات خارجی را دارند. در این مراکز، مجموعه‌ی بسیار متنوعی از آثار صنایع دستی قدیمی و جدید نیز موجود است. از بین مراکز خرید فراوان بمبئی می‌توان از **کولاکاوزومی** و **چوربازار** نام برد.

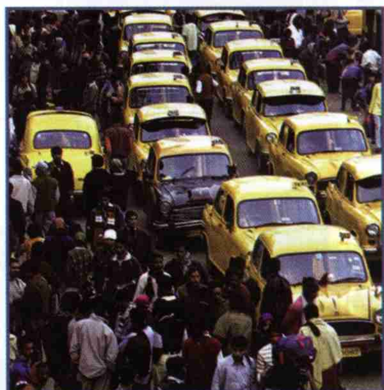
برای خرید جواهرات ، طلا و الماس نیز می‌توان به مراکز خرید **جهاوری بازار** ، **کمپس کورنر**، خیابان **جهولاجهای دسای** و نیز مرکزخرید **اوبروی تاورز** اشاره کرد. فرودگاه بین المللی به نام (Chhatra Patishivaji International Airport) بمبئی، که در سال ۲۰۰۶حدود۲۰ میلیون مسافر را جابه جا کرده است، بزرگترین فرودگاه هند است.

کلکته (Kolkata – Calcutta)

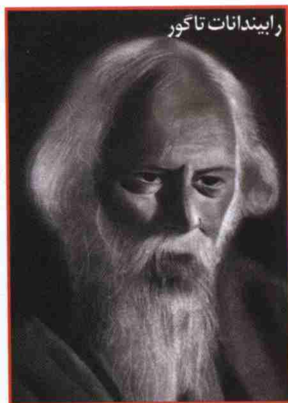

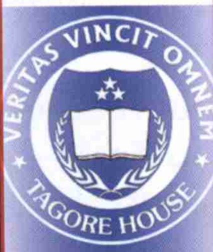

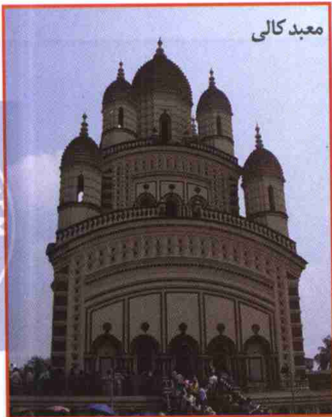

کلکته که از نام (Kalighat) یا **سرزمین کالی** مشتق شده، از جوان‌ترین شهرهای هند است. نام دیگر آن **سل دا** (Sealdah) است. این شهر در سال ۱۶۹۰ ، به وجود آمد و در آغاز، سه دهکده‌ی کوچک بود و تجار آن بیشتر ایرانی و ارمنی بودند. سرانجام، انگلیسی‌ها در سال ۱۷۷۳ ، از طریق کمپانی هند شرقی در آن راه یافتند و چون کلکته می‌توانست مکانی دفاعی باشد و امکان دسترسی خلیج بنگال را فراهم می‌کرد . انگلیسی‌ها این شهر را مرکز تجاری خود در ساحل باتلاقی غربی رودخانه‌ی **هوگلی** (Hugli) کردند و از آنجا بر تمام هند مسلط شدند.

استعمارگران انگلیسی، برج‌ها و عمارت‌های بزرگی را در این شهر ساختند. در سال ۱۹۱۲ کلکته موقعیت خود را از دست داد.علت آن، تغییر مکان پایتخت به دهلی نو بود . جنگ بنگلادش در سال ۱۹۷۱ ، باعث هجوم پناهندگان زیادی به این شهر شد. کلکته عمدتاً به دلیل جمعیّت زیادش مشهور است. این شهر نقش مهمی در اقتصاد هند ایفا می‌کند. شهر بندری کلکته حافظ فرهنگ و هویت هندی‌ها است. از دیدنی‌های کلکته، موزه‌ی هند، خانه‌ی **رابیندانات تاگور** (Rabindranat Tagore)، آکادمی هنرهای زیبا، کاخ مرمر، معبد **کالی** (Kali temple) ، معبد **جین** (Jain temple) ، باغ وحش، پل **هوگلی** (Hooghly bridge)، پارک علی‌پور، پارک ملی **گالیانی**، دریاچه‌های **دهاکوریا**، میدان **دالهوزی**، **چورنگی** و باغ‌های **عدن** است.

رابیندانات تاگور

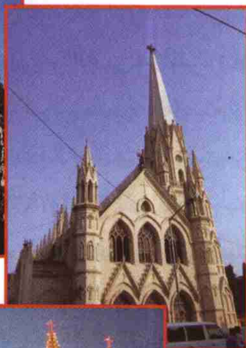

معبد کالی

در ۱۶۴کیلومتری کلکته، آموزشگاه معروف تاگور یعنی **شانتی نی‌کنیان** قرار دارد. در این آموزشگاه، اهمیّت زیادی به هنرهای زیبا ـ مخصوصا موسیقی، رقص و نقاشی ـ می دهند. از این شهر، نویسندگان زیادی برخاسته‌اند که می‌توان به رابیندات تاگور(۱۹۴۱ـ۱۸۶۱) اشاره کرد که به خاطر مقالاتش برنده‌ی جایزه‌ی نوبل ادبیات در سال ۱۹۳۱ شد. شهر کلکته در شرق هند قرار دارد و با ۱۴/۲۷۷/۰۰۰ نفر جمعیّت (۲۰۰۵) سومین شهر پرجمعیّت هند و دهمین شهر پرجمعیّت جهان است.

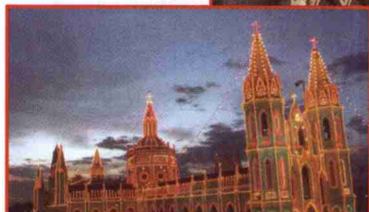
فرودگاه بین المللی (Netaji Subhash Chandra Bose International Airport) کلکته در سال ۲۰۰۲حدود ۳ میلیون مسافر را جابه‌جا کرده است و از فرودگاه‌های مهم کشور هند است . بندرگاه کلکته نیز اهمیتی خاص برای واردات و صادرات کالا دارد .

معبد جین

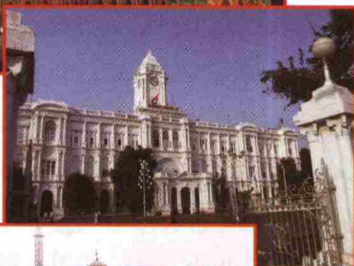
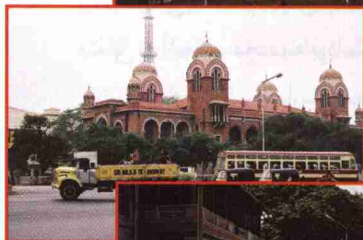
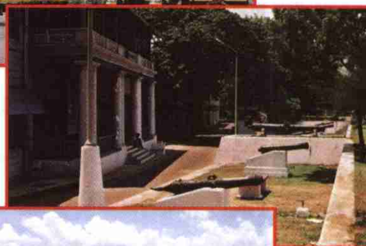
مدرس(Madras) یا چنایی(Chennai)

شهر بندری مدرس یا چنایی در جنوب شرقی هند و در استان تامیل نادو قرار گرفته و طبق آمار سال ۲۰۰۵ جمعیّت آن ۶/۹۱۶/۰۰۰ نفر است. این شهر را دروازه‌ی جنوبی هند می‌نامند و چهارمین شهر پرجمعیّت هند است.

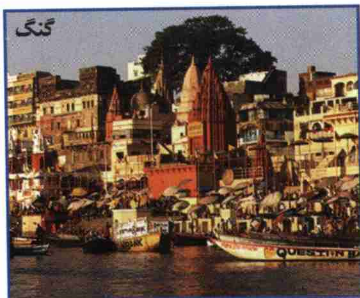
مدرس، سابقاً، دهکده کوچکی بود و نامی دیگر داشت. زمانی که پرتقالی‌ها در هند نفوذ کردند، این شهر به وجود آمد و در آغاز به نام **مدارس پتنام** خوانده می‌شد. هوای مدرس، غالباً گرم است و به همین جهت، مردم آن اغلب نیمه عریان هستند. مدرس معابد زیاد و رقص و موسیقی و ادبیات مخصوص به خود دارد. این شهر، باغ وحش و یک موزه‌ی هنری هم دارد. در نزدیکی شهر، معابدی مثل: **کانچی پورام، مهابابی پورام، میناکسی** (الهه ای با چشمانی همچون ماهی) و **شیوا ساندارسوارا** وجود دارد که از نظر تاریخی دارای اهمیت بسیار است. ساحل مارینا ـ که به اعتقاد هندی‌ها طویل ترین ساحل شنی جهان است ـ در این شهر بندری قرار دارد و جهانگردان بسیاری را به این شهر می کشاند.

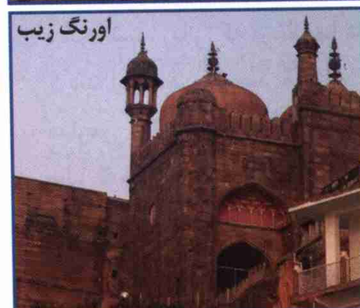

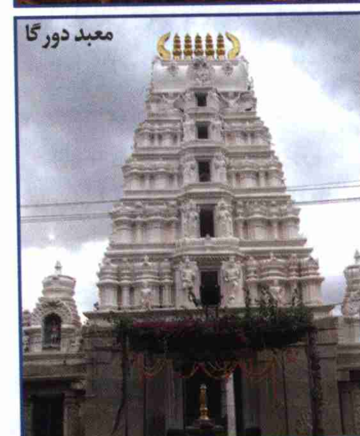
نام فرودگاه بین المللی شهر مدرس، (Chennai International Airport) است که در سال ۲۰۰۵حدود ۱۰ میلیون نفر مسافر را جابه جا کرده و سومین فرودگاه پرتردد هند است. بندر چنایی از بنادر مهم و فعال هند است.

بنارس(Benares)یا وارانسی(Varansi)

گنگ

اورنگ زیب

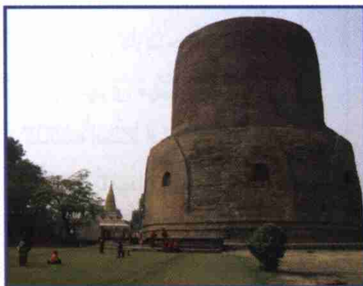

معبد دورگا

سارنگ

بنارس که به هندی، **وراناسی و کاشی**(Kashi) هم خوانده می‌شود، در شمال هند و در ایالت اوتارپرادش (Uttar Pradesh) واقع شده است. جمعیّت این شهر در سال۲۰۰۱حدود ۳/۱۴۷/۹۲۷ نفر گزارش شده است. بنارس در حقیقت، پایتخت مذهبی هند است و شهر مقدس هندوها به شمار می‌رود. بنارس در کنار رود مقدس گنگا(گنگ) قرار گرفته و یکی از قدیمی‌ترین شهرهای دنیاست. این شهر علاوه بر صدها معبد، دانشگاه مهمی دارد که در آن زبان و ادبیات سانسکریت تدریس می شود. از مکان‌های دیدنی بنارس، معبد ویشنوانات است که در قرن هیجدهم ساخته شده و دیگری، مسجدی است که در پشت این معبد قرار دارد و از یادگارهای اورنگ زیب (Aurangzeb) است. بنارس، موزه‌ای هم دارد که بسیار دیدنی است. از اشیای جالب این موزه، ستون شیر متعلق به آشوکا و مجسمه بوداست.

دیدنی‌های دیگر بنارس، معبد بهارات ماتا ومعبد دورگا(Durga temple)، کاخ رامانگر(Ramnagar) و پله‌های سنگی کنار ساحل رود گنگ است که زوار خود را روی آن می‌شویند و بر آن عبادت می‌کنند و یا مرده‌های خود را می‌سوزانند. به نظر هندوها رود گنگ همه چیز را پاک و مقدس می‌کند. از معابد بسیار جالب توجه بنارس، معبد میمون است که بیش از ۵هزار میمون دارد. این میمون‌ها به ساکنین شهر آزار زیادی می رسانند و گاهی به غارتگری های وحشیانه می‌پردازند. لازم به ذکر است که در مذهب هندو کشتن میمون، برابر با کشتن انسان است.

از مغـازه‌های جالب توجه بنارس، مغازه‌ی فـروش سـاری(لبـاس متـداول خانـم‌های هندی)، است. نفـیس‌تـرین سـاری‌های هنـد در ایـن شهـر دوخـته می‌شـود و دیگر مغازه‌های شیرینی فروشی است. در آنها شیـرینی‌هـای خوشمـزه به رنگ سفید و زرد فروخـته می‌شود که باب دندان شرقی‌ها و غربی‌ها است.

با آنکه آب تصفیه شده در بنارس وجود دارد، هندوها ترجیح می‌دهند آب تصفیه نشده‌ی رودخانه‌ی گنگ را بنوشند. علت این کار، این است که تصور می کنند این آب، اثر معجزه آسایی در معالجه‌ی بیماری های آنان دارد و قادر است هر نوع مرضی را درمان کند. از مناظر تماشایی، اما چندش آور بنارس، سوزاندن مرده در کنار ساحل آن است که در طول روز جریان دارد. منظره‌ی دیگر، به آب انداختن جنازه گاوهای مقدس است و این مـراسم به این ترتیـب صـورت می‌گـیرد که هنـدوها سم‌های گاو مقدس را به چوب محکم بامبو می‌بندند و آن را بر دوش می گذارند و به کنار رودخانه می‌روند سپس گـاو را پس از انجـام تشـریفات مـذهبی در رود گنگ می‌اندازند.

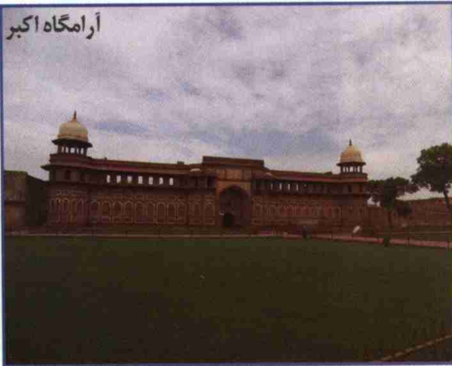

کتیبه‌های آشوکا (Ashoka) : آشوکا امپراتور بزرگ هند از سال(۲۶۹ تا۲۳۲) قبل از میلاد در شبه قاره‌ی هند سلطـنت کـرد. از او چند کتـیبه بر روی صخره‌ها و ستون‌های عظیم باقی مانده است که در آنها از سرگذشت او و تعالیم او حکایت می‌شود. چرخ **آشوکادهرماچکرا** یا چرخ **قانون و قدرت**، سنگی تاریخی است که در نزدیکی بنارس کشف شد. صورت چهارشیر است که هر کدام رو به یکی از جهـات اربعه جهـان دارند و چرخی را نگـاه می‌دارند. این چرخ، علامت پرچم ملی هند نیز هست .

آگـرا (Agra)

آگرا یا آگره در ۱۲۴کیلومتری جنوب دهلی و در استان اوتارپرادش قرار دارد. جمعیّت این شهر در سال ۲۰۰۱ حدود ۱/۳۲۱/۴۱۰ نفر بوده است، و از نظر تاریخی، شهری مهم به شمار می‌رود . شهر فعلی آگرا را در سال ۱۵۶۶، امپراتور مغول، اکبر، بنیان گذاشته است. این شهر زیبا علاوه بر تاج محل معروف، کاخی عظیم بنام **لال قلعه** دارد که در کنار رود **یامونا** (Yamuna river) قرار گرفته است. شهر **فاتح پور سکری** که در ۲۵کیلومتری آگرا است و زمانی پایتخت اکبرشاه، امپراطور هند بوده است، آثار تاریخی جالب توجه دیگری نیز داردکه از آن جمله می توان به **جامع مسجد و درگاه شیخ سالم چیشتی و میربال منزل و پانچ محل** اشاره کرد. **اعتمادالدوله و سکندرا** دو مکان دیگر است که مسافران شهر آگرا باید حتماً آنها را ببینند. اعتماد الدوله آرامگاه پدر **نورجهان** است. در سکندرا قبر باشکوه اکبرشاه قرار دارد که به سبک معماری اسلامی و هندوئی ساخته شده است. آگرا و فاتح پور سکری فرهنگ با ارزشی دارند که از ادغام فرهنگ های هند و اسلامی ایجاد شده و در نوع خود بی نظیر است.

آرامگاه اکبر

تاج محل(Tajmahal) ، یکی از نقاط بسیار مشهور و دیدنی این منطقه است. ساختمان سحرکننده تاج محل ـ که آن را هشتمین عجایب جهان می‌نامند ـ به دستور شاه جهان ساخته شده است . او این بنا را به یادبود **ممتازمحل** ـ همسر مورد علاقه‌اش که در سال ۱۳۶۱ هنگام زایمان درگذشت ـ ساخت. بسیاری از مردم معتقدند این بنا که با سنگ مرمر سفید ساخته شده و با کار گذاشتن سنگ های نیمه قیمتی تزیین شده است، زیباترین ساختمانی است که تا به حال ساخته شده. تاج محل معروفترین اثر باستانی هند است و سالیانه میلیون‌ها نفر از آن بازدید می کنند.

تاج محل در کنار رود **یامونا**(جمنا) در شهر آگرا قرار دارد که پایتخت تیموریان بوده و در نزدیکی دهلی واقع شده است. گروهی از معماران هندی، ایرانی و آسیای میانه کار طراحی آن را به عهده داشتند و بیش از بیست هزار کارگر در بنای ساختمان آن کار کردند. ساخت این بنا حدود ۲۲سال طول کشیده است. در هر طرف تاج محل، دو ساختمان قرینه ی سرخ رنگ از جنس ماسه سنگ قـرار دارد که معمولا در عکس‌هایی که از این بنا می‌گیرند، قابل رؤیت نیست. یکی از آن‌ها مسجد است و دیگری، تصویر آینه‌ای آن که به صرف تکمیل زیبایی بنا ساخته شده است. گنبد اصلی تاج محل به قدری بزرگ و چنان دقیق ساخته شده است که پژواک صدا در مرکز آن تا دوازده ثانیه ادامه می یابد. آرامگاه شاه جهان و همسرش ممتازمحل در کنار هم در طاق قوسی زیر گنبد قرار گرفته است. تماشای تاج محل در هر لحظه از روز، لطف خاصی دارد؛ ولی بهترین موقع تماشای آن در هنگام شب و در هنگامی است که ماه کامل در آسمان آگرا نمایان باشد.

ماتــورا (Mathura)

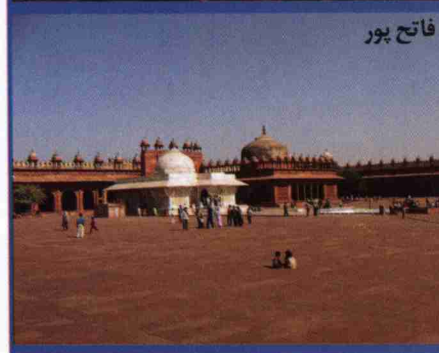
ماتورا در شمال غربی آگر و در استان اوترپرادش قرار دارد و به قدری در نزد هندوان مقدس است که گفته اند: « اگر یک هندو تمام عمـر را در بنـارس به سر برد، آن قدر ثواب نمی‌برد که در طی اقامت یک روزه‌ی خود در ماتورا ثواب می‌برد!» این شهر، پر از پرندگان زیباست و وقتی جانداری در این شهر، مقدس شناخته شد، هیچکس جرأت ندارد آزاری به آن برساند. استخرهایی که در نزدیکی ایستگاه قطار راه آهن ماتورا وجود دارد، پر از اردک و حتی پلیکان، عنقا و سایر پرندگان است. یکی از پرندگانی که در این شهر بسیار دیـده می‌شود، طاووس است. طاووس به قدری زیاد است که باعث شده این شهر، « شهر طاووس» خوانده شود.

علاوه بر پرندگان، ماتورا پر از میمون است و آنها بیشتر در معابد دیده می‌شوند. ماتورا علاوه بر معابد زیبا، بناهای قشنگ تاریخی دارد که دارای حجاری‌های عالی است. از مسلمانان، مسجـدی بنام **جامع مسجد** ـ که به سال ۱۲۶۱ ، ساخته شده ـ در این شهر وجود دارد. موزه ای نیز در شهر هست که آثار زیبای هنری بسیار دارد. ماتورا قرن‌ها مرکز آیین هندو بوده است و گفته می‌شود که محل تولد خدای هندوها ـ کریشنا ـ است. در سال ۲۰۰۱، جمعیّت ماتورا ۳۱۹/۲۳۵ نفر گزارش شده است.

معبد کریشنا

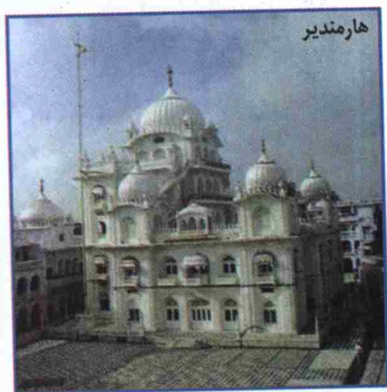

فاتح پور

پتـنا(Patna)

هارمندیر

مرکز ایالت **بیهار**(Bihar) شهر پتنا است که در سابق **پاتالی پوترا**(Patali putra) نام داشته است. این شهر در شمال شرقی هند قرار گرفته و در حدود ۲۳۰۰ سال قبل، پایتخت امپراطوری **موریایی** بوده و یکی از شهرهای بسیار قدیمی هند است. پتـنا متشکـل از سه بخش است: بخش کهنه‌ی شهر که در قرن شانزدهم توسط شیرشاه ساخته شده و بخش **بانکی پور** که از زمان تسلط انگلیسی ها بر هند به وجود آمده و بخش مدرن آن که از ۵۰ سال پیش به این سو ایجاد شده؛ ولی از پاتالی پوترا که قدیمی ترین بخش این شهر بوده، اثری به جا نمانده است.

بودا قسمت اعظم عمر خود را در این شهر گذرانده و پتنا در زمان **آشوکا**(Ashoka) از شهـرهای بسیار معتبر و زیبای هند به شمـار می‌رفته است. از دیدنی‌های پتنا موزه‌ی آن است، که حاوی آثار دوره‌ی موریایی است. این موزه، دارای کتابخانه‌ای است که کتاب‌های خطی فـارسی و عـربی نیز دارد. از دیدنی‌های دیگـر شهر پتنا، **گل غر** (Golghar) که در سال ۱۷۸۶ ساخته شده و **هارمندیر**(Harmandir) یا معبد سیک‌ها و قلعه خانه یا قلعه **شیـرشاه** است. پتنا پارکی هم به نام «**گاندی میدان**» دارد. جمعیّت این شهر در سال ۲۰۰۱ حدود ۱/۲۰۰/۰۰۰ نفر گزارش شده است.

گـل غر

دارجلینگ(Dārjiling یاDarjeeling)

دارجلـینگ در شمـال شرقی هند و در ایالت بنگال غربی و در نزدیکی مرز نپال و **سیکیم** قرار دارد. این شهر در دامنه کوه های هیمالیا و در ارتفاع ۲۴۰۰ ـ ۱۸۰۰متری از سطح دریا واقع شده است. دارجلینگ به معنی محل رعدوبرق است. این شهر مناظر زیبا و دلربایی دارد. می توان از این شهر، سلسله کوه هیمالیا ـ از جمله قله کانچنجونکا ـ را با تمام جلال و شکوهی که دارد، تماشا کرد.

جاهای دیدنی دارجلینگ عبارتنداز: موزه‌ی تاریخ طبیعی (Natural History Museum)، تپه‌ی تایگر (Tiger Hill) ، دریاچه ی سنچال ، معبد بودایی و باغ وحش هیمالیایی. محصولات برگ چای این شهر، شهرت جهانی دارد. بیشتر مردم این منطقه به زبان نپالی صحبت می کنند. دولت هند برای اداره ی این قسمت از کشور، اختیاراتی را به مدیران محلی واگذار کرده است. در سال ۲۰۰۱، جمعیّت این شهر۱۰۷.۵۳۰ نفر گزارش شده است.

حیدرآباد(Hydar Abad)

حیدر آباد شامل دو شهر است: سکندرآباد و حیدرآباد. بین این دو شهر، دریاچه ی زیبایی است که تفریحگاه عموم مردم حیدرآباد در ایام تعطیلات است. این شهر مرکز ایالت آندراپرادش در جنوب شرقی هند است.

حیدرآباد شهر دلگشایی است و علاوه بر خیابان های مشجر و تمیـز، پارک های زیبا و عمارت های جالب توجه و دیدنی دارد. از دیدنی های این شهر ، موزه‌ی سالارجنگ، موزه‌ی هنرهای زیبا، موزه‌ی بهداشت(Health Museum)، موزه حیدرآباد، **چهارمنار**، مسجد **مشیرآباد**، **چارچمن و سیل ورجوبلی هال** است. شهر حیدرآباد در سال ۲۰۰۵، حدود ۶/۱۱۵/۰۰۰ نفر جمعیّت داشته است. در جنوب شهر حیدرآباد، شهر کوچکی به نام **تیروپاتی** وجود دارد که به خاطر معبدش شهرت جهانی پیدا کرده است. این معبد، بالای تپه‌ای قـرار گرفته و بازدیدکنندگان به قصد دیدن **ونکـاتشوا** (خدای هفت تپه) به آنجا می‌روند. نکته‌ی جالب توجه در این معبد، این است که هندی‌ها اعتقاد دارند، هر کس که به این معبد برود و خواسته و آرزویش را از خدای ونکاتشوا بخواهد، حتما برآورده خواهد شد. تیروپاتی در طول چهل سال اولین مرکز زیارتی جنوب هند شناخته شده و خیلی‌ها معتقدند که آرزوی آنها برآورده شده است؛ به همین دلیـل کمتر مرد سیاسی یا تاجـر موفقی را در شبه قـاره هند می‌بینید که دست به اقدامی بزرگ بزند و قبلاً به آندراپرادش و تیروپاتی نیامده باشد. امید بستن به تیروپاتی و نذرکردن برای آن، نه تنها در هند رایج است، بلکه شهرت آن از مرزها فراتر رفته و به سایر نقاط جهان نیز رسیده است. به طوریکه مثـلا از آمـریکا و استـرالیا ماهانه حدود ۲۵۰۰۰ دلار نذورات به صندوق آن واریز می‌شود که تمامی آن خرج هزینـه‌های نگهـداری از معبد و کمک به مستمندان می‌شود.

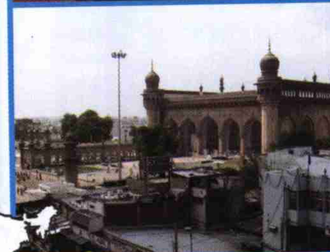

چهارمنار

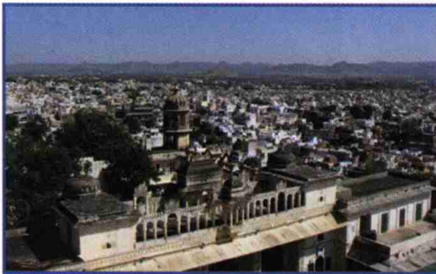
اودایپـور (Udaipur)

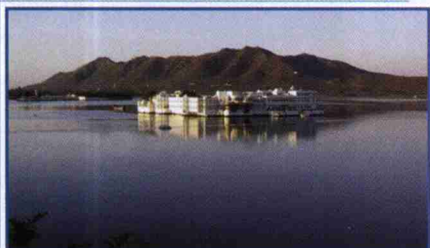
اودایپور یا "شهر طلوع آفتاب" به خاطره دریاچه و کاخ هایش مشهور است. در بین قصرهای معروف اودایپور، قصر **مهارانا** و قصر **جاگ نیواس** (Jag niwas) ـ که تبدیل به هتل شده ـ دیدنی و زیبا هستند.

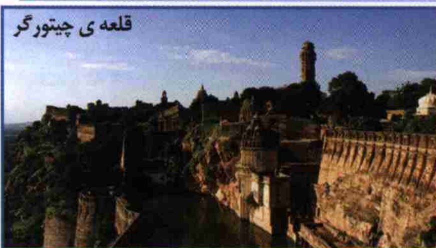
قصر جاگ نیواس را که مهاراجه جاگات سینگ در سال ۱۸۴۷ ساخت، در قسمت جنوبی دریاچه‌ی معبد جاگ قرار گرفته است. دیدنی‌های دیگر اودایپور، شامل معبد **جاگدیش** و موزه‌ی اودایپور است. این شهر در غرب هند در ایالت راجستان قرار گرفته است. در سال ۲۰۰۱، جمعیّت آن ۳۸۹/۳۱۷ نفر گزارش شده است. **قلعه‌ی چیتورگر**(Chittorgarh) ، یک قلعه‌ی بسیار تماشایی در منطقه **چیتورگر** در نزدیکی شهر اودیپور در ایالت راجستان قرار دارد، که زمانی متعلق به راجپوت‌ها بود. در سال ۱۳۰۳ **علاءالدین** خلجی به قلعه‌ی مزبور حمله کرد و پادشاه هندو و طرفدارانش شجاعانه از این قلعه دفاع کردند و وقتی متوجه شدند تمام مردها در جنگ به قتل رسیده‌اند و به زودی قلعه به دست دشمن می‌افتد، دست جمعی، خود را در آتش افکندند و زنده زنده سوختند.

قلعه‌ی چیتورگر روی تپه‌ی مرتفعی قرار گرفته و دورتا دور آن دیوار بلندی است. در داخل قلعه علاوه بر کاخ‌های متعدد، معابدی هم وجود دارد که تماشایی است. قلعه‌ی چیتورگر هفت دروازه دارد و از بناهای معروف آن، کاخ **رانی پادمینی** است.

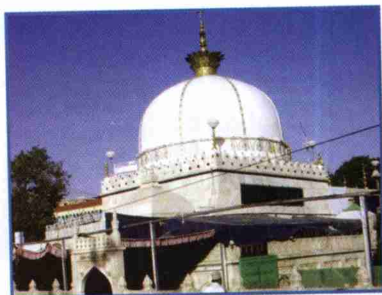

قلعه ی چیتورگر

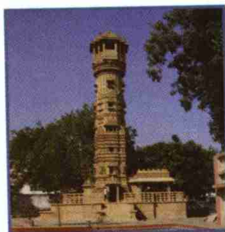
اجمـر (Ajmer)

اجمر در حدود ۱۲۰کیلومتری جنوب غربی جایپور قرار دارد و از حیث مناظر طبیعی و آثار تاریخی و مذهبی، غنی است. اجمر از نام اجایامرو (Ajayameru) ، « تپه مغلوب نشدنی» مشتق شده و بناهایش به سبک هندویی و سبک اسـلامی است. از دیدنی‌های اجمـر، درگاه خواجه صاحـب و « **قلعه‌ی اکبر**» و « **اناساگر**» است. در سال ۲۰۰۱، جمعیّت این شهر، ۴۹۰.۰۰۰ نفر گزارش شده است.

احمد آباد (Ahmad Abad)

این شهر را که منچستر هند خوانده می‌شود، ۵۰۰ سال پیش احمدشاه ساخته است. احمدآباد بناهای قدیمی زیبایی دارد که از آنها می‌توان به مسجد جامع، منار جنبان و مسجد **رانی** و **دوپ ماتی** اشاره کرد. از مکان‌های دیدنی این شهر، دریاچه‌ای است به نام دریاچه **کانکاریا(Kankaria)** که پـارک و باغ وحـش هم دارد.

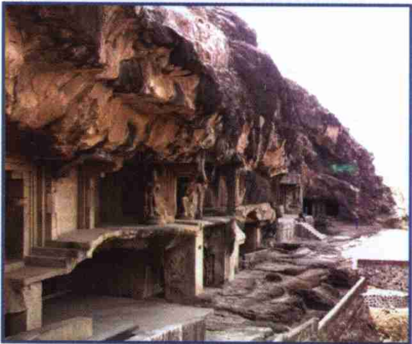
این شهر در ایالت گجرات (Gujara) قرار دارد. احمد آباد در غرب هند و در سال ۲۰۰۵ ، ۵/۱۲۰/۰۰۰ نفر جمعیّت داشته است.

مسجد جامع

اورنگ آباد(Aurang Abad)

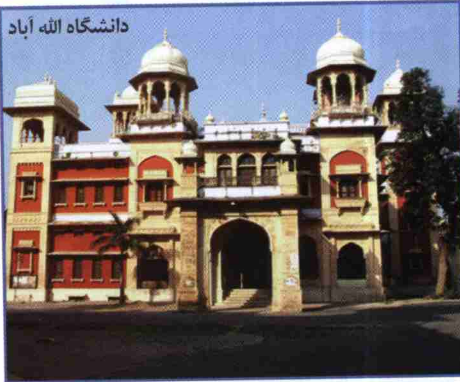

اورنگ آباد که در فاصله حدود ۴۰۰ کیلومتری شمال شرقی بمبئی قرار دارد، در زمان اورنگ زیب، آباد شد و به اورنگ آباد شهرت پیدا کرد. در نزدیکی این شهر، دو منطقه‌ی بسیار دیدنی وجود دارد که صخره‌های تراشیده شده و غارهایی با انواع نقاشی‌های فوق العاده دیدنی دارد به نام‌های آجانتا و الورا. نکته‌ی قابل توجه معابد ساخته شده درکوه‌های این منطقه، این است هنرمندانی که معابد را ساخته‌اند قسمت‌های کناری این کوه‌ها را تراشیده اند و این به معابد ـ که به زیباترین شکل خلق شده اند ـ جلوه‌ی به خصوصی می‌دهد. غارهای الورا که تعدادشان ۳۴ غار است، قدمتی در حدود ۱۰ قرن دارند و دارای مجسمه‌های استثنایی هستند که بسیار استادانه تراشیده شده‌اند و غالبا از مذاهب هندو، بودیسم و جین حکایت می کند.

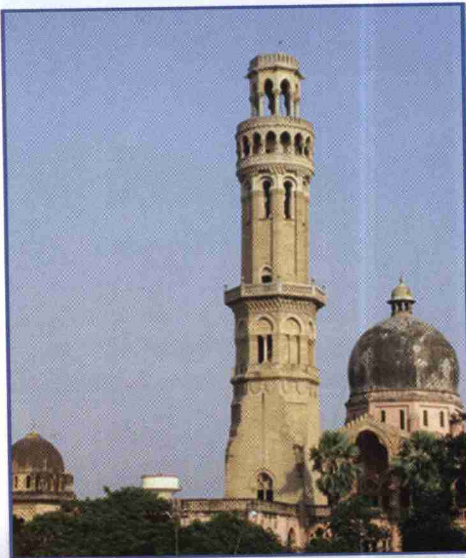
در این محل، معبدها و سقف‌ها و ستون‌ها با تیشه‌های صنعتگران هنرمند و چیره دست از صخره‌ها بیرون آمده‌اند. مجموعه‌ای از زیباترین نقاشی‌های هند قدیم برروی دیوارهای این غارها نمایان است که همه از قرون ششم و هفتم میلادی باقی مانده‌اند. در غار شماره‌ی یک، تصویری از سفارت ایران هست که نشان دهنده حضور نماینده‌های دربار خسرو پرویز ـ پادشاه ساسانی در اوایل قرن هفتم ـ در هند است. طبری ـ تاریخ نویس ایرانی ـ نیز در کتاب تاریخ خود به این سفارت اشاره کرده است.

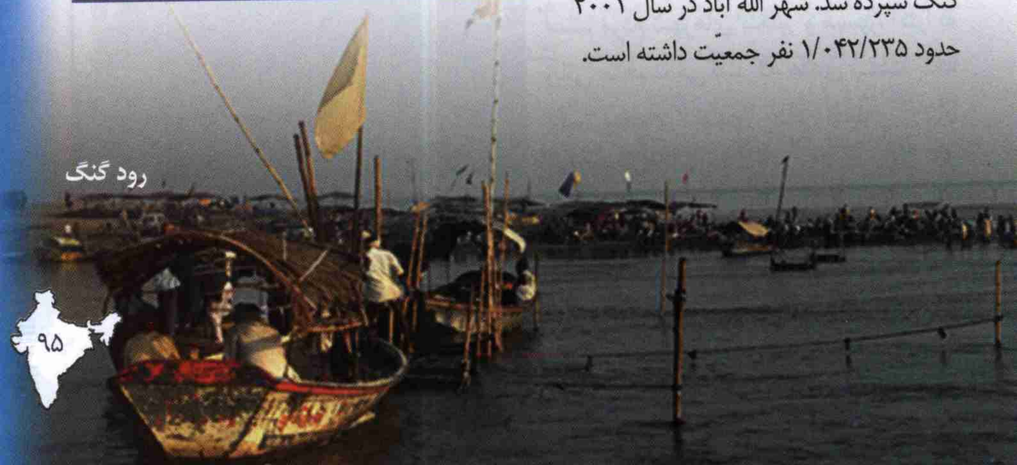
الله آباد(Allah Abad)

دانشگاه الله آباد

الله آباد یکی از شهرهای ایالت اوتارپرادش(Uttar Pradesh) ، در شمال هند و محل تلاقی دو رود گنگ و یامونا است. در کتاب‌های مقدس هند، (یعنی **پوراناها و رامایانا**) به نام **پرایاگا** خوانده شده است.

پرایاگا قدیمی‌ترین و مقدس‌ترین شهر هند است. این شهر قدیمی و تاریخی در زمان **هارشای** بزرگ، یک مرکز مهم فرهنگی هند بود. اکبرشاه در کنار ساحل رود یامونا قلعه‌ای ساخت و نام الله آباد از آن زمان به وجود آمد. الله آباد از مراکز مذهبی و فرهنگی مهم هند است و از مکان‌های دیدنی آن موزه‌ای است که حاوی آثار گوناگون هندویی ـ اسلامی است. الله آباد از شهرهای پردرخت، ولی گرم هند است. همچنین این شهر، مرکز تجارت محصولات کشاورزی نیز هست. خاکستر گاندی در سال ۱۹۴۸ در این شهر به رود گنگ سپرده شد. شهر الله آباد در سال ۲۰۰۱ حدود ۱/۰۴۲/۲۳۵ نفر جمعیّت داشته است.

رود گنگ

بنگلـور (Bangalore)

این شهر در جنوب هند واقع شده و مرکز ایالت کارناتاکا (Karnataka) است. بنگلور با داشتن ۶/۴۶۲/۰۰۰ نفر جمعیّت در سال ۲۰۰۵، پنجمـین شهر پرجمعیّت هند است. بنگلور که «شهر لوبیای جوشیده» معنی می‌دهد، یکی از شهرهای بزرگ و مدرن هند است و به داشتن پارک‌های متعدد، بولوارهای زیبا و بناهای باشکوه شهرت دارد. در این شهر، کارخانجات و شرکت‌های مختلفی در زمینه‌های گوناگون فعالیت می‌کنند، از جمله‌ی آنها می‌توان به کـارخـانه‌های عطـرسازی، صنایع هـوایی، الکتریکی، الکترونیکی و به خصوص رایانه‌ای اشاره کرد. همچنین مغازه های وسایل نقره کاری و ساری فروشی نیز در این شهر، بسیار است.

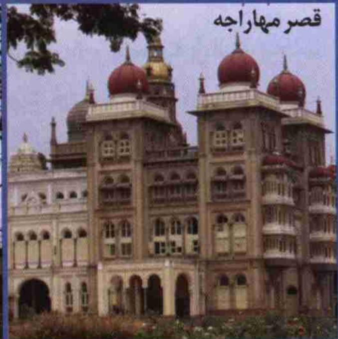

از دیدنی‌های این شهر، **لال باغ** (که پارک زیبا و بزرگی است در وسط شهر)، **کبن پارک، رامان انستیتوت و تالار دربار تیپو** است. آنچه به این شهر، امتیاز به خصوص داده، آب و هوای آن است که در طول سال، بهـاری و معتدل است. مردم شهرهای بنگلور و میسور، اکثراً به زبانی صحبت می‌کنند که هندی نیست، بلکه یک لهجه‌ی هندی بنام لهجه‌ی کنادا (Kannada) است.

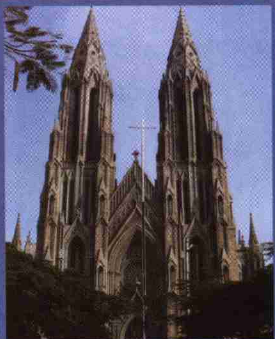

میسور (Mysore)

قصر مهاراجه

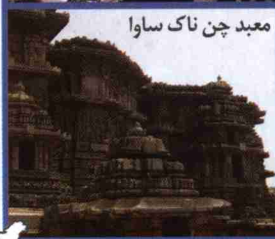

معبد میسور

معبد چن ناک ساوا

میسور از شهرهای ایالت کرناتاکا (Karnataka) است که مرکز آن بنگلور است. میسور از زیباترین شهرهای جنوب هند است. از دیدنی‌های این شهر، قصر مهاراجه‌ی میسور، باغ وحش، کوه **چاپاسوندی** و معابد آن است.

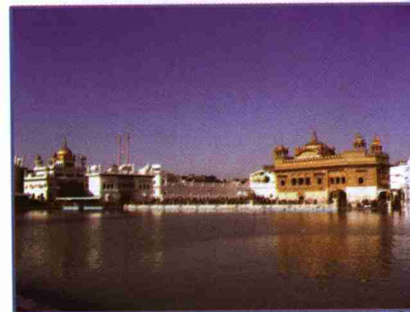
در نزدیکی میسور، سد جالبی ساخته شده که مشهور به سد **کرشناراجاساگار** است. به فاصله ی کمی از شهر میسور، شهر کوچک **سری رانگاپتنا** وجود دارد که در زمان **تیپوسلطان**، پایتخت ایالت میسور بود. موزه ی کوچکی نیز در کاخ تیپو سلطان وجود دارد. **سری رانگاپتنا** یک شهر تاریخی است؛ زیرا در اینجا بود که پادشاه مسلمان میسور، دلاورانه با انگلیسی ها جنگید و فقط به خاطر مجهز بودن قشون دشمن به اسلحه های جدید شکست خورد. عید **دسه را** که به یاد رهایی **سیتا** از جنگ **راوان** در سرتاسر هند برگزار می‌شود، در میسور از همه جا باشکوهتر برگزار می‌گردد. این مراسم ده روز طول می کشد. و در طی این ده روز، کاخ مهاراجه با هزاران چراغ روشن می شود و در آخرین روز، مهاراجه طی تشریفاتی سوار بر فیل در شهر گردش می کند. معبد **چن ناک ساوا** (Channakesava) در شهر **بلور** در نزدیکی میسور قرار دارد و از زیباترین بناهای جهان محسوب می‌شود. در سال ۲۰۰۱، جمعیّت میسور ۱/۰۳۸/۴۹۰ نفر گزارش شده است.

ایالت پنجاب(Punjab)

این ایالت در شمال غربی هند واقع شده است . در سال ۲۰۰۱ ، جمعیّت ایالت پنجاب ۲۴/۲۸۹/۰۰۰ نفر گزارش شده است. پنجاب، بزرگترین مرکز تولید گندم در کشور و در عین حال، یکی از مراکز اصلی ورود به کشور هند است. این ایالت همچنین شهرت زیادی در تولید وسایل ورزشی و صنایع دستی دارد. یکی از بزرگترین و مهمترین معابد مذهب سیک‌های این کشور معبد طلایی (Golden temple) است، که در آمریستار قرار دارد. این معبد با آب طلا پوشیده شده است. مرکز این ایالت، چاندیگرا(Chandigarhi) است و زبان آنها پنجابی است. بیشتر جمعیّت این ایالت سیک ها هستند. بزرگترین شهر این ایالت آمریتسار(Amritsar) است که در نزدیکی شهر لاهور پاکستان واقع است. نام این ایالت به دلیل پنج رودی است که از هیمالیا سرچشمه گرفته و از آن می گذرند.

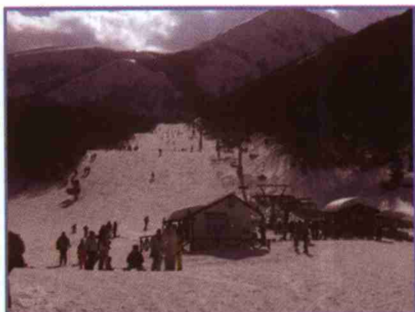
آمریتسار(Amritsar)

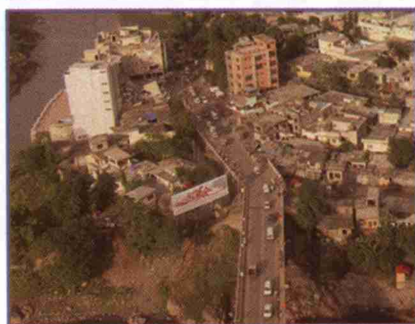

معبد طلائی

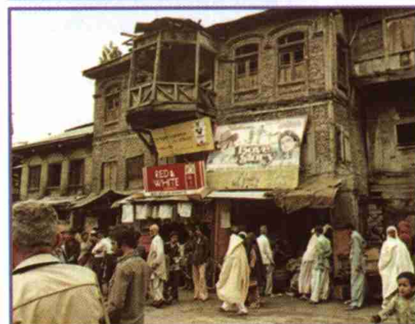

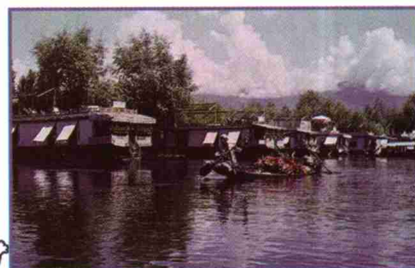
آمـریتسار که مشتق از (Amrita) یعنی آب حیات است. جمعیّت این شهر در سال ۲۰۰۱ حدود ۱/۰۱۱/۳۲۷ نفر گزارش شده است. این شهر در ایالت پنجـاب قرار دارد و در سال ۱۵۷۹ توسط **گوروام راس** (چهارمین امام سیکی‌ها) ایجـاد شده است. این شهر اگر چه چند کارخانه‌ی پارچه بافی مهم دارد، ولی اهمیتش بیشتر به خاطر معبد طلائی سیک‌هاست. معبد آمریتس ، وسط یک استخر قرار دارد و دارای گنبدی طلایی است و یکی از تمیزترین معابد هند است. ورود به این معبد تشریفاتی دارد. از جمله اینکه زائران باید قبل از ورود، نه تنها کفش و جورابشان را درآورند؛ بلکه باید پایشان را هم بشویند؛ سرشان را هم بپوشانند و از مصرف سیگار و یا هر نوع مـوادمخدر در داخل معبد خودداری کنند. از دیدنی‌های دیگر این شهر، معبد **دورگیانا**، **برج باباتل ری**، **رام باغ و جالیان والاباغ** است.

ایالت جامو و کشمیر (Jammu and Kashmir)

این ایالت زیبا و دیدنی شمالی‌ترین نقطه‌ی کشور هند است که مخلوطی از فرهنگ و مردم پیرو سه مذهب مختلف است. جامو مرکز قدرت و حکمرانی پادشاهان **ایندودوگرا** بوده است و به همین دلیل دارای معابد فراوان و بسیار پرطرفدار بین هندوان است. شهر مرکزی کشمیر، **سرینگر** دارای دریاچه‌های زیادی است که محل بسیار مناسبی برای گذراندن تعطیلات و ورزش‌های آبی است.

نشاط باغ که باغ تاریخی بسیار زیبا و باصفایی است، در کنار دریاچه‌ی **تال** کشمیر و توسط جهانگیر، پادشاه گورکانی مغول بنا شده است. این باغ یکی از آثار تاریخی هند و تفرجگاهی معروف در جهان است و شعرای فارسی زبان مانند: گلیم، سلیم ، قدسی و دیگران در وصف آن منظوماتی لطیف سروده اند. از دیگر نقاط دیدنی این ایالت می‌توان به **باغ شالیمار** اشاره کرد. شالی به معنی برنج و مار یا مارغ یا مرغ به معنای چمن و کشتزار است؛ چون این باغ در وسط کشتزارهای برنج در کنار دریاچه تال قرار گرفته به این اسم معروف شده است. این باغ که از دو طبقه (فرح بخش و فیض بخش) تشکیل شده، از زیباترین باغ‌های کشمیر است. در این ایالت، مسلمانان زیادی زندگی می‌کنند . هند و پاکستان اختلافاتی بر سر تسلط بر بخش‌هایی از این ایالت دارند.

سرینَگـر(Srinagar)

سرینگـر که معنی تحت الفظـی آن شهرآفتاب است، در دره‌ی زیبای کشمیر، بخش تحت کنترل هند قرار گرفـته و پارک‌ها و هتل‌های زیبایی دارد. رود **جهلم(Jhlum)** از وسط شهر سرینگر می‌گذرد. از پارک‌های مهم سرینگر، پارک نهرو، نسیم باغ، نشاط باغ، شالیمار باغ، چشمه شاهی، لال موتدی، لک ویو پارک، هاروان و چرچ پارک است. در اطراف سرینگـر دریاچه های زیبایی وجود دارد که بسیار دیدنی است. سرینگر یکی از مراکز تولید فرش، ابریشـم و پشـم است. در اطـراف شهـر، بنـاها و ویرانه‌های باستانی بسیار وجود دارد. در سال ۲۰۰۱ ، جمعیّت آن ۹۷۱/۰۰۰ نفر گزارش شده است.

ایالت کـرالا(Kerala)

کرالا را باید سرزمین اوهام و عجایب دانست، انگار شهر ونیز را در میان جنگل‌ها ساخته باشند. این ناحیه سـرزمین آبگیرهاست. فقط با قایق می‌توان در آن تردد کرد و گرم و مه گرفته است. در کرالا همه چیز طبیعی است و کمترین اثری از تکنولوژی پیشرفته نیست. این ایالت در منتهی الیه جنوب غربی هند قرار دارد.

کـرالا خوشمزه ترین غذاهای کشور هند را دارد. اما می توان مجموعه‌ی بزرگی از انواع غذاهای خارجی مانند غذاهای چینی، پرتغالی، عربی و آلمانی را نیز در آنجا یافت.

این ایالت سواحل بسیار پهناور و مزارع وسیع درختان نارگیل و تعداد فراوانی رودخانه‌های بزرگ و کوچک و نیز خلیج‌های زیبا دارد . سرزمین مرتفع کرالا که عده‌ی زیادی از آن بازدید می کنند، جنگل‌هایی با درختان قدیمی و قطور و درختان کائوچو دارد. در کرالا بیشترین انواع ادویه جات کشور تهیه می‌شود، و بیشتر کشتزارها به کاشت ادویه اختصاص پیدا کرده است. از بین این ادویه‌ها می‌توان به انواع فلفل، هل و جوزهندی اشاره کرد. **تیروو انانتاپورام** (Thiruvananthapuram) ، شهر مرکزی ایالت کرالا است.

تیروو انانتاپورام

در این شهر موزه‌ی بسیار دیدنی و منحصر به فردی قرار دارد که در پارک تفریحی شهر بنا شده است . این شهر در فاصله ۱۶ کیلومتری سواحل **کووالام** ـ که یکی از پرطرفدارترین سواحل هند است ـ واقع شده. قصر **سری پادمانابهاپورام** یکی دیگر از دیدنی ترین نقاط این شهر است. شهر **کوچین** (Cochin) بزرگترین شهر این ایالت با جمعیّت ۱/۳۵۵/۰۰۰ نفر(در سال ۲۰۰۱) است که یک لنگرگاه طبیعی دارد و برای قرن‌های بسیاری مرکز تجارت دریایی کرالا بوده است.

در سراسر این لنگرگاه می‌توان سیستم ماهیگیری با تور را به سبک چینی مشاهده کرد که نشان دهنده‌ی اثر فرهنگ چینی بر این منطقه است. کرالا دارای فرهنگ، سنت‌ها و ادبیات مختلفی است که مانند مسلمانان، هندوان، مسیحیان و دیگر ادیان این کشور، همگی از قرن ها قبل در کنار یکدیگر زندگی می‌کردند. انواع رقص‌های سنتی کرالا ـ که اغلب از معابد و مذاهب مختلف سرچشمه گرفته اند ـ به صورت گسترده در سراسر این ایالت مشاهده می‌شود. در شهر کوچین در خیابان **اغلی** مراکز خرید و تفریحی قرار دارد و تقریبا همه روزه می‌توان شاهد برگزاری رقص **کاتالی** در آن بود که یکی از دیدنی‌ترین انواع رقص‌های سنتی است. **تیپام** که زمانی یکی از مهمترین مراسم سنتی این ایالت به شمار می‌رفته، امروز نیز در سراسر ایالت برگزار می‌شود. **کالاپیایتو**، نوع دیگری از این رقص‌های سنتی و دیدنی و هنر دفاع از خود است . کالاپیایتو و روزانه در شهر کوچین ، تیرووانانتاپورام و مراکز تجمع مردم برگزار می‌شود.

لاکشادویپ (Lakshadweep)

مرکز لاکشادویپ

در جنوب غربی هند ۲۷ جزیره‌ی بسیار زیبا با سواحلی مرجانی وجود دارد که لاکشادویپ خوانده می‌شوند. این مجمـوعه جزایر از زیباترین مناطق طبیعی و نیز از بهترین اماکن توریستی کشور هستند. وجود سواحل مرجانی فوق العاده زیبا، عمق کم دریا تا فاصله زیادی از خشکی و در نتیجه ایده آل بودن آن برای انـواع ورزش‌های آبی، از دلایل اصـلی هجـوم توریست ها به این جـزایر است. پنج جزیره از این جزایر برای بازدید توریست ها آزاد است و این جزایر، امکانات ساده ای مانند ویلاهای کنار دریا دارند.

مرکز لاکشادویپ، کاواراتی(Kavaratti) و بزرگترین جزیره‌ی آن مینیکوی(Minicoy)است . نام قبلی لاکشادویپ جزایر آمیندیری(Amindiri island) بوده است.

گـووا (Goa)

وسیع ترین ساحل و مرکز تفریحی کشور هند است. گووا حدود ۴۰۰ کیلومتری جنوب بمبئی است و می شود با هواپیما از بمبئی به گووا رفت. گووا سواحلی طولانی، فوق العاده زیبا با آفتابی درخشان است. از سواحل این منطقه می توان به **واگاتور، آنجونا، باگا، کالانگوت و کاندولیم** اشاره کرد که همگی درختان نارگیل بسیار زیبایی در سراسر طول ساحل خود دارند. دو ساحل مشهور دیگر این منطقه **میرامار و کولوا** است. در تمام سواحل این منطقه انواع تفریحات آبی مانند غواصی، قایق سواری، شنا، ماهیگیری و ... ارائه می شود. ایالت گووا درسال ۲۰۰۱حدود ۴/۱ میلیون نفر جمعیّت داشته است.

مــوزه‌ها

در کشور هند موزه‌های کوچک و بزرگ فراوانی وجود دارد که بعضی از آنها مخصوص آثار باستان شناسی و بعضی دیگر مخصوص نقاشی و صنایع مختلف است. در جنب بعضی مناطق باستانی، مثلاً معابد تاریخی، موزه‌های محلی تشکیل شده که مجموعه‌ای از آثار عتیقه‌ی اکتشافی در همان محل را دارد.

موزه‌ی ملی دهلی، یکی از موزه‌های دیدنی هند است. مجموعه‌ی نفیسی که در این موزه قابل توجه است، کلکسیون سکه‌های طلا و نقره ی دوره ی ساسانی ایران است. در دهلی چند موزه‌ی دیگر نیز وجود دارد که عبارتند از: مـوزه‌ی آثار باستانی آسیای مـرکزی، موزه‌ی قلعه‌ی سـرخ و موزه‌ی هنر ملی.

در بمبئی موزه‌ی مهمی به نام **پرنس والز** در محل قلعه‌ی بمبئی واقع است. گالری‌های نقاشی آن شامل آثار قدیم و معاصر هند است؛ همچنین آثار هنر اروپایی و چینی و ژاپنی در این موزه دیده می‌شوند. موزه دیگری به نام موزه ی **ویکتوریا** در شهر بمبئی وجود دارد که شامل آثار تاریخ طبیعی و زمین شناسی و اشیاء کشاورزی است.

در شهر کلکته موزه‌ی بزرگی موسوم به **موزه‌ی هند** وجود دارد. چون این شهر در قرن نوزدهم، مرکزیت داشته ، این موزه‌ی از بزرگترین و غنی‌ترین موزه‌های هند است.

این موزه در سال ۱۸۷۸ در عمارت بسیار با شکوهی در خیابان **چـورنگی** تأسیس شد و مشتمـل برشش شعبه‌ی باستـان شناسی، نقـاشی، نژادشـناسی، صنـایع، زمیـن شناسی وحیوان شناسی است. موزه‌ی دیگری در همان خیابان در عمارت تاریخی **ویکتوریا میموریل** (Victoria Memorial) تأسیس شده است. این مـوزه شامـل مجموعه‌های نفیسی از مجسمه‌ها و پرده‌های نقاشی و سیاه قلم‌ها و اسناد تاریخی و اشیاء هنـری مربوط به دوره حکـومت انگلیس در هند است. نسخ فارسی خطی نیز در این مـوزه یافت می‌شود.

موزه‌ی سرنات در شمال بنارس، موزه‌ی حیدرآباد، موزه‌ی الله آباد، موزه‌ی تاریخ طبیعی دارجیلینگ، موزه‌ی هنرملی مدرس، و موزه ی **بهارات کالابهاوان** بنارس از دیگر موزه‌های مهم هند هستند .

کتابخانه‌ها

بیش از ۳۸ کتابخانه‌ی خصوصی و عمومی مخصوص شیعیان در هند وجود دارد که بیش از ۱۷۰هزار جلد کتاب در آنها نگهداری می‌شود. از این تعداد، حدود ۲۰۰۰ جلد آن، کتاب‌های کمیاب و نفیس هستند. یکی از این کتابخانه ها متعلق به شخصی به نام **سعید ناصر حسین** است.

وی نوه ی **میر حامد حسین** صاحب کتاب ۲۴ جلدی **عبقات الانوار** است. هشت جلد این اثر، چاپ شده و حضرت امام نیز برآن حاشیه‌ای نوشته‌اند. عبقات الانوار، یکی از چهار کتابی است که موجب رونق تشیع در هند بوده است.

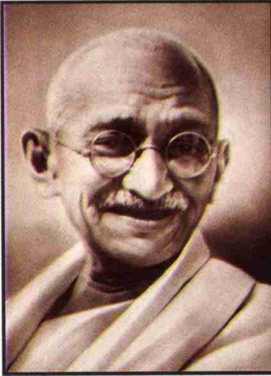
خزانه الکبری یکی از کتابخانه‌های معروف هند است. مورخین هندی شماره‌ی کتاب‌های این کتابخانه را افزون از ۵۲۴ هزار جلد ثبت کرده اند. در عصر حاضر در بعضی شهرهای بزرگ هند، کتابخانه‌های مخصوص کتاب‌های شرقی اسلامی دائر است که در آنها نسخه‌های نادری یافت می‌شود. کتابخانه‌ی شرقی عمومی در **بانکی پور- پاتنا**، کتابخانه **رامپور**، کتابخانه های **آصفیه** و **سالارجنگ** و **سعیدیه** در **حیدرآباد دکن** و کتابخانه‌ی انجمن **آسیائی بنگال** در کلکته از جمله کتابخانه‌های مذکور هستند. همچنین ایران نیز کتابخانه‌ای در هند احداث کرده است.

علاوه بر اینها در اغلب دانشگاه‌های بزرگ هند، مانند دانشگاه دهلی، عثمانیه‌ی حیدرآباد، بمبئی و مدرس، کتابخانه های بزرگی وجود دارد. علاوه بر کتابخانه های فوق همانند سایر کشورها در سراسر هند کتابخانه‌های عمومی و تخصصی فراوان وجود دارد.

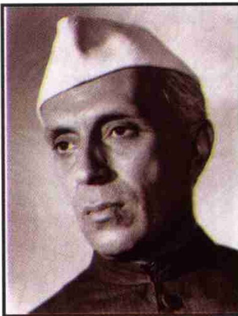

مشاهیر

مهندس کارماچاندگاندی (۱۹۴۸ - ۱۸۶۹)
(MAHATMA GANDHI)

مهندس کارماچاندگاندی معروف به **مهاتما(روح بزرگ)** معمار استقلال هند و رهبر ملی مردم این کشور محسوب می‌شود. او در سال ۱۸۶۹ و در شهر **کایتاوار** چشم به جهان گشود. بعدها در لندن به تحصیل حقوق و علوم قضایی پرداخت. او در سال ۱۸۹۳ ، به آفریقای جنوبی رفت و ۲۱ سال برای مبارزه با تبعیض نژادی و بی عدالتی تحمیل شده بر هندیان مقیم آفریقای جنوبی تلاش و مبارزه کرد و در سال ۱۹۱۴ ، به هند بازگشت. سپس رهبری کنگره ملی هند را بر عهده گرفت و از سیاست مبارزه‌ی منفی و تلاش در جهت استقلال کشورش، حمایت و پشتیبانی کرد. او در سال ۱۹۲۲، به زندان افتاد و در سال ۱۹۲۴ آزاد شد. گاندی پس از تحقق استقلال هند در سال ۱۹۴۸، در جهت حل درگیری مسلمانان و هندوها در بنگال، تلاش‌هایی کرد و به همین علت، مدتی بعد در دهلی به دست یک هندوی متعصب کشته شد.

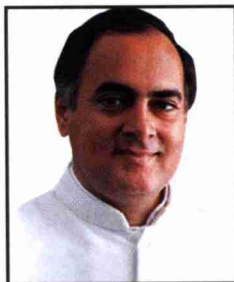
جواهر لعل نهرو (۱۹۶۴ - ۱۸۸۹)
(JAWAHARLAL NEHRU)

وی ـ که اولین نخست وزیر هند بود ـ در سال ۱۸۸۹، متولد شد. تحصیلاتش را در انگلستان به پایان رساند و در سال ۱۹۱۲، به هند مراجعت کرد. او در سال ۱۹۱۹، پا به عرصه سیاست نهاد و از گاندی حمایت و پشتیبانی کرد. ولی در سال ۱۹۲۱، به زندان افتاد و نه سال را در زندان‌های بریتانیا گذراند. نهرو در سال ۱۹۲۹، ریاست کنگره ملی هند را بر عهده گرفت و در سال ۱۹۴۷ نخست وزیر و وزیر امورخارجه هند شد. وی به عنوان یکی از قدرتمندترین حامیان سازمان ملل متحد در جریان بحران کره میانجیگری کرد و در سال ۱۹۶۴ درگذشت.

ایندیراگاندی (۱۹۸٤-۱۹۱۷)
(INDIRA GANDHI)

خانم ایندیرا گاندی تنها فرزند جواهرلعل نهرو در ۱۹نوامبر۱۹۱۷ در شهر الله آباد دیده به جهان گشود. وی تحصیلات ابتدایی و دانشگاهی خود را در کشورهای هند، سوئیس و انگلستان به پایان رساند. در سال ۱۹۵۵ به عضویت کمیته‌ی مرکزی حزب کنگره‌ی هند درآمد. در پی مرگ پدرش در ژوئن ۱۹۶۴ برای اولین بار به عنوان وزیر اطلاعات وارد کابینه‌ی هند شد. خانم گاندی در ۱۹۶۶، دوره‌ی اول نخست وزیری‌اش را در سن ۴۹سالگی آغاز کرد. سه سال بعد با تغییر رئیس جمهور هند استعفا کرد و از حزب کنگره نیز جدا شد. او در ۱۹۷۱ در انتخابات پارلمانی هند، اکثریت آرا را به دست آورد و تا ۱۹۷۷ نخست وزیر هند بود. خانم گاندی در۱۹۷۷ در انتخابات هند از حزب **جاناتا** شکست خورد و تا ۱۹۸۰ که این سمت را دوباره به دست آورد، از صحنه سیاست کنار رفت. او که از جمله شاخص ترین چهره‌های سیاسی هند پس از استقلال این کشور محسوب می‌شود، سرانجام در روز ۳۱ اکتبر ۱۹۸۴ در نزدیکی محل اقامتش به دست دو تن از محافظان سیک خود به ضرب ۱۱ گلوله به قتل رسید.

راجیو گـاندی (۱۹۹۱- ۱۹٤٤)
(RAJIV GANDHI)

وی فرزند ایندیراگاندی بود. راجیو در سال ۱۹۴۴ چشم به جهان گشود. او از سال ۱۹۸۴ تا ۱۹۸۹، نخست وزیر هند بود. راجیوگاندی در خلال مبارزات انتخاباتی، در اثر انفجار بمب در سال ۱۹۹۱ به قتل رسید.

ویجایاپاندیت (۱۹۹۰- ۱۹۰۰)
(VIJAYA PANDIT)

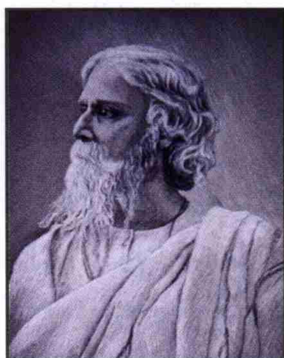
سیاستمدار و دیپلمات هندی و خواهر نهرو که در سال ۱۹۰۰ ، در الله آباد به دنیا آمد. وی در سال ۱۹۵۳ به عنوان اولین زن، ریاست مجمع عمومی سازمان ملل متحد را بر عهده گرفت. او از سال ۱۹۶۱_۱۹۵۴ به عنوان مأمور عالی رتبه ی دولت هند در لندن به انجام وظیفه پرداخت.

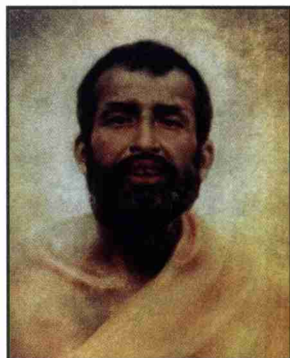
امیر خسرو دهلوی (۱۳۲۵ - ۱۲۵۳)
(AMIR KHUSRAU DEHLAVI)

در سال ۱۲۵۳، در **پتی الی** (در ایالت شمالی یوپی) متولد شد و در سال ۱۳۲۵، در دهلی وفات یافت. وی از اساتید شعر فارسی هند است و دیوان عظیمی از او به جای مانده است. مثنوی شیرین و خسرو، لیلی و مجنون، مطلع الانوار، آیینه‌ی اسکندری و هشت بهشت از آثار دهلوی هستند .

رابیندرانات تاگور (۱۹۴۱ - ۱۸۶۱)
(RABINDRA TAGORE)

این شاعر، فیلسوف و نویسنده‌ی هندی در سال ۱۸۶۱ چشم به جهان گشود. بعدها آن چنان استعداد و درخششی از خود نشان دادکه بزرگترین بنگالی اعصار و قرون لقب گرفت. تاگور در سال ۱۹۳۱ ، موفق به دریافت جایزه‌ی نوبل ادبیات شد. جیتانجالی یکی از مشهورترین آثار وی است. گاندی او را گورو ـ دف (معلم الهی) نامیده است.

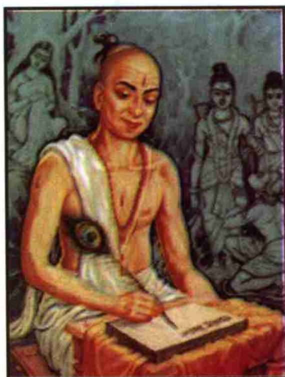

راما کریشنا (۱۸۸۶ـ۱۸۳۶)
(RAMA KRISHNA)

راماکریشنا در سال۱۸۳۶ ، در بنگال واقع در هند به دنیا آمد و بعدها فرقهٔ مذهبی راماکریشنا را در کلکته تأسیس کرد. یکی از آثار معروف او کریشنامورتی است که در ایران نیز چاپ شده است.

تولسیداس(۱۶۲۳ – ۱۵۳۲)
(TULSIDAS)

شاعر و معلم معروف هند است که در سال ۱۵۳۲ متولد شد. وی مبلـغ مذهب توحید است و ایمـان به خـدای واحد**(راما)** را مبنـای تعالیم خود قرار داد و کتاب رامایانا (سرگذشت راما) را به شعر درآورد و فلسفه **بهگتی** یعنی **ایمان و خلوص به خدای یگانه** را در آن تعلیم داد.

میرزاعبدالقادر بیدل (۱۶۴۴-۱۵۵۴)

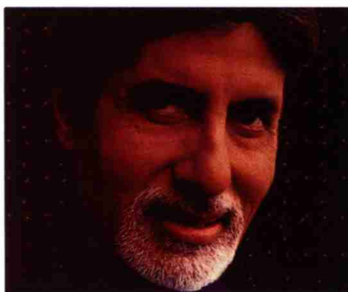
میرزاعبدالقادر عظیم‌آبادی فرزند میرزاعبدالخالق است. او شاعر پارسی‌گوی هندی است که از ترکان جغتائی بلخ بود اما در هند متولد و تربیت یافت و بیشتر عمر خود را در شاه جهان‌آباد به عزلت و آزادی می‌گذراند و سرگرم تفکرات عارفانه و ایجاد آثار منظوم و منثور خود بود. در آثارش افکـار عـرفـانی با مضـامین پیچیده و استعـارات و کنـایات درهم آمیخـته است. در خیال‌پردازی و ابداع مضامین دقیق بود. او در سال ۱۰۷۹ هـ ق. به خدمت **محمد اعظم بن اورنگ زیب** پیوست سپس به سیروسفر پرداخت و سرانجام در ۱۰۹۶هـ ق. در دهلی سکنی گزید و نزد آصف‌جاه اول (نظام حیدرآباد) رفت. بیدل در افغانستان و قسمتی از ترکستان چین و تاجیکستان و ازبکستان محبوبیت بسیار دارد. در نظم و نثر سبکی خاص داشت و از بهترین نمونه‌های سبک هندی(که به آن سبک اصفهانی یا صفوی هم می‌گویند) به شمار می‌آید. **شفیعی کدکنی** در کتاب **شاعر آیینه‌ها** در مورد بیدل می‌گوید«بیدل را باید نماینده‌ی تمام عیار اسلوب هندی به شمار آوریم.» از آثار او می‌توان به مثنوی‌های **عرفات، طلسم حیرت، طور معرفت، محیط اعظم، تنبیه المهوسین** و دیوان قصائد و غزلیات و ترجیعات و ترکیبات و مقطعات و مستزاد و **تواریخ مربع** و مخمس و هزلیات و رباعـیات اشاره کرد و همچنین مجموعه‌ای از مکاتیب که بیشتر آن خطاب به ممدوح خود شکرالله و دو فرزند اوست که به نام های **رقعات** یا انشاء است و کلیات بیدل در سال ۱۲۸۷ هـ ق. در لکنور به طبع سنگی رسید، از دیگر آثار اوست.

آریابهاتا(۵۵۰-۴۷۶)
(ARYABHATTA)

ریاضیدان و منجم هندی قرن پنجم که چگونگی محاسبه ی زمان ماه گرفتگی را شرح داد و مفهوم عدد صفر و محاسبات دهدهی را قبل از اروپایی ها فهمید.

دانشمند بزرگ هندی، **وی.اس.راماچاندران** **(V.s.Ramachandran)** ابداع آریابهاتا را مهمترین ابداع دو هزاره ی اخیر خوانده است و گفته:«تا زمان او اگر می خواستید دو عدد را با استفاده از روش رومی درهم ضرب کنید، یک ساعت تمام وقت می گرفت و نوشتن عملیات ضرب، سطح یک دیوار را اشغال می کرد.»

آمیتا باچان (- ۱۹۴۰)
(AMITA BH BACHAN)

مرد شماره‌ی یک سینمای هند و به تعبیری، بزرگترین ستاره‌ی تاریخ نود ساله‌ی سینمای هند، در سال ۱۹۴۰ در شهر الله‌آباد متولد شد. پدرش، **هاروای شرای**، یکی از شعـرای برجسته‌ی هند بود. آمیتا در دوران نوجوانی به سینما علاقه مند شد و از اواخر دهه‌ی شصت تلاش‌های خود را برای بازی در فیلم‌های هندی آغاز کرد. وی در دوران تحصیل در مدرسه با راجیوگاندی، دوست صمیمی بود. **هفت هندوستانی، ساعت هندوستانی، زنجیر، دیوار** ، **شعله** و ... از فیلم های مشهوری است که آمیتا در آنها ایفای نقش کرده‌است.

راج کـاپور (- ۱۹۲۴)
(RAJ KAPOOR)

در چهاردهم دسامبر سال ۱۹۲۴ در **پیشاور** به دنیا آمد. در دهه ۱۹۳۰ به عنوان پادو وارد سینما شد و در اوایل دهه ی ۱۹۴۰، به عنوان دستیار تهیه، طراح صحنه و هنرپیشه در تئاتر **پریتوی** مشغول به کارشد. در سال ۱۹۴۷ نخستین نقش مهم خود را در فیلم **نیل کمال** بازی کرد.

راج کاپـور بدون تردید، مشهورترین شخصیت سینمایی هند است. از فیلم‌های وی **آواره**، **آقای ۴۲۰**، **سنگام**، **اسم من دلقک**، **بوبی وساتیم شیوام سوندرام** است.

کلمات متداول و جملات کاربردی

ردیف	فارسی	تلفظ به انگلیسی	هندی
۱	صبح بخیر / شب بخیر	Sub bakhair /Shab bakhair	صبح بخیر /شب بخیر
۲	سلام/ خداحافظ	Namaste/Khuda salamat rakhe	نماسته/ خدا سلامت رکهی
۳	ملیت	Qaumiyat	قومیت
۴	شغل	Pishe	پیشه
۵	گذرنامه	Passport	پاسپورت
۶	کارت شناسایی	Shinakhti card	شناختی کارد
۷	ویزا	Visa	ویزا
۸	دعوتنامه	Invitation	اینویتیشن
۹	کشور/ شهر	Desh/ shahar	دش/ شهر
۱۰	مبدا/ مقصد	Origin/ Destination	اوریجین/ دستینیشن
۱۱	لغو/ تایید	Idle talk- nonsense/ Confirmation- assistance	ایدل تالک- نان سنس/ کانفیرمیشن- اسیستنس
۱۲	بلیط	Tiket	تیکت
۱۳	کارت پرواز	Boarding pass	بوردینگ پس
۱۴	شماره پرواز	Flight number	فلایت نامبر
۱۵	چمدان / اسباب و اثاثیه	Bag- suitcase/Furniture	بگ- سوت‌کیس/فرنیچر
۱۶	بار	Load - burden	لود - بوردن
۱۷	گمرک	Customs	کاستْمز
۱۸	اطلاعات	Malumat	معلومات
۱۹	ورودی/ خروجی	Dakhlah/ Baher jana ka rasta	داخله/ باهرجانه کاراسته
۲۰	نقشه شهر/ راه‌ها	Naghshe shahar/ Rasta	نقشه شهر/ راستا
۲۱	بانک/ صندوق	Bank/ sandoogh	بنک/ صندوق
۲۲	پول/ کارت اعتباری	Paisa/ Credit card	پیسا/ کردیت کارت
۲۳	عوارض/ مالیات	Tax/tax	تکس/ تکس
۲۴	سفارت/ کنسولگری	Sifarat ghar or raj dood/ Ghonsol khane	سفارت گهر یا راج دود/ قنسول خانه

کلمات متداول و جملات کاربردی

ردیف	فارسی	تلفظ به انگلیسی	هندی
۲۵	خیابان	Road	رود
۲۶	فرودگاه	Tairangah	طیرانگاه
۲۷	ایستگاه قطار	Rail gadi	ریل گادی
۲۸	ایستگاه مترو	Metro station	مترو استیشن
۲۹	ایستگاه تاکسی	Taxi stop	تکسی استاپ
۳۰	ایستگاه اتوبوس	Bus stop	بس استاپ
۳۱	قایق/کشتی	Jahaz/	/جهاز
۳۲	کرایه	Keraye	کرایه
۳۳	خطر	Khatar	خطر
۳۴	جاهای دیدنی	Places of interest	پلیسز آف اینترست
۳۵	آژانس مسافرتی	Travel Agancy	تراول اجنسی
۳۶	مُسجد	Mosque	مسجد
۳۷	هتل	Hotel	هوتل
۳۸	فرم ثبت نام	Regstri form	رجستری فرم
۳۹	امضا	Dastkhat	دستخط
۴۰	دستشویی	Latrin	لاترین
۴۱	تلفن	Telephon	تلفن
۴۲	مرکز خرید	Mall	مال
۴۳	فروشگاه	Department stores	فروشگاه
۴۴	حراج/تخفیف	Haraj/ Discount	حراج/دیس کانت
۴۵	ارزان/گران	Sasta/Menga	سستا/منگا
۴۶	هدیه	Tohfa	تحفه
۴۷	رستوران	Restaurant	رستورنت
۴۸	گرسنه/تشنه	Booka/ Piasa	بوکا/ پیاسا
۴۹	راهنما/ مترجم	Guidance/ Translator	گایدنس/ ترنس لیتور
۵۰	صبحانه	Nashta	ناشتا
۵۱	شام	Dinner	دینر

کلمات متداول و جملات کاربردی

ردیف	فارسی	تلفظ به انگلیسی	هندی
۵۲	لیست غذا	Menu	منو
۵۳	نان	Roti	روتی
۵۴	آب/نوشابه	Pani/ Drink	پانی/ درینک
۵۵	ساندویچ	Sandwiches	ساندویچ
۵۶	ماهی	Machi	مچی
۵۷	گوشت گاو	Gay ka gosht	گای کا گوشت
۵۸	گوشت بره	Bechre ka gosht	بچره کا گوشت
۵۹	نوشابه غیرالکلی	Cold drink	کولد درینک
۶۰	صورت حساب	Bill	بیل
۶۱	انعام	Bakhshesh	بخشش
۶۲	پلیس	Police	پلیس
۶۳	کمک/شکایت	Madad/ Complain	مدد/ کمپلین
۶۴	مشکل/اتفاق	Moshkel /Etefagh	مشکل / اتفاق
۶۵	بیمارستان	Hospatal	هاس پتال
۶۶	پزشک	Doctor	داکتر
۶۷	داروخانه	Davakhane	دواخانه
۶۸	دارو	Dava	دوا
۶۹	بیمار	Bimar	بیمار
۷۰	تاریخ/ساعت	Tarikh/ ganta	تاریخ/ گانتا
۷۱	دیروز/امروز/فردا	Kal/ Aj/ Kal	کل/ آج/ کل
۷۲	یکشنبه	Itwar	اتوار
۷۳	دوشنبه	Peer	پیر
۷۴	سه شنبه	Mangal	منگل
۷۵	چهارشنبه	Budh	بُده
۷۶	پنجشنبه	Jumahraat	جمعرات
۷۷	جمعه	Jumah	جمعه
۷۸	شنبه	Haftah	هفته

کلمات متداول و جملات کاربردی

ردیف	فارسی	تلفظ به انگلیسی	هندی
۷۹	بهار	Mausam bahaar	موسم بهار
۸۰	تابستان	Mausam garma	موسم گرما – دهوپ کالا
۸۱	پاییز	Mausam khazan	موسم خزان – پتجره
۸۲	زمستان	Mausam sarma	موسم سرما – تاندا کالا
۸۳	صفر	Zero	زیرو
۸۴	یک	Ek	ایک
۸۵	دو	Do	دو
۸۶	سه	Teen	تین
۸۷	چهار	Char	چار
۸۸	پنج	Panch	پانچ
۸۹	شش	Cheh	چه
۹۰	هفت	Saat	سات
۹۱	هشت	Aath	آت
۹۲	نه	No	نو
۹۳	ده	Das	دس
۹۴	چپ/ راست/ مستقیم	Ba'en/Da'en	بائین- باِا/دائین- داِ/ سیدا- سیدها
۹۵	عقب/ جلو	Piche / Age	پیچه/ آگه
۹۶	نزدیک/ دور	Nasdik/Dur	نزدیک/دور
۹۷	بزرگ/ کوچک	Bara/Chota	برا/چوتها
۹۸	کم/ زیاد	Kam/Ziyad	کم/زیاد
۹۹	خوب/ بد	Acha/Bura	آچا / بورا
۱۰۰	باز/ بسته	Khula/Band	کولا/بند
۱۰۱	سرد/گرم	Tanda / Garam	تندا / گرم
۱۰۲	پر/خالی	Bahra/ khali	بهرا / خالی
۱۰۳	دیر/ زود	Dir / jaldi	دیر / جلدی
۱۰۴	سبک/ سنگین	Light/ Heavy	لایت/ هوی

کلمات متداول و جملات کاربردی

ردیف	فارسی	تلفظ به انگلیسی	هندی
۱۰۵	شمال/ جنوب	Oter/ Dekshin	اوِتر / دکشین
۱۰۶	شرق/ غرب	Bechhim - bechim / Porb	بچهم – بچیم / پورب
۱۰۷	تند/ کند	Tiz/ Ahesta	تیز / آهستا
۱۰۸	روشن/ خاموش	Kol / Band	کل / بند
۱۰۹	بالا/ پایین	Oper / Niche	اوپر / نیچه
۱۱۰	عمومی/ خصوصی	Aam/ Khas	عام / خاص
۱۱۱	خانم/ آقا	Sheri mati/ Sheri	شری متی / شری
۱۱۲	پدر/ مادر	Petia - abba/ Ma - mata	پتیا – ابا / ما – ماتا
۱۱۳	خواهر/ برادر	Behen/ Bahai	بهن / بهایی
۱۱۴	دختر/ پسر	Beta / Beti	بتا / بتی
۱۱۵	شوهر	Shohar	شوهر
۱۱۶	همسر	Hamsar	همسر
۱۱۷	همکار	Sathi	ساتهی
۱۱۸	گواهینامه رانندگی	Licence	لای سنس
۱۱۹	هواپیما	Tayyara	طیاره
۱۲۰	مغازه	Dukan	دکان
۱۲۱	پست	Post	پُست

ردیف	فارسی	تلفظ به انگلیسی	هندی
۱	حال شماچطور است ؟	Aap kaisi hain?	آپ کیسی هین؟
۲	متشکرم	Shukriya	شکریا
۳	لطفاً	Mehrbani farmagar	مهربانی فرماگر
۴	متاسفم / ببخشید	Afsos/ Maafi chahta hoon	افسوس / معافی چاهتا هون

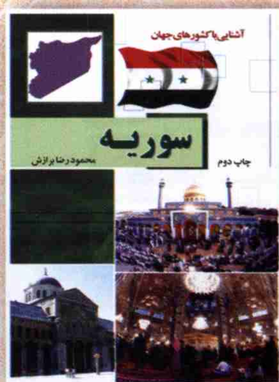

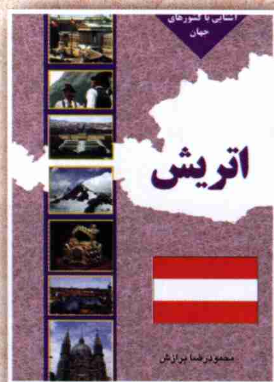
کلمات متداول و جملات کاربردی

ردیف	فارسی	تلفظ به انگلیسی	هندی
۵	اسم شما چیست ؟	Aap ka naam kia he?	آپ کانام کیاهی؟
۶	اسم من .... است.	Mera nam …he	مرا نام .... هه.
۷	از آشنایی با شما خوشوقتم .	Aap se waqifiyat se masroor hoon	آپ سی واقفیت سی مسرور هون یا آپ کی پهچان سه موجه خوشی هه
۸	اهل کجا هستید ؟	Aap ka taaluq kahan se he?	آپ کا تعلق کهان سی هی؟ یا آپ کهاک رهنه واله هه
۹	من اهل ....هستم	Meri taluq … se he	میرا تعلق ... سی هی؟ یا مه ... رهنی والاهو
۱۰	چند سال دارید ؟	Aap ki umar kya he?	آپ کی عمر کیا هی؟
۱۱	من ... سال دارم .	Meri umar tees bars he	میری عمر ... برس هی
۱۲	متوجه نمی شوم .	Mai nahin samjha	مه نهین سمجها یا سمج نهی پاراهاهو
۱۳	من هندی بلد نیستم .	Moje hendi nehi maloom	موجه هندی نهی معلوم
۱۴	قیمت آن چقدر است ؟	Iski kheemat ketni he?	اس کی قیمت کتنی هی؟ یا اس کی قیمت کیاهه؟
۱۵	چقدر باید بابت .... بپردازم؟	Iys kile kia ragham ada korom	ایس کیله کیا رقم ادا کروم؟
۱۶	آیا ممکن است کمکم کنید ؟	Ap aya meri madad kersekti he?	آپ آیا مری مدد کرسکته هه؟
۱۷	من ... را گم کرده ام.	Me… rasta hoo cho kahom	مه راسته هو چو کاهوم
۱۸	من گم شده ام .	Me gom ho cho kahom	مه گم هو چو کاهوم
۱۹	......خراب است.	… Kharab he	... خراب هه
۲۰	به (این) در هندی چه می گویند ؟	Isko urdu/hendi main kya kahti hai?	اس کو اردو/ هندی مین کیا که تی هین؟
۲۱	کجاست ؟.....	Kahan hai?	کاهان هی؟

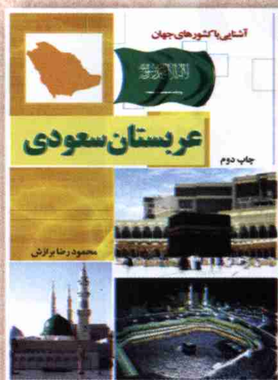
کلمات متداول و جملات کاربردی

ردیف	فارسی	تلفظ به انگلیسی	هندی
۲۲	چه وقت ؟	Kis vaght?	کیس وقت؟
۲۳	آیا اتاق خالی دارید ؟	Aya karma khali mojod he?	آیا کرما خالی موجود هه؟
۲۴	اجاره آن هرشب چقدر است ؟	Iskarat ka kiraya kitna he?	اس کارات کاکرایه کتناهه؟ / ایسکا کرایه هررات کیله کیاهه؟
۲۵	آیا ممکن است این فرم را پرکنید؟	Kya Mumkin Hain kea Aap Isko Tahrir Farmain?	کیا ممکن هی که آپ اس کو تحریر فرمائین؟/ آیا ممکن هه ایس فارم کو تکمیل کره؟
۲۶	نرخ تبدیل چقدر است؟	Mubadele ki khimat kya he?	مبادله کی قیمت کیاهه؟/ کیا قیمت چل رآهه؟
۲۷	کجا می توانم ارزم را تبدیل کنم؟	Keha karensi badal sektahoo?	کهاِ کارنسی بدل سکتاهو؟
۲۸	من برای کار/ تجارت/ تحصیل/ تعطیلات آمده ام.	Mehe kam/ tejarat/ perahi/ tatilat(joti) ki lie aya hoo?	مه کام / تجارت / پراهی / تعطیلات (جوتی) کی لیه آیاهو؟
۲۹	جاهای دیدنی مهم کجا هستند ؟	Sair karne qabel deed maqamat kya he?	سیر کرنی کی قابل دید مقامات کیا هین؟ / اهم توریست مقامات کاهاهه؟
۳۰	چطور می توانم به ..... بروم ؟	Me kaise ja sakta hoon?	مین کیسی جا سکتا هون؟ / مه وهاکی سه جا ... سکتاهو؟
۳۱	ساعت چند است ؟	Kitne baje he?	کیتنی بجی هین؟/ کین بجه؟
۳۲	لطفا کمکم کنید!	Mehrbani farmakar meri madad karain	مهربانی فرما کرمیری مدد کرین
۳۳	این به چه معنا است؟	Iska matlab kya he?	اس کا مطلب کیاهی؟
۳۴	من قدری پول خرد می‌خواهم	Mujhe kuch bakhi paisa chahiye	موجه کوچ باقی پیسه چائی هه
۳۵	لطفاً یک تاکسی برایم بگیرید	Mehrabani farma ke eik taxi meri lie karaye keri	مهربانی فرماکر ایک تکسی میری لئی کرایه کری
۳۶	لطفا همین جا نگهدارید	Meherbani farmakar yahein per ruke	مهربانی فرماکر یهین پر روکی
۳۷	مستقیم بروید	Seedah jain	سیدهی جائین

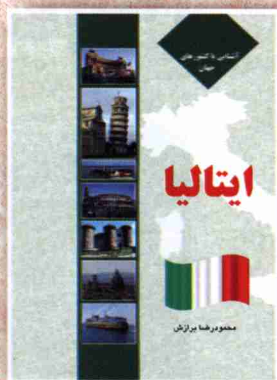

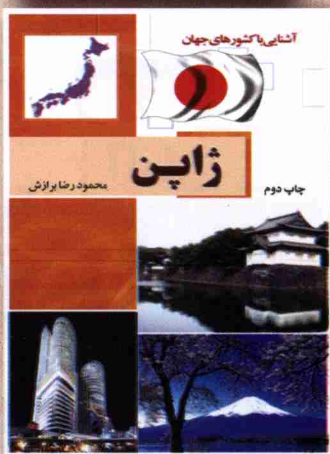

از همین
مجموعه منتشر شده است

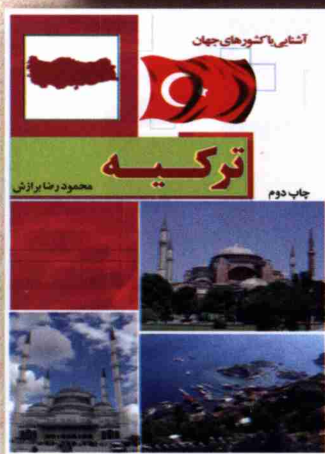

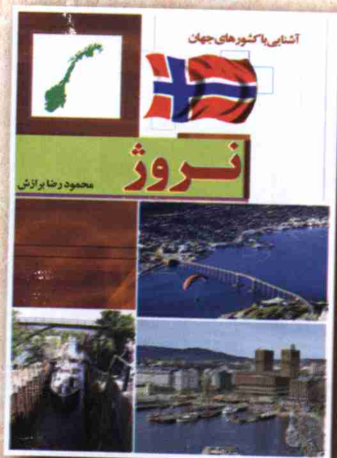

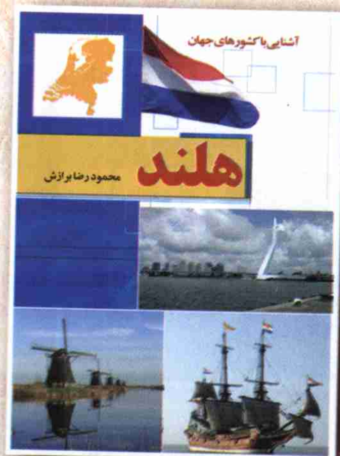

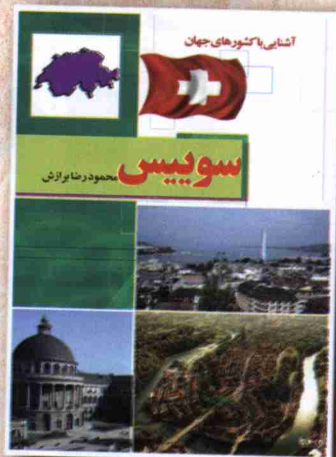

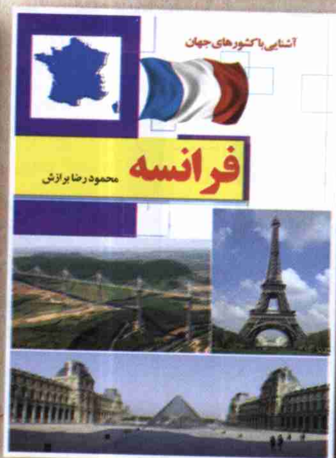

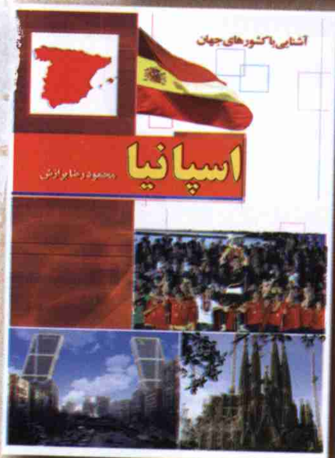

آشنایی با کشورهای جهان
نروژ
محمود رضا برازش

آفتاب هشتم

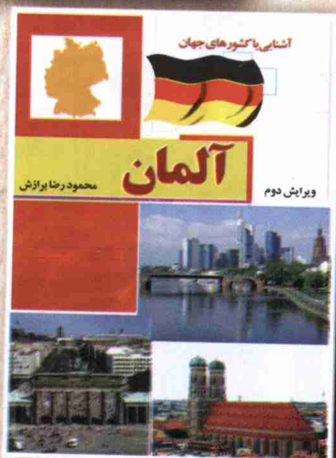

آشنایی با کشورهای جهان
هلند
محمود رضا برازش

آشنایی با کشورهای جهان
سوییس
محمود رضا برازش

آشنایی با کشورهای جهان
فرانسه
محمود رضا برازش

آشنایی با کشورهای جهان
اسپانیا
محمود رضا برازش

آفتاب هشتم

آشنایی با کشورهای جهان
آلمان
محمود رضا برازش
ویرایش دوم

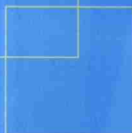

Introduction to World Countries

India

By: Mahmoud Reza Barazesh

Second Printing

ISBN 978-964-2839-31-5

